

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

17'nci Toplantı

16 Kasım 2020 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunumu

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkereleri

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

b) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

c) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ç) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

d) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e) Kalkınma Ajansları Denetim Raporları (Doğu Karadeniz, İpekyolu, İstanbul, İzmir)

f) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

- g) *Türk Standardları Enstitüsü*
- ğ) *Türk Patent ve Marka Kurumu*
- h) *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*
- ı) *Türkiye Bilimler Akademisi*
- i) *Türkiye Uzay Ajansı*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

17'nci Toplantı

16 Kasım 2020 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.08'de açılarak dört oturum yaptı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank,

Tarafından 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunum yapıldı.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının,

Türk Standardları Enstitüsünün,

Türk Patent ve Marka Kurumunun,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun,

Türkiye Bilimler Akademisinin,

Türkiye Uzay Ajansının,

2021 yılı bütçeleri ile 2019 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 17 Kasım 2020 Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere saat 19.43'te toplantıya son verildi.

16 Kasım 2020 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 17’nci Birleşimini açıyorum.*

Gündemimizde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları; Türk Patent ve Marka Kurumu, Türkiye Uzay Ajansının bütçe ve kesin hesapları ile Doğu Karadeniz, İpekyolu, İstanbul ve İzmir Kalkınma ajanslarının Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi hiç vakit kaybetmeden Sayın Bakanımızın sunumuna geçmek istiyorum.

Sunumunu yapmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank’a söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

II.- SUNUMLAR

1.- Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank’ın, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi (1/280) hakkında sunumu

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi’ni görüşmek, Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın bütçe faaliyetleri hakkında bilgi sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum. 2021 yılı bütçesinin, ülkemiz için şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Kıymetli milletvekilleri, küresel ekonomi, 2020 yılını coronavirus tehdidi altında geçiriyor. Uluslararası Para Fonu, global ekonominin yüzde 4,4 küçüleceğini öngörüyor. Bu tahmin gerçekleşirse son altmış yılın en şiddetli küresel daralmasına şahit olacağız. Salgından en fazla etkilenen coğrafyanın da en büyük ticaret ortağımız konumundaki avro bölgesi olması öngörülmüyor. Bu sene küresel ticaretin yüzde 9,2, uluslararası doğrudan yatırımların yüzde 40 daralması bekleniyor. Yılın ilk yarısında tüm dünyada sadece turizm kaynaklı gelir kaybı, 460 milyar doları buldu. Finansal piyasalarda ve emtia fiyatlarında da sert dalgalanmalar yaşanıyor.

* Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Özetle, aslında daha önce bir benzerini yaşamadığımız olağanüstü dönemlerden geçiyoruz. Türkiye, salgın sürecini güçlü sanayi altyapısı ve uyguladığı proaktif politikalar sayesinde başarıyla yönetti. Virüsün ekonomik etkilerini nisandan itibaren yoğun bir şekilde hissetmeye başladık. Avrupa Birliği başta olmak üzere neredeyse tüm büyük pazarlarda üretim kayıpları derinleşti. Sadece otomotiv sektöründe Avrupa ülkelerinde yüzde 85'e varan üretim düşüşleri oldu. Toplam talepteki daralma elbette ülkemizi de etkiledi. Salgının ilk günlerinden itibaren Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde paniğe kapılmadan her adımı planlayarak, esnek ve dinamik politikalar uyguladık.

Salgın tedbirlerinin yanı sıra ekonomik sürdürülebilirliği de dikkate aldık. Attığımız koordineli adımlar ve talepteki toparlanmayla birlikte hazirandan itibaren reel sektör canlanmaya başladı. Organize sanayi bölgelerimizin eylül ve ekim elektrik tüketimi verileri pandemi döneminin kayıplarını telafi ettiğimizi gösteriyor. İmalat sanayinde, siparişler, üretim, kapasite kullanım oranları ve ihracatta güçlü bir iyileşme var. Ocak-Ekim döneminde reel sektörün yatırım talebi geçen senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 21 arttı. 159 milyar liralık sabit yatırım için 8.396 teşvik belgesi düzenledik. Organize sanayi bölgelerimizde 762 yeni fabrika üretime başladı. Üretime geçen sanayi işletmesi sayısı yüzde 14'lük artışla 12.259'a ulaştı. Bugün itibarıyla sanayi bölgelerinde 3.978 tesisin inşaatı devam ediyor. Yatırımlardaki bu güçlü iştah reel sektörün Türk ekonomisine olan güveninin en temel göstergelerinden bir tanesi.

Avrupa'da alınan son kısıtlama kararları elbette bizi de etkileyebilir. Bunun için dünyada olup bitenleri yakından takip ediyor, piyasa dalgalanmalarını analiz ediyor, sanayimize olası etkilerini değerlendiriyoruz. Ekonomiden sorumlu tüm Bakanlıklar güçlü bir koordinasyon ve ekip ruhuyla çalışıyor. Kamu ve reel sektördeki bütün paydaşlarımızla açık, şeffaf ve 7/24 işleyen bir işişare mekanizmamız var. 2023'e giden yolda hedeflerimiz çok net. "Millî teknoloji, güçlü sanayi" vizyonumuzla katma değerli üretim öncülüğünde büyümeyi teşvik edecek politikalarımıza hız kazandırıyoruz.

Geçen sene açıkladığımız sanayi ve teknoloji stratejisini hayata geçirmek üzere önemli atılımlar gerçekleştirdik. Kısaca, bunlara değinmek gerekirse sanayi ve teknoloji politikalarımızı en üst düzeyde yönetmek ve yönlendirmek üzere Sanayileşme İcra Komitesini kurduk. 2019'da kurduğumuz Yapay Zekâ, Kutup Araştırmaları ve Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüleri etki üretmeye başladı. Mobilite, 5G ve ileri bağlantı teknolojileri yol haritalarıyla birlikte sanayi, sağlık, ticaret ve finansa dijital dönüşüm yol haritalarımızı oluşturuyoruz. Ulusal yapay zekâ stratejimizi yakında açıklayacağız. Küresel değer zincirlerindeki payımızı artırmak ve ülkemize daha fazla yatırım çekmek için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisiyle birlikte hazırladığımız doğrudan yabancı yatırım stratejimiz tamamlanmak üzere.

Saygıdeğer milletvekilleri, son bir yılda hamdolsun somut başarıları imza attık. Yerleşme alanında özgün bir uygulama olan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nı başlattık. Böylece yüksek teknoloji ürünlerin ülkemizde üretilebilmesi için uçtan uca bir mekanizmayı tasarlamış olduk ve hayata geçirdik. İlk aşamada makine sektöründeki projeler için destek kararlarımızı yayınladık. Yaklaşık 2 milyar liralık yatırımla servo motorlar, CNC tezgâhları, eklemeli imalat makineleri gibi yüksek teknoloji ürünler artık yerli olarak üretilebilecek. Programı diğer öncelikli sektörlerle yaygınlaştırıp ülkemizin ithalat bağımlılığını azaltacağız.

Salgınla birlikte üretim çeşitliğimizin getirdiği avantajları yaşayarak öğrendik. Şu anda dünyanın en önemli nonwoven kumaş, maske, tulum ve dezenfektan üreticilerinden biriyiz. Yurt içi üretimin olmadığı alanlarda da gerekli adımları atıyoruz. Mesela, hâlihazırda ülkemizde nitril eldiven üretilmiyor. Düzenlediğimiz teşvik belgeleriyle Düzce ve İstanbul'da nitril eldiven yatırımları başladı, hızla devam ediyor. Tabii, Başkanımızla gelirken konuşuyorduk. Bu sabah bir mesaj aldım, sanayicimizin ne kadar

esnek olduğunu göstermesi bakımından... Sanayicimiz bana resmini atmış, eksi 80 derece soğutma sağlayan dolaplar üretmişler, hemen Pfizer'la iletişime geçmişler, bunu nasıl pazarlayabiliriz, onun arayışı içerisinde. Biz gerçekten sanayicimizle bu manada gurur duyuyoruz.

Türkiye'nin otomobilinin ön gösterimini yaptık, fabrikamızın temellerini attık. 27 Aralıkta kamuoyuna tanıttığımız araçlar toplumun tüm kesimleri tarafından beğenildi. Yapılan anketler, halkımızın projeyi destekleme oranının yüzde 95'in üzerinde olduğunu gösteriyor. 18 Temmuzda inşaatını başlattığımız fabrika on sekiz ayda tamamlanacak ve araçlarımız 2022'nin son çeyreğinde seri üretim bandından incek. Biliyorsunuz, bu proje bir araba üretmenin çok daha ötesinde geniş bir bakış açısına sahip. Otomobiller artık ulaşım aracı olmanın ötesinde, elektrikli, otonom, ağa bağlı ve akıllı cihazlara dönüşüyor. Çevre ve emisyon alanında getirilen yeni düzenlemeler de sektörde topyekûn bir reformu zorunlu kılıyor. Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu'yla, çevreye duyarlı bir mobilite ekosistemini hayata geçirecek, otomotiv sektörünün dönüşümüne katkı sağlayacağız.

Yatırımcılara sunduğumuz hizmetlerin hızını ve kalitesini artırıyoruz. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu aracılığıyla yatırım iştahını ve öngörülebilirliği artıracak düzenlemeleri hayata geçiriyoruz. Sahadan aldığımız geri bildirimlerle yatırım teşvik sistemimizde son bir yılda önemli değişikliklere imza attık. Yatırımcıların vergi indirimi desteği yerine, sigorta primi desteğinden daha fazla yararlanmasının önünü açtık. İlçe bazlı bölgesel teşvik uygulamasını önümüzdeki yıldan itibaren hayata geçiriyoruz. Böylece bağlı olduğu il geneline göre, görece daha dezavantajlı ilçeleri daha yoğun yatırım teşvikleriyle destekleyeceğiz. İmalat sanayi yatırımlarına sağladığımız KDV iadesi süresini iki yıl, ilave vergi indirimi desteği süresini üç yıl uzattık. Salgın nedeniyle yatırımlarını tamamlamakta zorlanan yatırımcılarımıza bir yıl ek süre verdik. Proje bazlı teşviklerden yararlanan işletmelerin AR-GE'ye daha fazla yatırım yapmalarını özendirerek uygulamaları hayata geçirdik.

AR-GE ve yenilik kapasitesini geliştirmeye de devam ediyoruz. 2019'da AR-GE harcamalarının milli gelire oranı en yüksek seviyeye ulaşarak yüzde 1,06 oldu. Alt detaylara baktığımızda, özel sektörün AR-GE harcamalarında oynadığı rolün, bu alandaki insan kaynağımızın arttığını görüyoruz. AR-GE ve tasarım merkezi sayısı 1.607'ye, bu firmalarda çalışan personel sayısı 73 bine ulaştı. Bu merkezlerde 18 bin proje yürütülüyor ve çok başarılı işlere imza atılıyor. Örneğin, ülkemizin ilk elektrikli, akıllı ve sıfır emisyonlu ekskatörü bir AR-GE merkezi ürünü. Yine, ilk yerli defibrilatör yani elektroşok cihazı ASELSAN AR-GE merkezi ile bir teknopark firmamızın iş birliğiyle üretildi.

7 bine yakın firma da teknolojik ve yenilik faaliyetlerini teknoparklarımızda gerçekleştiriyor. Teknoparklarda da göğsümüzü kabartan işlere şahitlik ediyoruz. Covid-19'la birlikte tüm dünyanın peşine düştüğü yoğun bakım solunum cihazını bir teknopark firmamız tasarladı. Cihazın seri üretimi, Bakanlığımızın koordinasyonunda, AR-GE merkezi olan sanayi kuruluşlarımızın iş birliğiyle gerçekleştirildi. Böylece ihtiyacımızı karşılamakla kalmadık, bu cihazı ihraç ve hibe etmeye de başladık.

1,8 milyar dolara satılan ve Türkiye'nin ilk Turcom'u olan Peak Games'in tohumları da yine bir teknoparkta atıldı. Ülkemizin yarınlarını şekillendirecek teknoloji üssü Bilişim Vadisi, savunma teknolojilerindeki başarılarımızı sivil alana geçirmede kaldıraç rolü üstleniyor. Oyun kuluçka merkezi ve oyun geliştirme stüdyosu altyapısına sahip olan Vadi'nin, birinci kısım doluluk oranı yüzde 99'a ulaştı.

Sanayide dijital dönüşümü de hızlandırıyoruz. Dünya ekonomik formuyla iş birliği hâlinde Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezini ülkemize kazandırdık. Ankara ve Bursa model fabrikalarını açtık; İzmir, Gaziantep, Mersin, Konya ve Kayseri'deki model fabrikalar da açılışa hazır durumda, aslında Gaziantep'te de ilk eğitimler başladı.

Yazılım ekosistemini geliştirmek için kurduğumuz Türkiye Açık Kaynak Platformu çalışmalarına devam ediyor. Platform kapsamında inovatif eğitim modellerinin uygulanacağı 2 yeni yazılım okulu açıyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Esenler Belediyesi ortaklığında Türkiye'nin en kapsamlı akıllı şehir projesini yürütüyoruz. Bu proje akıllı şehir uygulamalarında yerli ve millî teknolojilerin geliştirilip sahada test edilmesine ev sahipliği yapacak. Mobilite teknolojilerini tabii, ülkemiz için yeni fırsat alanları oluşturuyor. Bu manada elektrikli araçların yaygınlaşmasını sağlayacak şarj altyapısı çalışmalarını başlattık.

Millî teknoloji hamlesi hedeflerine ulaşmak için girişimcilik, kilit öneme sahiptir. Sanayi ve teknoloji stratejisinde girişim sermayesi yatırımlarının 2023'e kadar yıllık 5 milyar liraya ulaşması hedefleniyor. Bu kapsamda Hazine ve Maliye Bakanlığı ile birlikte geliştirdiğimiz TechnInvesTR Programı önemli bir adım. Sadece burada 1 milyar liranın üzerinde bir fon oluşturulacak. Ayrıca Bölgesel Kalkınma Fonu, Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile Bilişim Vadisi Girişim Sermayesi Fonu'nu hayata geçirdik. Bu sene TÜBİTAK Bireysel Genç Girişimci Programı'yla girişimcilerimize 56 milyon liralık kaynak aktardık. KOSGEB aracılığıyla 14.963 girişimcimiz kendi işlerini kurarak 416 milyon liradan destekten faydalandı. 2023'e kadar ülkemizden en az 10 Turcorn çıkarmayı hedefliyoruz. Turcorn, "unicorn"a verdiğimiz yerli isim yani 1 milyar liranın üzerinde değerlemeye sahip olacak şirketler. Bunun için, Turcorn olma potansiyeli gösteren girişimlere yönelik özel bir destek programını hayata geçireceğiz. Ulusal girişimcilik stratejimizi, 2021'in ilk çeyreğinde kamuoyuyla paylaşacağız. Stratejide, kadın girişimciliğini teşvik edecek önlemleri de detaylı çalışıyoruz.

Avrupa Birliğiyle Rekabetçi Sektörler Programı'nı yürütüyoruz. 260 milyon avroluk kaynağı projelerin kullanımına tahsis ettik. Girişimcilerimize sermaye fonu sağlamayı hedefleyen 80 milyon avro bütçeli Türkiye Gelecek Fonu'na ilişkin finansman anlaşması, 19 Haziran 2020'de Resmî Gazete'de yayımlandı. Bu Girişim Sermayesi Fonu'nu 2021 yılında ülkemizdeki girişimcilerin kullanıma açacağız.

Tabii, nitelikli insan kaynağına da yatırım yapıyoruz. Kız çocukları başta olmak üzere gençlerin bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarında daha aktif olmaları için çalışıyoruz. Geleceğin teknoloji yıldızlarını yetiştirmek üzere başlattığımız DENEYAP Türkiye Projesi kapsamında 30 şehrimizde teknoloji atölyelerinin kurulmasını tamamladık. DENEYAP'larda 5.600 öğrencimiz üç yıl sürecek ücretsiz teknoloji eğitimleri alıyor. Bu projeyi 81 ilimize yaygınlaştırıp en az 100 DENEYAP Teknoloji Atölyesi kurmayı ve beş yılda 50 bin özel yetenekli öğrencimize bu eğitim imkânını sağlamayı hedefliyoruz. Bilim kültürünü toplumda yaygınlaştırmak için bilim merkezlerinin sayısını da artırıyoruz. Şimdiye kadar 6 bilim merkezi kurduk. Ülkemizin ilk uzay ve havacılık temalı bilim merkezi olan Bursa Gökmen Uzay Ve Havacılık Eğitim Merkezi'nin resmî açılışını yaptık. Gaziantep Bilim Merkezi'nin de temelini attık. Bu sene TEKNOFEST kapsamında Gaziantep'te düzenlenen yarışmalara 100 binin üzerinde başvuru aldık. Yarışmalar sayesinde ülkemizi yüksek teknolojide daha ileri noktalara taşıyacak insan kaynağını bugünden yetiştiriyoruz.

Sanayi Doktora Programı'yla üniversite-sanayi iş birliğini teşvik ediyor, alanında uzmanlaşmış insan kaynağına yatırım yapıyoruz.

49 üniversitenin, 210 sanayi kuruluşuyla yaptığı iş birliği projeleri kapsamında 1.162 doktora öğrencisi yetiştirmeye başladık. Bu öğrencilere aylık 4 bin 500 lira burs ve öğrenimleri sonrasında da istihdam desteği veriyoruz.

AR-GE ve bilim ekosistemindeki altyapı ve imkânların gelişmesi ülkemizi dünyanın her yerindeki bilim insanları için cazip hâle getiriyor.

Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı'yla ileri düzeyde bilimsel ve teknolojik çalışmalar yürüten deneyimli araştırmacıları yurt dışından ülkemize kazandırmaya başladık. Gururla yürüttüğümüz bu program kapsamında 2021 yılında açacağımız yeni çağrıyla en az 100 üst düzey araştırmacıyı daha Türkiye'ye getireceğiz.

Ülkemizdeki üst düzey araştırmacıların çığır açıcı projelerini de Türkiye'de oluşturduğumuz Ulusal Lider Araştırmacılar Programı'yla destekliyoruz.

Lisans öğrencilerinin TÜBİTAK araştırma projelerinde deneyim kazanmaları sağlamak üzere Stajyer Araştırmacı Burs Programı'nı başlattık. 2021'de bin lisans öğrencisi bu projelerde çalışıp burs alacak.

Temel bilimlerde uzmanlaşacak öğrencileri yetiştirmeyi amaçlayan TÜBİTAK Fen Lisesini 2021-2022 eğitim öğretim yılında açıyoruz.

Sanayi bölgelerinde çevre dostu üretimi teşvik ediyor, sürdürülebilir bir sanayi ekosistemi için çalışıyoruz. Bakanlıkça ilan ettiğimiz OSB sayısı 323'e, kredi verdiğimiz sanayi sitesi sayısı 480'e ulaştı. Tamamlanan OSB projeleri için cari fiyatlarla 9,2 milyar lira, sanayi siteleri için 13,7 milyar lira kredi kullanarak bu bölgelerde yaklaşık 2,5 milyon kişiye istihdam oluşturulmasına imkân sağladık.

2020 sonu itibarıyla 11 OSB ve 4 sanayi sitesi projesini, 2021 yılındaysa 16 OSB ve 5 sanayi sitesi projesini tamamlayacağız. Endüstri bölgelerimizin sayısı 21'e, bu bölgelerde istihdam edilen vatandaşlarımızın sayısı 13 bin kişiye ulaştı.

Ergene Nehri'nin kirliliğini önleyecek Türkiye'nin en büyük çevre projelerinden biri olan Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesislerinden 4'ünü tamamladık. Bölgede artırılarak temiz hâle gelmiş suların denize deşarj edilmesi için Derin Deşarj Projesini yürütüyoruz. Projenin en önemli ayağı olan kara boru hattından ilk kez geçen cuma günü artımlı suları akıttık. Projenin tamamlanmasıyla Ergene havzası eski günlerine dönüp bölgenin nefesine nefes katacak.

Bölgesel kalkınma politikalarımızla şehirlerimizin potansiyeline en uygun projeleri hayata geçiriyoruz. Kalkınma ajanslarımız bugüne kadar 22 bin projeye cari fiyatlarla 9,2 milyar lira mali destek sağlayıp 15,5 milyar liralık yatırım hacmi oluşturdu. Bu sene imalat sanayi, girişimcilik, sosyal kalkınma, mesleki eğitim, turizm, tarım ve kırsal kalkınma gibi temalarda 72 sonuç odaklı program hazırlandı.

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı'mız da bu manada devam ediyor. Bugüne kadar 14 ilde 91 projeye 644 milyon lira destek verdik.

2021 yılında imalat ve ihracat merkezi konumundaki şehirlerimize yönelik Üreten Şehirler Programı'nı başlatmayı hedefliyoruz.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı'nı da yeniden yapılandırıp uygulamaya başladık. Programla dezavantajlı kesimlerin sosyal ve ekonomik hayata aktif katılımını sağlıyoruz. 81 ilimizdeki 233 projeye 332 milyon lira bu manada destek verdik.

GAP, DAP, DOKAP ve KOP bölge kalkınma idarelerimiz 3.474 projeye 4 milyar 200 milyon lira kaynak aktardı. GAP İdareimiz, birçok alanda yenilikçi ve sürdürülebilir modeller geliştirip bölgelerimizin hizmetine sundu. Örneğin ülkemizin ilk bölgesel turizm destinasyon çalışmasını yapıp "Mezopotamya" markasını oluşturduk.

Hassas Tarım Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması Projesi'yle bu konudaki ilk millî yazılım programını geliştirdik.

DAP bölgesinde ise soğuk süt zincir kurulumu ve hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla 103 projeye 132 milyon lira destek sağladık.

2020 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın kararıyla Amasya ve Çorum illerimiz DOKAP'a dâhil edildi.

DOKAP İdaresi geleneksel programlarının yanında tıbbi ve aromatik bitkilerin yaygınlaştırılması, organik tarımın ve seracılığın desteklenmesine ilişkin projeler yürütüyor.

Ayrıca, Giresun'da selden etkilenen ilçelerimizin acil ulaştırma ve altyapı hizmetlerinde kullanılmak üzere AFAD'a 32 milyon liralık kaynağı DOKAP üzerinden aktardık. KOP bölgesi Küçük Ölçekli Sulama İşleri Programı'yla 1,5 milyar lira harcayıp 826 projeyi hayata geçirdi ve 126.876 hektar alanı modern sulama sistemlerine kavuşturdu.

Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini korumak için piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Ölçü aletleri muayenelerinin daha hızlı ve daha kaliteli yapılması amacıyla Türk Standardları Enstitüsünü yetkilendirdik. Böylece Bakanlığımızın denetime, TSE'nin ise rutin muayeneye odaklandığı bir kontrol mekanizması oluşturduk. Yasal metroloji kapsamında 1 milyon 200 bin ölçü aletinin denetimini, ürün güvenliği kapsamında 20 bin ürünün piyasa gözetimi ve denetimini yaptık.

Üreticilerin ve ithalatçıların teknik mevzuata uyum seviyesini artırmak, uygunsuz ürünleri kaynağında engellemek amacıyla, 1.500'ü aşkın firmaya rehberlik ziyareti gerçekleştirdik.

2020 yılı itibarıyla tüm illerimizde dijital denetim uygulamasına geçtik. Anlık takip ve veri analizini bu sayede yapabiliyoruz.

7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle, e-ticaret yoluyla satılan güvensiz ürünlere karşı vatandaşlarımızı daha etkin bir şekilde koruyacağız. Bu kanunda emeği geçen bütün milletvekillerimize şükranlarımı sunuyorum.

Güçlü KOBİ'lere sahip olmak için desteklerimizin kapsamını genişletiyoruz. Destek programlarımızın tüm süreçlerini dijital ortama taşıdık. KOSGEB vasıtasıyla yıl başından bu yana 60 bin işletmeye 1,2 milyar lira kaynak aktardık. KOBİ Finansman Destek Programları kapsamında toplamda 15.884 işletmeye 1,2 milyar lira kredi kullandırdık. Teknoyatırım ve Stratejik Ürün Programları kapsamında 173 milyon lira destek ödemesi yaptık. KOBİGEL Programı'yla imalat sanayisinde dijitalleşme çağrısına çıktık, 1.200 başvuru aldık. Projeleri kabul edilen KOBİ'lere işletme başına 1 milyon liraya kadar destek veriyoruz.

Doğal afetlerden zarar gören işletmelerimiz için Acil Destek Kredi Programları uyguluyoruz. Bu sene Elazığ, Malatya, Samsun Terme ve Salıpazarı, Tokat, İstanbul Esenyurt, Rize Çayeli ve Giresun'da meydana gelen doğal afetlerden etkilenen KOBİ'lerimizi yalnız bırakmadık. Bu kapsamda 8.200 işletmemiz 778 milyon liralık acil destek kredisi kullandı. İzmir'de depremten etkilenen KOBİ'lerimizi de bu manada yalnız bırakmayacağız, çalışmalarımızı şu anda sürdürüyoruz.

Borç yapılandırması ve istihdam teşvikine ilişkin düzenlemeleri içeren kanun teklifi Meclisimizde yasalaştı. 31 Ağustos 2020 tarihinden önce KOSGEB'in kullandığı destekler ile kredi faiz desteklerinden ödenmemiş olan tutarlar ve KOSGEB aidatları bu kanunun kapsamına giriyor. Bu sayede toplamda 34 milyon liralık KOSGEB alacağını yeniden yapılandırıyoruz.

TÜBİTAK AR-GE ekosistemine yön vermeye devam ediyor. 2020'nin ilk on ayında özel sektörden 2.686 AR-GE projesine 500 milyon lira, akademinin 2.512 AR-GE projesine 454 milyon lira, 13.471 bilim insanımıza da 218,5 milyon lira hibe desteği verdik.

Yerli ilaç, yerli aşı tıbbi cihaz, güneş enerjisi teknolojileri, nanoteknoloji, ileri malzeme teknolojileri, kişiselleştirilmiş tıp, eklemeli imalat ve akıllı şehirler alanlarında yüksek teknoloji platformlarını ve sanayi yenilik ağlarını destekliyoruz.

Üniversitelerde, araştırma kurumlarında ve teknoparklarda geliştirilen patentli teknolojilerin sanayiye aktarımı için Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Desteği'ni hayata geçirdik. Siparişe Dayalı Ar-Ge Programı 'yla, firmaların ihtiyaç duyduğu AR-GE tabanlı ürünleri KOBİ ölçeğindeki tedarikçileri eliyle geliştirmesini destekliyoruz.

Ufuk 2020 Programı'nda 744 başarılı projeye şu ana kadar 365,4 milyon avro fonu ülkemize kazandırdık. Türkiye'nin aldığı hibe destek miktarı ilk kez AB'ye ödediği katkı payını aştı. 2020 yılında ödememiz gereken 77,8 milyon avro luk katkı payını, yaptığımız müzakereler sonucu doğrudan ülkemizdeki araştırmacılara tahsis ettik.

Covid-19'la mücadelede bilimsel alanda önemli gelişmeler kaydediyoruz. Covid-19 Türkiye Platformu altında aşı ve ilaç alanında 17 proje başarıyla yürütülüyor. Bu projelerde 167'si STAR bursiyeri olmak üzere 436 araştırmacımız, gece gündüz demeden çalışıyor. Hayvan deneylerini başarıyla tamamlayan 4 aşı adayımızın, en kısa sürede klinik deney aşamasına geçmesi için çalışmalarını sürdürüyor, bunun için biz de gayret gösteriyoruz Covid-19 tedavisinde yoğun şekilde kullanılan "Favipiravir" ilacının etken maddesi, üniversite-sanayi iş birliğinde yerli ve millî olarak sentezlendi, şimdi hastalarımıza şifa dağıtıyor.

TÜBİTAK Covid-19 Platformundaki bilim insanlarımız "ribavirin" molekülünün hastalığın tedavisinde etkin olduğunu hayvan deneyleriyle ispatladı. Bu molekülle ilgili faz 3 klinik çalışması yapmak üzere TITCK'ye başvuru yapıldı. Yine, bilim insanlarımız, doğala özdeş "griffithsin" molekülünün enfeksiyonu önleyici ve hasta bireylerde saçılımı azaltıcı etkisi olduğu, klinik öncesi tüm deney sonuçlarıyla kanıtladı. Bununla ilgili de TITCK'ye başvurumuzu yaptık.

İthal edilen N-95 ve N-99 maske filtrelerini TÜBİTAK MAM'da yerli olarak geliştirip sanayimize lisansladık. Covid-19 virüsünün hızlı ve güvenilir şekilde teşhisine yönelik RNA tabanlı tanı kiti referans malzemelerini Ulusal Metroloji Enstitümüzde üç ay gibi kısa bir sürede üretip satışa sunduk.

TÜBİTAK bünyesinde motor teknolojileri, enerjetik malzemeler, biyomalzeme, biyomekanik, biyoelektronik, yüksek sıcaklık malzemeleri, fotovoltaiik ve savunma teknolojileri alanlarında 7 kritik altyapıyı Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açtık.

Hassas Güdüm Kiti'nin F-4 ve F-16 uçakları üzerindeki testlerini tamamladık. Kitler bu uçaklarda operasyonel kullanıma artık hazır. Millî imkân ve kabiliyetlerle geliştirilen Ardışık Delici Uçak Bombası, HABRAS Dinamik Test Altyapısında güçlendirilmiş betonu delmeyi başardı. Yer testleri başarıyla tamamlanan Bozdoğan ve Gökdoğan hava füzelerinin uçak üzeri sertifikasyon testlerine başladık.

Türkiye'nin ilk yerli ve millî GPS alıcısı KÂŞİF, güdüm kitlerine entegre edildi ve gerçekleştirilen atış testiyle sahadaki yüksek hassasiyeti doğruladı. Daha önce huzurlarımızda duyurduğum millî işlemci Çakıl'ın ilk prototipini ürettik ve başarıyla test ettik, inşallah ASELSAN ilk ürünlerinde bu millî işlemcimizi kullanmaya başlayacak. 59 milyon çipli kimlik kartı, TÜBİTAK BİLGEM'in geliştirdiği Millî Akıllı Kart İşletim Sistemi'ni kullanıyor. Araca monte yüksek güçlü Lazer Silah Sistemi'ni TSK'ye teslim ettik. Denizaltılar için geliştirdiğimiz millî savaş üretim sisteminin kabul testlerine başladı.

Hidroelektrik santralleri için geliştirdiğimiz Francis türbini, senkron jeneratör, hız regülatörü, ikaz ve SCADA sistemleri Kepez-1 Hidroelektrik Santralinde kullanılıyor.

Kutup Araştırmaları Enstitüsü öncülüğünde 4'üncü Antarktika Bilim Seferi'ni gerçekleştirdik. Belgeselleştirdiğimize bu sefer, televizyonda ve çevrim içi platformlarda milyonlarca kişiye ulaşıp özellikle, gençlerin bilime ve kıtaya olan merakını artırdı. Antarktika'ya kalıcı üssümüzde mühür vermek için çalışmalarımız da devam ediyor.

30'u Marmara Bölgesi'nde olmak üzere Türkiye genelindeki 55 sismolojik gözlem istasyonumuz aracılığıyla AFAD ve ilgili kurumlarımıza deprem verisi sağlıyoruz.

TÜBİTAK ve TCDD ortaklığında kurulan Raylı Ulaşım Teknolojileri Enstitüsünde demiryolu ve deniz araçlarını, motorlar ve alt sistemlerini yerli üreticilerimizle birlikte geliştiriyor, test faaliyetlerini gerçekleştiriyoruz. Yerli lokomotiflerde de kullanılacak 1.200 beygir gücünde özgün ve millî dizel motorumuzu TÜRASAŞ iş birliğiyle geliştiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, normal süreniz tamamlanmıştır. Çok sayıda kurumunuz ve konunuz var tabii, size on beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İnşallah on beş dakikadan önce bitiririz Başkanım.

İlk metre altı çözünürlüklü milli görüntüleme uydumuz İMECE'nin ısıl yapısal yeterlilik ve elektriksel model entegrasyonunu ve RF Modeli testlerini başarıyla tamamladık. İlk milli haberleşme uydumuz TÜRKSAT 6A'nın mühendislik modelini tamamladık, uçuş modelinin yani uzaya fırlatılacak modelin yapımına başladık. TRUBA süper bilgisayarımızın kapasitesini 2 kata kadar artıracak yeni nesil veri merkezimizi ODTÜ'de kuruyoruz. 6550 sayılı Kanun kapsamında, Bakanlığımızca desteklenen araştırma altyapılarını güçlendiriyoruz. Bu yıl, ODTÜ Güneş Enerjisi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara Üniversitesi Elektronik Hızlandırıcı ve Işınım Tesisi (TARLA) ve Deniz Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezini de ulusal mükemmeliyet merkezleri olarak destek kapsamına aldık. Verdiğimize desteklerin etki analizlerini de yapıyoruz. AR-GE, inovasyon ve girişimcilik desteklerine ilişkin etki değerlendirme çalışmalarının neticelerine göre programlarımızda düzenleme ve iyileştirmeler yapıyoruz. Bu bağlamda, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından verilen AR-GE desteklerinin ve teknoloji transfer ofislerinin faaliyetlerinin etki değerlendirme çalışmalarını tamamladık.

Millî Uzay Programı'mızla Türkiye'nin yol haritasının belirledik. Uzay konusundaki son dönem gelişmeleri dikkate alarak ölkemizin kabiliyetleri, insan kaynağı ve hedefleri ışığında millî uzay stratejimizi geliştiriyoruz. Bu çerçevede, üniversiteler ve diğer kurumlarla iş birlikleri tesis ediyoruz. Yakında kamuoyuyla da paylaşacağımız Millî Uzay Programı'mızla uydulardan fırlatma sistemlerine, uzaya erişimden altyapılara kadar somut ve iddialı projelerle kamuoyunun karşısına çıkacağız.

Savunma sanayisindekine benzer bir ekosistemi uzay sanayisinde de oluşturarak yüzlerce firmamızın bu alanda üretici olmasını sağlayacağız. Bununla birlikte, ölkemizin uzaya ilişkin haklarını koruma ve geliştirmeye yönelik uzay hukuku ve mevzuat çalışmalarımız da devam ediyor. Uzay alanında ikili ve çok taraflı iş birliklerimizi de geliştiriyoruz. Şimdiye kadar 3 ölküyle uluslararası iş birliği anlaşması imzaladık. Bizimle bu alanda daha yakın çalışmak isteyen İtalya, İspanya, Çin, Rusya ve Japonya gibi ölkelerin de aralarında bulunduğu 16 ölküyle daha görüşmelerimiz sürüyor.

Sınai mülkiyet haklarında güçlü bir atılım gösterdik. Uluslararası patent başvurularında dünyada 17'nci sıradan 13'üncü sıraya yükseldik. Uluslararası marka başvurularında da elde ettiğimize yüzde 38'lik artış, Türk firmalarının marka değerinin yükselişini açıkça ortaya koyuyor.

Öte yandan, 45 binin üzerinde başvuruyla dünyada ilk 5 arasında yer aldığımız tasarım alanında artık daha fazla niteliğe ve katma değere odaklanıyoruz. Bu amaçla, Bilişim Vadisi bünyesinde bir tasarım kümelenmesi kurmak için tüm hazırlıklarımızı tamamladık, yakında tanıtımını gerçekleştireceğiz.

Türk Standardları Enstitüsü, pandemi döneminde sanayi ve hizmetler sektöründe güveni artıracak vizyoner politikaları hayata geçirdi. Yıkabilen bez maskeler için TSE K 599 kriterini belirleyip üreticilerin kullanımına sunduk. İmalat sanayisinde çalışan emekçilerimizin sağlığını korumak ve üretimde devamlılığı sağlamak için alınması gereken önlemlere yönelik kılavuz hazırladık. Bu kılavuzu hizmetler sektörü için de geliştirdik. Kılavuzdaki şartları taşıyan firmalara Covid-19 güvenli üretim, güvenli hizmet ve güvenli turizm belgeleri vermeye başladık. Alışveriş merkezleri için de bir belgelendirme modeli oluşturduk. Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte Okulum Temiz belgelendirme çalışmasını başlattık. YÖK’le iş birliği yaparak Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzu’nu hazırladık.

Enstitümüz, düzenlediği test raporları ve belgelerle uluslararası tanınırlığımızı da artırdı. TSE, SMIIC standartlarına göre, Helal Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen ilk kuruluş oldu. Ekim ayı itibarıyla 239 firma TSE’den helal belgesi aldı. Üreticilerimizin küresel rekabet gücünü artırmak, test ve sertifikasyon alanında yurt dışı bağımlılıklarını azaltmak için son teknolojilerle donatılacak Ankara Temelli Kalite Kampüsünün yapımına başlıyoruz.

Ulusal bilim akademimiz TÜBA, bilim diplomasisi alanında ülkemizi gururla temsil ediyor. TÜBA bünyesindeki; Bilim Eğitimi, Kök Hücre, Kanser, Gıda ve Beslenme, Bilim ve Eğitim Politikaları, Enerji, Bilişim Teknolojileri, Sürdürülebilir Çevre ve Finans Çalışma Grupları aktif şekilde faaliyetlerini sürdürüyor. TÜBA Uluslararası Akademi Ödülü, Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanları Ödülü ve Bilimsel Telif Eser Ödülü Programlarının 2020 yılı ödül sahiplerini aralık ayında açıklayacağız.

Ayrıca bu yıl TÜBA Covid-19 Küresel Salgınla Mücadele Özel Ödülü de vereceğiz. 2014 yılında başlattığımız TÜBA Türk-İslâm Bilim Kültür Mirası Projesi kapsamındaki yayınlarımıza Cumhurbaşkanlığı himayelerinde devam ediyoruz. Avusturyalı ünlü Türkolog Andreas Tietze’nin Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati’nin tüm ciltlerinin basımını gerçekleştirdik. Türkçe Bilim Terimleri Projesi kapsamında, Mühendislik Bilim Terimleri Sözlüğünü yayımladık. TÜBA Doğa Bilimleri ve TÜBA Sağlık Bilimleri Terimleri Sözlükleri için çalışma grupları oluşturduk. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarımızda ders veren öğretmenlerimize on farklı alanda bilim eğitimleri veriyoruz. TÜBA Covid-19 Küresel Salgın Değerlendirme Raporu’nu açık erişimle herkesin istifadesine sunduk.

“Küresel Salgının Anatomisi: İnsan ve Toplumun Geleceği” isimli yayınımla salgın sonrası döneme ilişkin; ekonomi, sağlık sistemi, eğitim, uluslararası ilişkiler, psikoloji, sosyoloji gibi pek çok başlıkta değerlendirmeler yapıp bilim camiasıyla paylaştık.

Tabii, Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın Sayıştay raporlarından da kısaca bahsetmek istiyorum: Bu raporlarda herhangi bir kamu zararı tespiti bulunmuyor. Uygulamaya dönük aksaklıkların bir kısmını zaten düzelttik, diğerleri için de çalışıyoruz. KOSGEB ve TÜBA’nın 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporlarında herhangi bir bulgu yok. Türk Patent ve Marka Kurumu ile Türkiye Uzay Ajansı, 2019 yılı Sayıştay denetimi kapsamına alınmadığından bu sene rapor düzenlenmedi.

Bakanlığımız, bağlı, ilgili ve koordine ettiğimiz kuruluşlarla ilgili Sayıştay raporlarında bahsedilen hususları yakından takip ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, yüksek katma değerli üretim, inovasyon ve girişimcilik öncülüğünde güçlü büyümeyi yakalayacağız. Türkiye'nin yeni başarı hikâyesini kadınlar ve gençler başta olmak üzere girişimcilerimiz, ülkesine güvenen sanayicilerimiz, bilim insanlarımız ve emekçilerimizle birlikte yazacağız.

Savunma ve havacılık, ilaç ve tıbbi cihaz, otomotiv, ana metal, raylı sistemler, makine, beyaz eşya, elektrik-elektronik, kimya ve gıda sektörleri başta olmak üzere üretim kabiliyetlerimizi daha da geliştireceğiz.

Ülkemizi biyoteknoloji, kuantum hesaplama, hızlandırıcılar ve yeni nesil nükleer reaktörler gibi çığır açıcı kritik teknolojilerde öncü ülkelerden biri yapmak istiyoruz. Bu hedefleri gerçekleştirebilmek için kurumsal yapımızı daha da güçlendirdik.

Bakanlığımızı üretimin ve kalkınmanın hamisi olarak görüyoruz. Atacağımız tüm adımları paydaşlarımızla istişare ederek belirliyoruz. Ekonomi yönetiminde de Bakanlıklarımız arasında tam bir koordinasyon ve iş birliği var.

Türkiye'nin istikameti bellidir. Ülkemizi küresel bir üretim ve teknoloji üssü yapmak için tüm kaynaklarımızı seferber etmiş durumdayız. 2021 bütçemiz, Hükûmetimizin üretim ve teknolojideki vizyonuyla ve muhalefet milletvekillerinin de burada sıkça dile getirdiği şekilde geçen seneye göre önemli oranda arttı. Böylece 16 Bakanlık içinde en fazla bütçe artışının olduğu ikinci Bakanlık olduk.

2021 yılında, organize sanayi bölgeleri ve sanayi siteleri için kullanacağımız bütçe yüzde 400, TÜBİTAK'ın AR-GE bütçesi yüzde 100 artacak. Bütçemizdeki bu artış; verimliliği odağa alan, değer oluşturan, oluşturduğu değeri ülkenin dört bir yanına dengeli yayan ve doğayı koruyan üretken projelerde değerlendirileceğiz.

Konuşmamın sonunda, şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına görüşmelere yapacağımız katkı ve destekleriniz için şimdiden her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Milletimizden bize emanet olduğu bilinciyle 2021 yılı bütçemizi en verimli şekilde kullanacağımızı belirtmek istiyorum.

Bütçemizin ülkemiz için şimdiden hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Komisyonumuzun çok değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için çok çok teşekkür ediyorum.

Ek süreyi de çok verimli kullandınız, üçte 2'lik bölümünü kullandınız sadece; onun için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Müzakerelere geçmeden önce Sayın Bakan Yardımcılarımızı ve bürokratlarımızı tanımak istiyoruz. Bakan yardımcılarımızdan başlayarak kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Bütün arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyorum tekrar Komisyonumuz adına.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin

Hesap Kanun Teklifi (1/280) ve Sayıştay tezkereleri *

- a) *Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı*
- b) *GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*
- c) *Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*
- ç) *Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*
- d) *Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı*
- e) *Kalkınma Ajansları Denetim Raporları (Doğu Karadeniz, İpekyolu, İstanbul, İzmir)*
- f) *Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı*
- g) *Türk Standardları Enstitüsü*
- ğ) *Türk Patent ve Marka Kurumu*
- h) *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu*
- ı) *Türkiye Bilimler Akademisi*
- i) *Türkiye Uzay Ajansı*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi müzakerelere başlayacağız.

Gruplar adına konuşmalar vardır.

İlk konuşma sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Kamil Okyay Sındır'a aittir.

Sayın Sındır, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli bürokratları, bütün bağlı kurum ve kuruluşların değerli yöneticileri, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün gerçekten ülkemiz için, refahımız için, geleceğimiz için çok önemli bir Bakanlık görüşüyoruz. Öncelikle, Sayın Bakana bugüne kadar yaptığı tüm iyi ve doğru şeyler için teşekkür etmek istiyorum. Tabii ki kimsenin bu ülkeyi, sanayicisini, çiftçisini, esnafını batırmak, yok etmek, çalışanını açlığa mahkûm etmek gibi doğrudan bir çaba içerisinde olacağına imkân, ihtimal vermediğimi de belirtmek istiyorum.

Ancak tabii, üretimde, ekonomide, finans sektöründe, üretimin bütün sektörlerinde, tarımda, sanayide, madencilikte, hizmet sektörlerinde alınan kimi zaman yanlış kararlar, izlenen yanlış politikalar, politika öncelikleri farklılaşan durumlar, liyakatten uzaklaşan devlet yönetimi, kamu harcamalarında kimi zaman israf, milletin denetiminden kaçırma, özellikle çeşitli istisnalarla denetimden kaçırılan ihalelerle birtakım yandaş sermayeyi kollayan uygulamalar ve kararlar ve bunları üreterek büyümek ve üretime dayalı istihdam yerine, ithalata ve tüketime dayalı bir ekonomik modeli önceleyen anlayış, dışlayıcılık, kayırmacılık, nepotizm, şeffaflıktan ve hesap verilebilirlikten uzaklaşmak, ortak akıl yerine dayatmacı, dikte eden ve baskıcı bir tek adam aklının koşulsuz ve sorgusuz kabulü, meritokrasiden, demokrasiden uzaklaşan ve yerine otokrasiyi egemen kılan bir yönetim anlayışı sonuçta ekonomide **birçok sorunu da yumak** hâline getirebiliyor ve gittikçe de bu sorunlar ister istemez büyüyor.

* (x) (1/281) ile (1/280) esas numaralı Kanun Teklifleri 21/10/2020 tarihli 3'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

AK PARTİ'li arkadaşlarım pek memnun olmuyorlar gerçi bu ifadelere ama bir gerçeği ben yine de ifade etmek isterim. İster adına “tek adam rejimi” deyin, ister “saray hükümeti” diyelim, ister “otokratik yönetim anlayışı” diyelim, isterseniz “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” diyelim, ne olursa olsun sonuç aynı, sonuç olarak yürütmenin yani karar organını tek bir kişiye, onun istek ve arzularına, onun tartışmasız üstün aklına terk ederseniz, bu terk edişte yasamanın denge denetleme mekanizmasını da şekilci ve göstermelik hâle getirip ve fakat olduğunu iddia edip ancak olmamasından da memnuniyetle millî egemenliğimizi bir tek kişiye terk ederseniz ne ekonomik kalkınmada ne sanayileşmede ne teknoloji üretiminde ne tarımda ne sosyal refahta ne huzurda, adalette başarılı olma şansımızı baştan yitiririz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Olduk zaten, başarılıyız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bakan, bu tek kişilik yürütme dediğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yürürlüğe girdiğinden bugüne eminim, iktidar partisinin değerli üyelerini de rahatsız eden ve temel ekonomik göstergelerde de kendini gösteren hızlı bir geriye gidiş var.

Gelin, her şeyden önce vazgeçelim şu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden diyorum, yerine yeni bir Anayasa'yla güçlendirilmiş demokratik bir parlamenter sistemi getirelim. Vesayetten uzak, darbe hukukundan arınmış ve gücünü milletten alan bir Anayasa'yla kuvvetler ayrılığının, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının, düşünce, ifade ve basın özgürlüğünün, evrensel ve millî değerlerimizin güvence altına alındığı bir parlamenter demokratik sistemden bahsedelim.

Toplumsal barış ve huzurdan, toplumsal cinsiyet eşitliğinden, teröre, yolsuzluğa ve her türlü suç örgütlerine ödün vermeksizin mücadele edelim, liyakati esas ve değişmez kılalım. Kamu İhale Yasası'nı israfı, kayırmacılığı önleyecek şeffaf, kamuya açık bir hâle getirelim, bütçe hakkını göstermelik değil, gerçek anlamında uygulayalım.

Ekonomide ihracat odaklı üretime ve katma değeri yüksek teknoloji üretimine dayalı politikaları esas alalım. Çağdaş, bilgili, eğitilmiş, sorgulayan, fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller yetiştirelim. Yoksulluğu yönetmek yerine ortadan kaldıracak sosyal devlet anlayışını lütufkâr değil, bir hak olarak esas alalım. Merkezî yönetim-yerel yönetim ikileminden ve siyasi çekişmeden uzak dengeli bir merkez-yerel ağını kuralım. İşte, tüm bunları gerçek anlamda uygulayabilirsek önce kendi halkımıza huzur, mutluluk ve güven ortamını sağlarız, sonra dış piyasalara, yatırımcılara sarsılmaz güven ortamını sunabiliriz. Zaten insanıyla, doğasıyla, güzellikleriyle yaşamı, kültürü ve dünya medeniyetlerinin beşiği olan coğrafyasıyla bu vatanımızı, ülkemizi ve ekonomimizi Büyük Önder'imiz, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de bize gösterdiği hedefe, çağdaş uygarlıkların üzerinde bir noktaya taşıyabiliriz.

Değerli arkadaşlar, “Bir ülkenin sanayileşmesiyle beklenen nedir?” diye soracak olursak, tabii ki sanayi ürünleri üretiminin, ihracatının ve bu ürünlerin ihtiyacı olan ham madde üretiminin ve gerek duyulduğunda ham madde ithalatının da artması beklenir. Kapasite kullanım oranının tam olarak yüzde 100'e yakın olması beklenir. Dış ticaret hacminin ve dış ticaret dengesinin pozitif dönmeye, AR-GE yatırımları ve paralelinde üretimin artması, tarım sektöründe de doğal olarak büyüme yaşanması beklenir. İşsizliğin azalması ve hatta ortadan kalkması yaratılan istihdamla beklenir. Nitelikli iş gücünün doğal olarak artması, millî gelirden ve kişi başına millî gelirden büyüme yaşanması ve daha birçok şey söylenebilir. Şimdi, bu bahsettiğim beklentiler gerçekleşiyor mu, gerçekleşmiyor mu, biraz bunlara bakmak gerekiyor.

Evet, Bakanlığımızın bütçesinde yüzde 50'lik bir artış söz konusu ve bundan, merkezî yönetim bütçesine ayrılan yaklaşık 1 trilyon 346 milyar 138 milyon 654 bin liranın; sanayinin geliştirilmesi, üretim ve yatırımların desteklenmesi için 15 milyar 308 milyonun; ticaretin düzenlenmesi, gelişimi ve kolaylaştırılması için 5 milyar 483 milyon 942 bin liranın; AR-GE ve yenilik için ayrılan 6 milyar 842 bin 675 liranın; tüketicinin korunması, ürün ve hizmet güvenliği, bilgi ve iletişim, bölgesel kalkınma, kırsal kalkınma, uzay ve havacılık gibi programlar kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının da dâhil olduğu kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyetlerinde harcanması bekleniyor.

2021 bütçe teklifinde, 2020 bütçesine kıyasla mal ve hizmet alımı giderlerinde yüzde 33 artış görüyoruz, cari transferlerde yüzde 30 artış, sermaye giderlerinde 4 kattan fazla bir artış, sermaye transferlerinde yüzde 56 artış, borç verme kaleminde ise 5 kattan fazla bir artış görüyoruz. Tabii ki burada bahsedilen -AR-GE teşvikleri kapsamında geçen gün bir konuşmamda da bahsettim-Cumhurbaşkanlığı yıllık programındaki yaklaşık oranlar. AR-GE'ye düşünülen toplam kaynağın değerini birtakım ülkelerle karşılaştırmak istiyorum.

Sayın Bakan, bunu çok önemseydiğim için altını çizerek de vurgulamak istiyorum. Bakın, bizim gayrisafi yurtiçi hasılda AR-GE payı -evet, bir artış var- 2019'da 1,06 iken, 2021'de 1,29'a gelmesi öngörülüyor, 2020'de 1,14 olması beklenirken. Şimdi, tabii bu AR-GE harcamalarının yüzde 29,2'sini üniversiteler gerçekleştiriyor, yüzde 64,2'sini özel sektör, yüzde 6,6'sını kamu. Dolayısıyla, AR-GE'ye ayrılan toplamda -dolar bazında 6,9 TL'den düşünülecek olursa- 8 milyar dolarlık bir kaynak var, 2020 için 1,14'lük gayrisafi yurtiçi hasıladaki oran üzerinden. Bakın, İsrail yüzde 4,9, Kore yüzde 4,528, İsveç 3,3, Japonya 3,275, Singapur yüzde 1,844; tabii oransal karşılaştırmalar çok yanıltıcı ve bizi yanlış yöne, yanlış kararlara, yanlış politikalara sevk eder ki esas olan, AR-GE'ye ayırdığımız toplam kaynak miktarı çünkü AR-GE ancak bu kaynak miktarı üzerinden rekabet edebilir bir duruma gelebilir. Bakın İsrail, 16,35 milyar dolar ayırmış, Kore 95,5 milyar dolar AR-GE'ye ayırıyor, Japonya 173 milyar dolar, Almanya 129,6 milyar dolar, ABD'yi söylemiyorum -söyleyeyim 551 milyar dolar- Singapur 9,89 milyar dolar -Singapur gibi 5 milyonluk bir ülke- Türkiye 8 milyar dolar, tabii 6,9 TL'lik kur üzerinden. Bunu yaklaşık 8 lira üzerinden düşünecek olursanız 7 milyar doları geçmiyor.

AR-GE'ye yönelik yapılacak yatırımlar, yüksek teknolojik ürün bazında da Türkiye'nin geleceğini mutlaka çok olumlu yönde etkileyecektir. Cari açığı, özellikle yüksek teknolojik ürün ihracatını arttırmakla azaltabiliriz. Tabii ki hukuk devleti ve öngörülebilir bir piyasa düzenini sağlamak, yabancı yatırımcı özelinde gerekli güvenceleri yaratmak, kurumların bağımsızlığını ve güvenini yeniden oturtmak, can ve mal güvenliği endişesini ortadan kaldırmak, yeni bir vergi düzenini getirmek olmazsa olmaz yapısal reformlardır ve bunlar olmaksızın yeni ve model olarak anlatılan her senaryo görevini daha geçen hafta bırakan Sayın Berat Albayrak'ın geçmişten bugüne hatalar zincirinden farklı olmayacaktır. Tabii, "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı verilen, bir tek kişinin kararıyla yürütülen yürütme organının ortaya koyduğu maliyeti, kredi risk primi ve dış borcu yüksek, şoklara karşı kırılgan ve parası değersiz bir ülke olarak maliyetini ödüyoruz ne yazık ki.

İmalat sanayisinde dünyadaki ihracat payımız sadece binde 8,9; yüzde 1 bile değil. Bu şartlarda büyümemizi Almanya'nın bizi kıskanmasıyla ya da Amerika'nın çelme takmasıyla açıklamak pek gerçekçi olmaz. İmalat sanayisi ihracatımızın dünyadaki toplam katma değer içindeki payı ise yüzde 1. Ocak-Ağustos 2020 döneminde imalat sektörü ihracatı yüzde 13,3 gerilerken madencilik ve taş ocakçılığı yüzde 19 daralmış. Ocak-Ekim 2020 döneminde ihracatımız yüzde 9 daralarak 135,7 milyar dolara, yüzde 2,2 artan ithalatımız 175,9 milyar dolara çıkmış durumda. İlk on ayda dış ticaret açığımızın yüzde 76 büyüdüğü ve 40 milyar doları aştığı bir ekonomik modelde sanayi ve ticaret politikasının başarısından nasıl söz edebiliriz? Böylesi bir modelde kronikleşmiş dış borç, reel sektör döviz açığının

165,2 milyar dolara çıkması, TL'deki aşırı değer kaybı ve cari açık, corona salgınındaki daralmalar da bir arada ve bunlar bir yerde bahane edilerek geçiştirilemez; yabancıların ülkemizde tuttuğu sıcak paranın 55 milyar dolara kadar inmesini, dolarizasyonun yüzde 57'ye kadar tırmanmasını izah edemez.

Kilogram başına yüksek teknoloji ürün ihracatımız birçok gelişmekte olan ülkenin gerisinde. İhracatımızdaki artış genellikle ithalatın yüksek oranda arttığı aylarda artmakta, bu da üretimimizdeki ara malı ve girdi ürünlerindeki dışa bağımlılığın bir göstergesi. İhracatımızın son beş yılda yaklaşık yüzde 20 artması küresel pazarlarda yükselmemize yetmedi ve 2023'teki 500 milyar dolar hedefine ulaşmamızın ilk gün olduğu gibi bugün de hayal olduğunu görüyoruz.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; TÜİK'e göre Türkiye ekonomisinin 2019 yılındaki toplam 210,3 milyar dolarlık ithalatının 26,1 milyar doları sermaye malı; 162,5 milyar doları ara malı; 1,2 milyar doları tüketim malından oluşuyor. 2020'nin ilk sekiz ayında gerçekleşen 135,3 milyar dolarlık ithalatın ise yüzde 75,4'ünü 102,1 milyar dolar olarak yine ara malları ve yüzde 13,8'ini 18,7 milyar dolar olarak sermaye malı, yüzde 10,5'ini ise tüketim malları oluşturuyor. Yıl sonunda reel ithalatın corona koşullarına rağmen yüzde 4,5 artması bekleniyor. Asıl sorunlarımızdan olan yüksek teknoloji ürün ihracatının toplam ihracat rakamımız artmış olsa bile çok sınırlı düzeyde arttığını görüyoruz. Bakın, kilogram başına son beş yılda ihracatımızın birim miktar değeri 1,69 dolara kadar geriledi. 2015 sonunda 1,81 doları bulan ihracatın birim değer bazında kilogram fiyatı ihracat artsa bile düşmeye devam ediyor.

Evet, 2021 yılı büyüme hedefi bu bütçede yüzde 5,8; büyümenin kaynağını özel sektörün ve hane halklarının ertelenmiş yatırımlarını 2020'de değilse de bu yılda yapması üzerine kuran bütçe daha fazla borçlanma, daha çok faiz yetkisi alıyor. Oysa belirsizliklerin her istifa ve görevden alma sonrasında ve döviz kuru dalgalanmasında girdi maliyetleri artışında ve faiz kararlarından sonra katlandığı bu düzende özel kesim tüketim harcamalarında yüzde 5,7 artış beklemek hayalcilik. Corona döneminden çıkış sağlanmamış, aşı belirsizliği sürmekteyken kamu kesimi henüz belirgin bir tasarruf politikası uygulamazken yeni bütçe bize kamu harcamalarında yüzde 2,2 reel azalış hedefi koymakta. Özel kesim sabit sermaye yatırımlarının yüzde 5,2; kamu sabit yatırımlarının ise yüzde 13,2 artacağı varsayımıyla yola çıkan bu bütçe daha kendi Strateji ve Bütçe Başkanını bütçe görüşmeleri bitmeden kaybetmiş, Hazine ve Maliye Bakanının izini kaybettirmiştir, 2020'den arta kalan ve katlanarak devam eden sorunlar karşısında öngörülebilir değildir.

Değerli arkadaşlar, tabii, sanayileşmeyle istihdamın artması, işsizliğin azalması beklenir, oysaki işsizlikle ilgili rakamlara biraz değinecek olursam bakın, sadece artan nüfusuna iş bulabilmek için her yıl en az 1 milyon iş yaratması gereken Türkiye'de iş gücünde yaşanan azalmanın 975 bini istihdamdaki daralmadan, 456 bini ise resmî işsiz sayısındaki azalmadan kaynaklanıyor. Gerçi işsizlik değil, aynı zamanda iş arayanlar azalıyor, "umutsuzlar" diye nitelendirilen ve işsiz olduğu hâlde son dört hafta içerisinde iş arayanların sayısında son bir yılda 1 milyon 835 bin kişilik artış yaşandı değerli arkadaşlar. TÜİK'in işsiz kabul etmediği işsizlerin de dâhil edilmesi suretiyle Türkiye'de gerçek işsiz sayısının geçen yıla göre 1 milyon 382 bin kişi arttığını, 8 milyon 354 binle gerçek işsizlik oranında yüzde 19,6'dan yüzde 23,3'e çıktığını söyleyebiliriz. Bu kısa süreli çalışma ödenekleri ve son dönemdeki uygulamalar sonucunda Türkiye'deki geniş anlamda işsiz sayısının ise 10 milyon 287 bine, iş gücüne oranının da yüzde 28,6'ya kadar yükseldiğini görüyoruz. Arzu ettiğimiz, nitelikli iş gücünün artması ve genç işsizliğin, özellikle üniversiteyi bitiren gençlerin ya eğitimde ya da istihdamda yer almasıdır. Oysaki bugün her 3 gençten 1'isi ne bir işte çalışıyor ne de eğitime devam ediyor. Dolayısıyla

istihdamda yaşanan bu daralma ve işsizliğin artan boyutları... Buna, tabii ki “Mesaiyi bölerek birden fazla kişiye istihdam yaratıyorum.” diyerek işsizlik oranını düşürmeniz, azaltmanız, “İstihdamı artırıyorum.” demeniz pek doğru ve kolay bir yorum olmayacaktır.

Sayın Bakanım, bir de ben kapasite kullanım oranına yani eğer “sanayileşme” diyorsak önce mevcut sanayi yapısında mevcut kapasitenin ne oranda değerlendirildiğine de bakmanın doğru olduğunu düşünüyorum. Bakın, 2020 Ocak-Haziran döneminde daralan imalat sanayimizin yüzde 6,4 oranında bir istihdam erimesi yaşadığını ve kapasite kullanım oranının da yüzde 61’e kadar indikten sonra yüzde 70-75 düzeyinde dalgalandığını görüyoruz, Ocak-Haziran 2020’de yüzde 70,6; Ekim 2020’de yüzde 75,4. Dolayısıyla, kapasite kullanım oranında da ciddi bir eksiklik yaşandığı söylenebilir.

Sayın Bakanım, tabii KOBİ’ler sanayimizin ve üretimimizin en önemli belkemiği olan kuruluşlar, küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşları, işletmeler. Sayın Bakanım, bunların bankalara borcu Ekim 2020 sonunda 863 milyar liraya çıkmış durumda ve KOBİ’ler bankaya gidip kredi almak istediklerinde, bankalar tüketici kredisini tercih ettikleri için KOBİ’lere kredi vermekten bile sakınır, kaçınır durumdalar.

Tabii, yüksek teknolojlili ürün ihracatımızın toplam ihracat içinde sadece yüzde 3,6 olduğunu, toplam ithalatımız içinde ise yüzde 15,3’e çıktığını az önce de söyledim. Orta yüksek teknolojlili ürünler, ihracatımızın yüzde 36’sını, ithalatımızın ise yüzde 40’ını teşkil ediyor. Orta düşük teknolojilere dahi ihracatımızın yüzde 27,5’ine karşılık ithalatımızın yüzde 32’sini ayırıyoruz. Ülkemiz, 2020 başında maalesef imalat sanayi, toplam ihracatın yüzde 32,8’ini düşük teknolojiden karşılarken, düşük teknoloji ithalatımız yüzde 12 civarında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, normal süremiz tamamlanmıştır.

İki dakika içinde tamamlarsanız çok sevinirim.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Tabii, istihdam bakımından imalat sektöründe çalışanların yüzde 79’u orta ve düşük teknoloji üretim alanındayken firmaların sadece binde 6’sı yüksek teknolojlili, yüzde 89’u ise orta ve düşük teknolojlili üretim alanında faaliyet gösteriyor. Yani 2021’de Küresel İnovasyon Endeksi’nde 130 ülke arasından ancak 49’uncu olmayı hedefleyebiliyoruz.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; tabii bu bütçenizde ve bütçenin diğer ilgili kurumlarında -özellikle Sayıştay raporlarında- özellikle de kalkınma ajanslarıyla ilgili gerçekten sıkıntılı durumların olduğunu gözlemliyoruz. Kalkınma Bakanlığı kaldırıldı, doğal olarak kalkınma ajansları bir belirsizliğe mahkûm oldu. Bu ajansların yenilenme ihtiyacı ortada ama bunun için bir teşebbüs göremiyoruz. Ajansların bölgesindeki kritik projeleri izlemediği Sayıştay denetiminde belirlenmiş. Kalkınma Ajansları ile belediyelerin arasındaki ilişkilerin, köprülerin koptuğu, yapılan planların hep kâğıt üstünde kaldığı tanımlanıyor. Kalkınma Ajanslarının bu ortak sorunları; özellikle İstanbul, İzmir ve İpekyolu Kalkınma Ajanslarındaki usulsüzlükler, Ajansın pay alacaklarını ve proje sonuçlarını takip etmemesi, İstanbul özelinde kasada, bankada 475,6 milyon TL para olmasına karşın kaynakların ya hiç dağıtılmaması ya da 236 milyonluk destekleme bütçesinin 219 milyonunun sebepsizce kullandırılmaması, desteklerin verimsiz dağıtılması önemli başlıklar altında yer alıyor. Arkadaşlarımız, diğer bağlı kuruluşlar ve kurullarla ilgili Sayıştay raporuna yönelik düşüncelerini paylaşacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Sındır, süreniz tamamlanmıştır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben sözlerimi...

Bakın, burada, özellikle 26 kalkınma ajansından da 23'ünün kalkınma kurulunun olmadığını lütfen artık görelim.

Son bir vurgu daha yapacağım. Sayın Bakanım, GAP benim yıllardır yani bütün akademik hayatım boyunca üzerinde özenle titrediğim bir proje. 2019 yılı itibarıyla, GAP'ın 2019 yılı Faaliyet Raporu'nda, GAP sulama yatırımlarının tamamlanma oranı yüzde 31 olarak belirtilmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilim, sürenizi çok aştınız, toparlarsanız sevinirim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Son cümlem Sayın Başkan.

Oysaki GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2018 yılı Faaliyet Raporu kitabının kapağında, 2018 yılında GAP'ın yüzde 100 tamamlanacağı ifade edilirken 2019 yılı Faaliyet Raporu'nda sulama yatırımlarının yüzde 31 olması da düşündürücü, diğer projeler için de bunu söyleyebilirim.

Ben, tabii ki buradaki bütün arkadaşlarımızın, hazırlanmakta bulunan bütün heyetin, değerli heyetin aynı düşüncede olduğunu; ülkemizin ve devletimizin bekası, ekonomimizin kalkınması ve geleceği için yüreklerinin attığını, çarptığını düşünerek sözlerime son veriyorum. Özellikle bu dilekle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Sındır sunumuz için.

Ayrıca CHP Grubundan Sayın Cavit Arı'ya tarçın ikramı için teşekkür ediyoruz, Komisyonumuza Antalya'dan tarçın ikramı oldu. Sağ olsun.

Şimdi de HDP Grubundan Sayın Erol Katırcıoğlu'na söz vereceğim.

Sayın Katırcıoğlu, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmanızı dinledim, dağıtılan kitapçığa da baktım. Geçenlerde Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesini konuşurken kullandığım bir cümleyi sizin için de kullanmak durumundayım. Sayın Bakan o zamanlar yani kendi Bakanlığını ve yaptıklarını anlatırken çok heyecanlı bir şekilde, dağıttığı kitapçıkta da öyleydi... Esasında “Spor Bakanı” kendisi ama Gençlik ve Spor Bakanı değil bence. Neden değil? Çünkü anlaşılan sporla ilgili her türlü işi yapıyor Bakan, yani ben ikna oldum şahsen, yapılması gerekenleri yapıyor fakat gençliğin sorunlarını çözmekle ilgili olarak çok bir şey yapmıyor.

Sayın Bakan, benzer bir cümleyi sizin için de kuracağım, kusura bakmayın ama şöyle söyleyeyim: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak esasında siz teknolojiyle ilgili gerçekten yapmanız gerekenleri yapıyorsunuz anlaşılan, o konuda ben ikna oldum, görece olarak zaten rakamlar da gösteriyor. Fakat “sanayi” kelimesinin ima ettiği, iş dünyasının önemli bir kesimiyle ilgili olan sorunlar duruyor, doğrusunu isterseniz onlarla ilgili konuşmanızda çok aydınlatıcı bilgilere rastlamadım ben, dolayısıyla da teknolojiden ziyade ki teknoloji de konuşacağım ama asıl sanayinin sorunları çerçevesinde konuya bakmak gerektiğini düşünüyorum.

Sanayimizi uzun anlatmama gerek yok. Sanayimizin bence görebildiğim kadarıyla birkaç tane temel sorunu var. Bunlardan bir tanesi: Sanayide hâlâ merkez ve çevre ilişkisi çözülebilmemiş değil yani merkezdeki büyük firmalar ile KOBİ'ler arasındaki ilişkiler hâlâ sorunlu. Bunu açabiliriz ama üzerinde konuşacak çok konu var, sonraya bırakayım ama böyle bir sorun var. Bu esasında bölgesel anlamda da... Sanayinin merkez bölgeleriyle KOBİ'lerin daha çok yer aldığı bölgeler arasındaki ilişkiler de çözülebilmemiş değil. Bu, bence -görebildiğim kadarıyla- çok temel sorunlardan bir tanesi.

Bir diğeri: Ekonomide bankalar ve şirketler arasındaki ilişkiler de yeteri kadar çözülebilmemiş değil Değerli Bakan, değerli bürokratlar, değerli üyeler. Çünkü baktığımızda gerçekten de... En son şeyi hatırlayın, yani, aktif rasyosu koymak zorunda kaldınız. Niye? Çünkü parasal bir genişleme yaptınız fakat bankalar o parasal genişlemeyi yani rezerv parayı kredilere yönlendirmekte zorlandılar. Niye? Çünkü riskli gördüler. Dolayısıyla da daha ne yaptı? Hazineye borç verdiler mesela. Şimdi, bankalarımızın genetiğinde olan bir şeydir bu zaten. Biliyorsunuz, 90'lı, 2000'li yıllar öncesinde de bu böyleydi. Bankalar mevduat toplar, topladıklarını ya kendi şirketlerine plase ederdi ya da hazineye borç para verirdi ve böylelikle bir düzen kurmuşlardı, yaşıyorlardı. 1999'daki bankacılık reformundan sonra işler biraz zorlaştı onlar açısından. Sizler de benim anladığım kararıyla bu çerçevede önemli katkılarda bulundunuz ama hâlâ sorunların durduğunu söylemek zorundayım.

Bunun dışında şimdi, son, geçenlerde yine, Sayın Cumhurbaşkanı: "Serbest piyasa ekonomisine bağlıyız." dedi fakat arkadaşlar, Türkiye'de serbest piyasa ekonomisi çalışmıyor. Yani neresinden bakarsanız bakın, serbest piyasa ekonomisi dediğimiz mekanizmanın varlığı evet, belki var olduğunu söyleyebiliriz, hani, merkezî bir planlı bir şekilde mal ve hizmetler dağılmıyor belki ama neredeyse merkezî sayılabilecek, daha çok büyük şirketlerin yönettiği bir sanayi yapısından söz ediyoruz. Bu da bir gerçek, bunların da üzerinde birkaç dakika sonra duracağım.

Dolayısıyla ben bu sorunların varlığı devam ettiği sürece -ki Sanayi Bakanlığının kapsama alanında olması gereken meseleler bunlar dolayısıyla da bu meselelere yeteri kadar bence yoğunlaşmamış olduğunuzu düşünüyorum. Belki elinizdeki imkânlar sadece teknolojiye doğru hani, düzenlemeleri yapmak ama benim gördüğüm kadarıyla bu sorunlar çözülmeyen Türkiye ekonomisinde önemli şeyler sağlamak mümkün değil.

Bu arada hep söyleniyor, demin arkadaşlardan yine duydum, şimdi, değerli arkadaşlar, bakıyorsunuz, işte, mesela kişi başına millî gelir faktöründen giderek diyorsunuz ki: "Biz çok şeyler yaptık, çok büyük başarılar elde ettik." Arkadaşlar, bu doğru değil yani rakamlar bunu söylemiyor. Evet, yaptınız yani eğer bir yarış gibi düşünürseniz evet koşunuz doğru ama sizden daha hızlı koşanlar olmuş. Yani şimdi sizden daha hızlı koşanlar olmuş olduğu gerçeğini örtbas ederek ne kadar başarılı işler yaptık diye övünmenizi ben anlamakta zorlanıyorum. Ben şöyle rakamlar çıkardım: Bakın, 2002'de Türkiye'de kişi başına gelir 3.589 dolarmış, 2007'de 7.715 dolar olmuş yani 2 kat artmış. Rusya -rakamları hatırlamıyorum- 4,5 kat artırmış, Romanya aynı yıllar içinde 6 kat artırmış, Kazakistan 5 kat artırmış, Türkmenistan 4,5 kat artırmış, Sırbistan 3,5 kat artırmış. Şimdi, dolayısıyla da, evet, dediğim gibi siz de koşmuşsunuz doğru, 2 kat artırmışsınız; eyvallah, bunu, inkâr edecek değiliz ama bizden daha hızlı koşanlar olmuş değerli arkadaşlar. Bunu teslim ederek yaptığımız işleri değerlendirmekte yarar var diye düşünüyorum.

Şimdi, AR-GE konusundan başlayacak olursak, evet, ben dediğim gibi tatmin oldum. Yani, AR-GE konusunda yapılması gerekenlerle ilgili olarak özel sektöri motive ettiniz. Özel sektör de kamu sektörünün yanı sıra daha çok silah sanayisi çerçevesinde olmakla birlikte yeni AR-GE harcamaları yapıyorlar, sizin konuşmanızda söylediğiniz gibi çok sayıda insan istihdam ediliyor vesaire, bunlar tamam fakat yine sonuçta baktığımızda değerli arkadaşlar, AR-GE harcamaları gayrisafî millî hasılanın

yüzde 1,06'sı benim bildiğim kadarıyla, eğer yanlış değilse. Yani dolayısıyla da bu yüzde 1,06 yeterli rakam değil, yine karşılaştırma yapın isterseniz. Ben yaptım, mesela Yunanistan yüzde 1,18. Yunanistan, yani 10 milyonluk nüfusu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece rakamsal bir düzeltme açısından, 1'i geçtik biz de Sayın Vekilim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – İşte “Yüzde 1,06” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet evet. “Türkiye yüzde 1,06” dedim. Yanlış değil herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yüzde 1,06, doğru.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Dolayısıyla da Portekiz yüzde 1,36, İspanya yüzde 1,24; böyle gidiyor. Yani evet, ben hatırlıyorum, 1990'lı yıllarda binde 1'lerden söz ederdik AR-GE'ye gayrisafı millî hasıla içinden ayrılan payı. Dolayısıyla da görece olarak yüzde 1,06 iyi bir rakam sonuçta ama yeterli bir rakam değil açıkçası arkadaşlar. Yani Türkiye'nin böyle bir arz güvenliğini sağlamak ve teknoloji bazlı bir yükselişe girmesinin yolu bu AR-GE harcamalarının sadece savunma sanayisi çerçevesinde değil, diğer alanlarda yapılabilmesini sağlamak lazım çünkü Türkiye'nin ancak böyle bir çabayla kalkınması mümkün. Nitekim ben mesela ihraç ürünleri içinde teknolojik yoğunluğu olan istatistiklere baktım, mesela orada da 1990'da Türkiye yüzde 1,2'ymiş, 2018'de yüzde 2,3 olmuş. İhracat içindeki yüksek teknoloji ürünlerinden söz ediyorum fakat mesela Arjantin 2018'de yüzde 5,3'e gelmiş. Brezilya yüzde 13'e gelmiş. Kore yüzde 36,3. Meksika yüzde 21. Yani ihracat içindeki yüksek teknoloji ürünlerinin payından da gidersek doğrusunu isterseniz AR-GE çabalarının da yetmezliğini kabul etmemiz lazım gelir diye düşünüyorum.

İkinci konu olarak KOBİ'leri konuşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, KOBİ'ler dünyanın başka ülkelerindeki KOBİ'ler gibi ele alınacak bir konu değil bence. Türkiye'de KOBİ'lerin başka bir perspektiften değerlendirilmesi lazım. Tabii, bu uzun bir tartışma konusu ama ben kabaca söyleyeyim: Türkiye'nin sanayileşme sürecinde ithal ikamesi politikalarının uygulandığı 1960'lı yıllardan itibaren sanayinin yapısında bir ikilik ortaya çıktı. Bu da merkezdeki büyük şirketler dünyası, bunların her biri neredeyse holding şirketi olarak organize olmuşlardı, her birinin bir bankası vardı, her biri perspektif olarak ihracata yönelik olarak üretimini düzenliyorlardı, bunun da ötesinde ileri geri bağlantıları olan bir yapıya sahiptiler. Fakat öte yandan KOBİ'ler böyle değildi arkadaşlar, KOBİ'lerin –hepiniz biliyorsunuz ki– en önemli sorunları finans sorunlarıydı ve de finans sorunları da bu bahsettiğim merkezdeki banka ve kendi bankaları olan firmalar dünyasıyla çelişiyor idi. Bakın, ben size söyleyeyim, mesela Türkiye'de ilk defa bu konuyu gündeme getiren rahmetli Erbakan Hoca oldu du hatırlayacaksınız, “Anadolu sermayesi, Anadolu aslanları” vesaire diyerek gündeme getirmişti. Gerçekten de hani hasbelkader ben de bu konuyla ilgilenmiş bir insanım, yani şunu gördüm... O dönemlerde hatta hatırlayacaksınız, bu şirketler, Anadolu'nun şirketleri “SİAD” adıyla örgütlenmişti, TÜSİAD'ın dışındaydılar, sanayici ve iş adamları dernekleriydi. Her ilde neredeyse bir sanayi ve iş adamı derneği vardı. Kimdi bunlar diye baktığımızda, benim o zamanlar tespitlerimden giderek söyleyeyim: Bunlar iyi okumuş, yerel olarak belirli bir varlığa sahip olan ailelerin çocukları. Boğaziçi'nde okumuş, bakmış iş yok, gelmiş babasının soba fabrikası gibi fabrikası varmış, almış o soba fabrikasını ihraç yapar hâle getirmiş mesela ve bunlar Türkiye'de üretim yapmak istiyorlar, bir anlamda güneşin altında haklarını arıyorlar yani öyle söyleyeyim. Fakat Türkiye'nin merkezindeki firmaların ve maalesef iktidarlar da hep böyle onlara yakın davranmışlardır, bunun da arka planı vardır çünkü kalkınmayı öyle görmüşlerdir, öyle anlamışlardır; sanmışlardır ki büyük şirketler dünyasını desteklersek kalkınma da olur. Aslında tuhaf bir tezat gibi duruyor ama Adalet ve Kalkınma Partisi de benzer bir şey yapıyor şu anda. Bütün teşvikleri iş

dünyasının kâr marjını artırmaya yönelik olarak kullanmaya çalışıyor, birazdan göstereceğim. Hâlbuki büyük sanayi şirketlerinin kâr marjları zaten aldı başını gidiyor, KOBİ'lerin düşüyor. Dolayısıyla da burada böyle bir yapıyı kırmak gerekiyordu ve bu nedenle de dünyanın hiçbir ülkesinde KOBİ'ler bir siyaset konusu olmamışlardı. Yani Türkiye'de hatta Adalet ve Kalkınma Partisini iktidara getiren bir anlamda güçler diye bir şey tanımlayacak olursak bu güçler de... Kemal Bey benden daha iyi biliyordur o sanayici olarak ya da o konularda işin içinde olduğu için bildiğini biliyorum, dolayısıyla da burada bu meselede hâlâ çözülebilmüş değil değerli arkadaşlar.

Bakın, benim okuduğum, gördüğüm kadarıyla geçmiş yıllarda, 90'lı yıllarda toplam yatırılabilir fonlar içinde KOBİ'lerin aldığı pay çok cüziydi. Rahmetli hoca "Yüzde 4 civarında" derdi, aşağı yukarı da doğrudur o rakam. Şimdi yükseldi, nereye yükseldi? Yüzde 20'ye yükseldi. Değil mi? Öyle görüyorum ben. Yani yatırılabilir fonlar içinde mesela BDDK'nin verilerine göre kredi kullanan şirketlerin, KOBİ niteliğindeki şirketlerin toplam aldıkları pay yüzde 20 civarında. Yani kredilerin yüzde 80'i hâlâ o büyük şirketlere gidiyor arkadaşlar. Ha büyük şirketlere gidiyor, ya ne derdin var büyük şirketlerle diyebilirsiniz. Arkadaşlar, bir derdimiz var hakikaten ve bu derdimizi de Sanayi ve Teknoloji Bakanının konuşması lazım ve hatta ben örgüt yapınıza baktığımda şaşırarak gördüm ki sizi tüketiciyle ilgili yapmışlar. Hâlbuki siz doğrudan doğruya rekabet otoritesiyle çalışmanız lazımdı. Çünkü bugün itibarıyla Türkiye sanayisine, ekonomisine baktığımızda tekelleşme dünyanın herhangi bir ülkesinde olsa derhâl müdahale edilmesi seviyelere gelmiş durumda ama kimse kılını kıpırdatmıyor. Ve Rekabet Kurumu -hasbalkader kurulmasında da katkı olan bir kurumdur ama- bakıyorum Bakanın arkasında oturuyor, bağımsız olması gereken bir kurum esasında, Bakanın arkasında oturuyor. Onlara da söyledim: Niye orada oturuyorsunuz? Siz, yasanızda bağımsız ve tarafsız olması gereken yani siyasetten de uzak olmanız lazım, özel çıkarlardan da uzak olmanız lazım. Çünkü onların kuruluş mantığı bu. Ama maalesef 2011'den itibaren Sayın Cumhurbaşkanı ki... Ben onu çok temelden eleştiriyorum 2011'den sonra Adalet ve Kalkınma Partisinin kimyasının bozulduğu kanaatindeyim ben ve o bozulmanın temel meselelerinden bir tanesi de işte bütün bu bağımsız kurumları bakanlıklara bağlayarak doğrudan doğruya kendi elinin altına almış olmasıdır. Bu, kararların merkezileşmesi anlamına geliyor ve merkezileşen kararların hata içeriği olması çok daha fazla diye düşünüyorum.

Şimdi, dolayısıyla da zamanım da hızla azalıyor. Şimdi hani, ben söylesem diyeceksiniz ki: "Ya, siz soldan geliyorsunuz, HDP'lisiniz, bu konularda zaten hep böyle aykırı şeyler söylersiniz." Bunu dersiniz yani diyebilirsiniz de daha doğrusu. Fakat değerli arkadaşlar, Merkez Bankasının 5 üyesiyle birlikte yine Chicago Üniversitesinden Aksin soyadlı Türk bir profesörün yaptığı bir çalışma var ve bu çalışma ben bu toplantılarda söylemek zorunda hissediyorum kendimi çünkü bu çalışma hani, bütün siyasi kaygılardan ayrı bir şekilde ele alınmış anlaşılabilir. Yani iş dünyasının dinamiğini anlamak üzere yazılmış bir makale bu. Şimdi bu makaleyi ben size buradan gösteremeyeceğim belki ama kırmızıyla işaretledim. Bakın, 2012'den sonra yoğunlaşma oranları dediğimiz oranlarda -ki tekelleşmeyi ölçen bir oran- hızla bir yükseliş var. Aynı yükseliş bir başka endeksle gösteriliyor, yine hızlı bir yükseliş var ve bunu açıkça yazıyorlar da zaten, kendileri de ifade ediyorlar grafiğin ifade ettiğini yani diyorlar ki: "2012'den sonra Türkiye'de tekelleşme artmıştır." Esasında benim deminki eleştirimin tarihinin de aşağı yukarı 2011 olduğunu düşünürseniz, eh, yakınlaşmış oluyor.

Şimdi "Niye derdin var büyüklerle?" diyecekseniz işte bakın, şu tablo: Yine 2016'ya kadar şurada kırmızıyla çizdiğim büyük şirketlerin kârlarına gösteriyor, küçük şirketlerin kârları ise bakın yeşille çizilmiş; biri yukarı giderken biri aşağı gidiyor. Nereden başlıyor? 2010'dan itibaren bu böyle gözüküyor. Aynı şekilde maliyetlerin üzerine koydukları "mark-up"lar bakımından baktığımızda, aynı şekilde, bakın, büyük şirketler daha yüksek "mark-up"la çalışıyor, küçükler ise daha düşük "mark-up"la çalışıyor. Bunlar ne söylüyor bize? Bunlar bence şunu söylüyor: Madem Adalet ve Kalkınma

Partisi kendini serbest piyasayla bağılı hissederek konuşuyor o zaman bunları konuşmak zorundayız yani doğrusunu isterseniz Halkların Demokratik Partisi olarak bizim vizyonumuz biraz daha farklı ama şu anda konuştuğumuz konu sizin vizyonunuz olduğu için daha çok sizinle ilgili konuşuyorum ama söylemek istediğim, buradan anlaşılıyor ki Türkiye’de hâlâ sanayinin yapısal sorunları çözülebilmüş değildir. O sebeple de mesela ben Sayın Cumhurbaşkanının bankalarla ilgili olarak birkaç cümlesini hatırlıyorum, küçüklere kredi vermiyor diye serzenişte bulunuyordu; evet, öyle ama sizin elinizde çünkü sonuç olarak bu piyasaların düzenlenmesi... BDDK niçin var, Rekabet Kurumu niçin var? Oradaki pazar gücünü, piyasa gücünü kontrol etmek için var. Bu, şu demek değil değerli arkadaşlar: Geçen sene yaptığımız şeyler hakikaten... Soğan üreticilerinin, patates üreticilerinin peşine düştünüz; bu, o değil yani “düzenleme dediğimiz, “regülasyon” dediğimiz mesele bu değil ki. “Regülasyon” dediğimiz mesele, serbest piyasa ekonomisinde ki yapısal olarak tekelleşmeye müsaittir ve dolayısıyla da aşırı kârlar elde etmeye meyillidir, bunu kontrol etmek üzere yani hâkim durumunu kötüye kullanmak veya uyumlu eylem içinde olmak gibi Rekabet Yasası’nın 4’üncü ve 6’ncı maddeleri çerçevesinde bu pazar gücünün kontrol altına alınmış olması lazım. Şimdi, bunlar, söylediğim gibi, maalesef Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kapsama alanına giren konular olmasına rağmen ben doğrusunu isterseniz bu konuları sizin perspektifiniz içinde göremedim.

Bir konu daha var, onu da bununla bağlantılı olarak söyleyeyim, zaten sürem bitti. Sayın Bakan, şu konuda altını çizerek konuşmanızı, eyvallah, çok samimiyetle doğru buluyorum: Rekabet. Yani nedir? Mesela Türk ekonomisinin rekabetçi olması yani başka piyasalarla ilgili bir rekabetten söz ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Katircioğlu, iki dakika ek süre veriyorum, tamamlarsanız...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Başka ülkelerin, mesela diyelim ki İtalyanların sattığı buzdolabından daha iyi buzdolabı üretmek, daha düşük maliyette üretmek; dolayısıyla, daha uygun fiyatlarla piyasaya çıkmak, verimliliği artırarak bunu yapmak vesaire. Bunlar, rekabettir, doğru ama rekabetin bir başka anlamı daha vardır ki ondan hakikaten söz etmiyor Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının içeriği; o da piyasalardaki firmalar arası rekabettir ve piyasalardaki firmalar arası rekabet, esasında sizin dünya ölçeğindeki, diğer anlamdaki rekabetçi pozisyonunuzu da besleyecek olan bir şeydir. Eğer piyasalarınızda rekabet var ve maliyetler düşüyor ise o zaman daha avantajlı hâle gelebilirsiniz yani daha rekabetçi hâle gelebilirsiniz diğer ürünler karşısında.

Yani dolayısıyla da bunlar eksik gibi geliyor bana ve burada en temel, son cümle olarak söyleyeyim: Bir vizyon, perspektif sorunuz olduğu kanaatindeyim. Tıpkı geçmişte benim fiilen de gördüğüm ve yaşadığım 90’lı yıllara benzer bir biçimde, o zamanlar KİT’ler konuydu, KİT’lerin ürün fiyatlarını düşük tutarak özel sektörün maliyetlerini aşağı çekerek onların fiyatlarını da düşüreceğini sandılar ve dolayısıyla da ihracatçı bir potansiyel ortaya çıkacak diye düşündüler ama öyle olmadı. Ne oldu? Olan şey bütçe açıklarına yani bizim vergilerimizle karşılanan kâr transferlerine oldu. Dolayısıyla da benzer bir şeyi... Bilmiyorum, başka yasaların gündeme gelmesi sırasında da izliyorum Bakanların açıklamalarını, görebildiğim şey şu: Sanıyorsunuz ki iş dünyasının kârlarını artırarsanız -ki zaten artıyor- buradan üretim ve yatırım imkânı çıkar diye düşünüyorsunuz. Öyle olmaz değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz Sayın Vekilim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Üretim ve yatırım taleple olur. Talep de çalışan insanların gelirleriyle ilgili bir şeydir. Onun için olayı tersine çevirmeniz lazım. Yani çalışmayanlara, çalışamayanlara, işsizlere, yoksullara, ev kadınlarına eğer siz kaynak aktarırsanız, gelir transferi yaparsanız bu, üretimin ihtiyaç duyduğu talebin artmasına da sebep olabilir. Şu günlerde talep artıyor diye konuşuluyor ya, inanın bu dolar değerinin artmasından dolayı ortaya çıkan zenginleşmenin bir sonucudur, yoksa gerçek değildir, geçicidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisi adına Sayın Mustafa Kalaycı'ya söz vereceğim.

Sayın Kalaycı, süreniz yirmi dakikadır, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde 2018 yılının Ağustos ayından itibaren daralan toplam sanayi üretimi, 2019 Eylül ayından itibaren artmaya başlamış ancak bu yıl Mart ayında görülmeye başlayan Covid-19 salgını ve salgına karşı alınan ekonomik ve sosyal hayatı kısıtlayıcı önlemlerin olumsuz etkisiyle beraber Mart ayından itibaren tekrar daralmaya başlamıştır. Sanayi üretimi, Nisan ayında yıllık yüzde 31,3 daralma ile sert bir şekilde gerilemiştir. Atılan normalleşme adımlarıyla birlikte de sanayi üretimi Haziran ayından itibaren artışa geçmiştir. Ağustos ayında sanayideki yıllık büyüme çift haneye yükselmiştir. TÜİK tarafından geçtiğimiz cuma günü açıklanan verilere göre Eylül ayı sanayi üretimi yıllık yüzde 8,1 artmıştır, aylık artış ise yüzde 1,7 düzeyindedir. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi, 2020 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 7,7 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 30,3 artmıştır. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı Nisan ayı itibarıyla yüzde 61,6 düzeyine inmişken, daha sonraki aylarda sürekli artarak Ekim ayı itibarıyla yüzde 75,4'e çıkmıştır.

Sanayi üretimi açısından bir başka önemli veri olan İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi verisi, Nisan ayında 33,4'le tarihî düşük seviyesine indikten sonra haziran ayından itibaren beş ay boyunca 50 eşik düzeyinin üzerinde değer almıştır. Temmuz ayında 56,9 değeriyle üretimdeki artış Şubat 2011'den beri en yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi ve imalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen PMI verisi son açıklanan rapora göre, Ekim ayında 53,9'a yükselerek Türk imalat sektörü performansında güçlü bir iyileşmeye, sektörün üst üste beş ay büyüme gerçekleştirdiğine, müşteri talebinin iyileşmeye devam ettiğine, yeni ihracat siparişlerinde artış olduğuna, firmaların üretim hacimlerini Ekim ayında da yükselttiğine, büyümenin hız kazandığına, istihdam yaratma hızının Şubat 2018'den beri en yüksek düzeye ulaştığına işaret etmiştir.

Yine, Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklim Endeksi Ekimde üst üste dört ay eşik değer 50'nin üzerinde gerçekleşerek ihracat pazarlarındaki talep koşullarının iyileşmeyi sürdürdüğüne işaret etmiştir. TİM verilerine göre 17,3 milyar dolarlık Ekim ayı ihracat rakamı aylık ihracat rekoru olarak tarihe geçmiştir.

Yine, elektrik tüketiminde Eylül ayı içinde tüm zamanların rekoru kırılmıştır. Son aylarda elektrik enerji üretimi ve tüketiminde meydana gelen artış sanayi ve ekonomideki büyümeye işaret etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; On Birinci Kalkınma Planı'nda rekabetçi üretim ve verimlilik temel eksen olarak belirlenmiş ve yerli üretimin artırılması, sanayileşmenin hızlandırılması ve imalat sanayi sektörüne odaklanması öngörülmuş Türkiye'nin teknolojik dışa bağımlılığının

azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanmasına yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu çerçevede Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca hazırlanan ve ağırlıklı olarak teknolojik dönüşümü tasarlayan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi'ni çok önemli görüyoruz. 18 Eylül 2019 tarihinde yayımlanan belgede ülkemizin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı temin edecek kritik teknolojilere yönelik politikalar millî teknoloji hamlesi yaklaşımıyla yer almıştır. İmalat sanayisi, hızlı ve istikrarlı büyüme, cari açığı azaltma ve kalıcı istihdam yaratma ile teknolojik gelişim ve yenilikçilik gibi faktörler açısından kritik öneme sahiptir. Küresel ölçekte uluslararası rekabet baskısının giderek arttığı günümüzde imalat sanayisinde rekabet gücü belirleyicileri arasında en temel bileşenler olarak teknolojik dönüşüm ve yenilik yapma kapasitesi ön plana çıkmaktadır.

Ülkemizde, 2019 yılında yüksek ve düşük teknoloji sektörlerinin toplam imalat sanayisi ihracatından aldığı pay, bir önceki yıla göre kısmen artarken orta yüksek ve orta düşük teknoloji sektörlerinin payında azalma görülmüştür. TÜİK tarafından açıklanan verilere göre ocak-eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayisi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 3,4, orta ileri teknoloji ürünlerin payı yüzde 35,3, orta düşük teknoloji ürünlerin payı yüzde 27,7, düşük teknoloji ürünlerin payıysa yüzde 33,7'dir. Türkiye, bir teknolojik dönüşüm yaşamakla birlikte katma değeri yüksek ürün üretmekte zorlanan, katma değeri orta yüksek ve düşük teknolojilerde sıkışmış bir ülke görünümündedir. Bu süreçte yaratıcılığın yeterince desteklenmediği yahut bu desteğin sürece yansımadağı görülmektedir. Katma değeri yüksek teknoloji geliştirmek, yeni ürün ve süreç üretmek için yaratıcı fikir, araştırma, uygulama ve işin ticarileştirilmesi unsurlarının birlikte kurgulanmasını gerektirmektedir. Orta ve yüksek teknoloji sektörlerinin üretim ve ihracat içindeki payı artırılmalı, nispeten düşük teknoloji sektörlerinde tasarım, markalaşma ve etkin pazarlama yoluyla katma değeri yüksek bir yapıya geçiş sağlanmalıdır.

Dünya ekonomilerini inovasyon yeteneklerine göre sıralayan Küresel İnovasyon Endeksi raporlarına göre Türkiye 2020 yılında bir önceki yıla göre iki sıra düşüş göstererek 131 ülke ekonomisi arasında 51'inci sırada yer almıştır, İnovasyon Girdi Alt Endeksi'nde 56'ncı sıradan 52'nci sıraya yükselmiş, İnovasyon Çıktı Alt Endeksi'nde ise 49'uncu sıradan 53'üncü sıraya gerilemiştir.

İnovasyon ve gelişmişlik seviyesi arasındaki korelasyona bakıldığında Türkiye, gelişim düzeyine göre inovatif açıdan düşük performans gösteren ülkeler arasında yer almaktadır. Son yıllarda inovasyon konusunda yapılan tüm çalışmalara ve desteklere rağmen arzu ettiğimiz performansa ulaşamamızın, özellikle yaratıcı çıktılarda gerilememizin nedenleri kapsamlı bir çalışmayla ortaya konulmalı ve gerekli tedbirler alınmalıdır.

AR-GE harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2018 yılında yüzde 1,03 iken 2019 yılında yüzde 1,06'ya ulaşmıştır. Bu artış önemli ancak yeterli değildir. Özel sektörün toplam AR-GE harcaması içindeki payı 2018 yılında yüzde 60,4 iken 2019 yılında yüzde 64,2'ye ulaşmıştır. Benzer şekilde özel sektördeki AR-GE personeli istihdamında da önemli bir artış yaşanmıştır. Özel sektörde AR-GE merkezi belgesi alan işletme sayısı artmış olup Eylül 2020 sonu itibarıyla 1.236'ya ulaşmıştır. Bu merkezler ağırlıklı olarak makine ve teçhizat imalatı, otomotiv yan sanayisi, yazılım, bilgi ve iletişim teknolojileri, elektrik elektronik, tekstil ve kimya sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Söz konusu merkezlerin nitelikli araştırmacı insan gücü kapasitesiyle AR-GE ve yenilik çıktılarının artırılması önem taşımaktadır.

Esasen ülkemizde AR-GE, yenilik ve teknoloji alanında büyük bir atılım yapılması gerekmektedir. Millî teknoloji hamlesiyle çok önemli çalışmalar yürütülmekte olup bunun sonuçlarını da yakın zamanda göreceğimize yürekten inanıyorum. AR-GE ve yenilik ekosisteminin odağında yer alan özel sektörün AR-GE kapasitesinin sağlanan destekler ve altyapı olanaklarıyla geliştirilmesine devam edilmelidir.

Kamu destekleri küresel düzeyde rekabetçi, AR-GE ve yenilik yapabilme kabiliyeti yüksek, sermaye yapısı güçlü ölçek ekonomisinden azami düzeyde faydalanabilecek üretim yapılarını oluşturacak şekilde kullanılmalıdır. Desteklerin etkinliğinin artırılması ve ilgili taraflardaki farkındalık ve kapasitenin geliştirilmesi gerekmektedir. AR-GE, yenilik ve girişimcilik destek programlarına yönelik bir etki değerlendirme çalışması yapılmalıdır.

Özel sektörde araştırmacı insan gücünün sayısı ve niteliğinin artırılması kapsamında doktora öğrencileri desteklenmelidir. Üniversiteler bilgi ve teknoloji üretim merkezleri hâline getirilmelidir; araştırma altyapıları ve özel sektör arasında iş birlikleri ile bilgi ve teknoloji transferinin artırılmasına yönelik destek mekanizmaları uygulanmalı ve arayüz yapıların kurumsal kapasiteleri geliştirilerek etkinliği artırılmalıdır.

Yeni teknolojik ürünlerin ticarileştirilmesine hız kazandırmaya yönelik destek miktarı ve çeşitliliği artırılmalı, desteklerin kamu alımları mekanizmalarıyla tamamlayıcılığı sağlanmalıdır. Günümüzde yenilikçi teknolojilerin üretim yapısına entegre edilmesi rekabetçiliğin ve verimliliğin artışı için önem taşımaktadır.

On Birinci Kalkınma Planı'nda belirlenen öncelikli sektörler ve gelişme alanlarında teknolojik ilerlemenin sağlanması için ihtiyaç duyulan yatay teknoloji alanları ve dünyadaki teknoloji eğilimleri dikkate alınarak yapay zeka, nesnelerin interneti, artırılmış gerçeklik, büyük veri, enerji depolama, ileri malzeme, robotik, mikro/nano/opto-elektronik, biyoteknoloji, kuantum, siber güvenlik, sensör teknolojileri ve katmanlı imalat; kritik teknoloji alanları olarak belirlenmiştir.

Kritik teknolojilere ilişkin hazırlanan teknoloji yol haritaları esas alınarak uygulama planları hazırlanmalıdır. Kritik teknolojilerde insan gücü kapasitesi artırılmalı, araştırma altyapısı güçlendirilmelidir. Yapay zekâ, robotik, yüksek başarımlı hesaplama, fonetik, siber güvenlik, biyoteknoloji, kuantum ve katmanlı imalat başta olmak üzere kritik teknoloji alanlarında devam eden araştırma altyapı projeleri desteklenmelidir. Kritik teknoloji alanlarında AR-GE ve yenilik iş birliği yapılacak stratejik ülkeler belirlenmelidir. Üye olunan çok taraflı iş birliği platformları aracılığıyla sanayi ve üniversitelerin AR-GE ve yenilik iş birliklerine katılımı desteklenmeli ve yeni platformlara katılım için gerekli girişimler yapılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iş ve yatırım ortamını etkileyen bürokratik süreçlerin basitleştirilmesi, mevzuat düzenlemelerinin etkinliği ve öngörülebilirliğinin artırılması ve yatırım süreçlerini etkileyen maliyetlerin azaltılması önem arz etmektedir. Son dönemde iş ortamının iyileştirilmesi konusunda reform niteliğinde çeşitli düzenlemeler hayata geçirilmiş ve bu alanda ilerleme kaydedilmiştir. Dünya Bankası tarafından hazırlanan İş Yapma Kolaylığı Raporu'nda Türkiye, genel sıralamada 190 ülke arasında 2017 yılında 58'inci, 2018 yılında 43'üncüyken 2019 yılında 33'üncü sıraya kadar yükselmiştir. İş Yapma Kolaylığı Raporu'nda ülkemizin daha da üst sıralara taşınması için eylem planı uygulanmasına devam edilmelidir. Bu bağlamda, 2019 yılında yayınlanan Organize Sanayi Bölgeleri Yatırım Engelleri Araştırması da dikkate alınarak yatırım engelleri tümüyle ortadan kaldırılmalı veya en aza indirilmelidir.

Ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması, sanayide üretim, ihracat ve istihdamın artırılması bakımından özel sektör yatırımlarının desteklenmesi önem arz etmektedir. Yatırım Teşvik Sistemi olarak adlandırdığımız 2012 yılında uygulamaya konulan karar kapsamında öngörülen destekler esas itibarıyla teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturmaktadır.

Yapılan son düzenlemeyle, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi 2017 çalışmasına göre bölgelerinde değişiklik olan illerin yeni bölgelere dağılımı yapılmış, il ve ilçelerin gelişmişlik düzeyine göre yapılan sınıflandırma sonucu 53 ilde bulunduğu il sıralarına göre görece daha az gelişmiş

263 ilçeye bulunduğu ile göre daha fazla destek sağlanacaktır. İlçe bazlı yeni sistemde belirlenmiş ilçelerde yapılan yatırımlar bir alt bölge teşvikinden faydalanabilecektir, ayrıca, belirlenmiş ilçelerin OSB'lerinde yapılan yatırımlar ise iki alt bölge teşvikinden faydalanabilecektir. Uygulama 2021 yılı başında başlayacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ilçe bazlı yeni sistemi destekliyoruz ancak ilçeler arasındaki bazı eşitsizlik ve çelişkilerin mutlaka giderilmesi gerekmektedir. Şöyle ki: 31 ilçesi bulunan Konya'nın yeni sisteme göre 19 ilçesi bir alt bölge teşvikinden yararlanacaktır. SEGE-2017 çalışmasına göre gelişmişlik düzeyi bakımından Konya'nın 1 ilçesi 1'inci, 3 ilçesi 2'nci, 8 ilçesi 3'üncü, 12 ilçesi 4'üncü, 7 ilçesi de 5'inci kademede yer almaktadır. Esasen ilçelerin buldukları kademeye göre ilgili bölgesel teşviklerden yararlandırılması daha adaletili olacaktır. Ayrıca, Ereğli, Akşehir, Beyşehir, Seydişehir gibi ilçelerimizin gelişme potansiyeli yüksektir. Gelişme potansiyeli yüksek olan ilçelerin bu durumu mutlaka dikkate alınmalıdır. Yine, Akören ilçemizin aynı durumu devam etmekte; Akören ilçemizin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından Konya merkez ilçeleriyle aynı bölgede değerlendirilmesinin anlaşılır hiçbir tarafı yoktur, ya bir atlama ya da değişkenlerin hesabında bir hata olduğunu düşünüyoruz. Akören merkez ve mahallelerinin yerinde görülmesi hâlinde bu durum daha net olarak anlaşılacaktır.

Diğer yandan, teşvik verilecek sektör ve projelerde mutlaka seçici olunmalı, iller bazında sektör seçiminde ilin farklılığını ve rekabet üstünlüğünü yansıtan sektörler dikkate alınmalıdır, teşvik ve destek programlarının etkinliği ölçülmeli, teşvik uygulama politikalarının etki değerlendirilmesi yapılmalıdır, verilen teşviklerin getirisinin ne olduğu iyi analiz edilmeli, teşvik politikaları buna göre belirlenmelidir. Bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler bölgesel ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kalkınma ajansları bölgelerindeki kamu kurumlarına, mahallî idarelere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre mali ve teknik destek sağlamaktadır. Kalkınma ajanslarında sonuç odaklı program yönetimi yaklaşımına geçilmiş, 2020 yılı çalışma programları sonuç odaklı programlar bazlı olarak hazırlanmıştır. Sonuç odaklı program uygulamasına devam edilmelidir, kalkınma ajansları tarafından yönetim danışmanlığı alanında destek programları tasarlanarak uygulamaya konulmalıdır.

Türkiye'de bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi ve bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi amacıyla KOP, DAP, DOKAP ve GAP projelerine yönelik bölgesel planlar uygulanmaktadır. Bölge kalkınma idareleri geçici süreli olarak kurulmasına karşın projeler bitirilemediğinden görev süreleri sürekli uzatılmaktadır. Bölge kalkınma idareleri ve kalkınma ajanslarının kurumsal yapıları, görev ve yetkileri gözden geçirilerek daha etkin ve verimli çalışmalarına yönelik düzenleme yapılmalıdır. Personel sıkıntısı yaşayan bölge kalkınma idarelerinde sektör uzmanlarının çalıştırılması önem arz etmektedir. Ancak çalışanların özlük hakları çok yetersiz durumdadır. Bölge kalkınma idareleri personelinin özlük hakları mutlaka iyileştirilmelidir. Bölge kalkınma idarelerinin içerik, kapsam ve yönetim standartlarını belirleyen rehberlere uygun olarak hazırlanmış yeni nesil eylem planları yürürlüğe konulmalıdır.

Ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeni sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi için nispeten geri kalmış ve göç veren bölgelerde bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, ihracat, istihdam, verimlilik, teknoloji ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması amacıyla uygulanan Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı'nı Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz; programın amacı doğrultusunda uygulanmasına devam edilmelidir.

İmalat ve ihracat odağı niteliğindeki şehirlerin orta yüksek teknoloji ürünlerde değer zincirlerinin daha üst aşamalarına çıkması ve küresel değer zincirleriyle bütünleşmesi için kurumsallaşma, pazarlama, yenilik ve ulaşım altyapılarını desteklemek ve bu şehirlerde yaşam kalitesini yükselterek nitelikli iş gücü istihdamı artırmak üzere tasarlanan Üreten Şehirler Programı'nı da çok önemli görüyoruz.

Ülkemiz Türkiye'nin önünde, Anadolu'yu yeniden şaha kaldırmak için yeni bir fırsat vardır. Ülkemizde mekânsal gelişme için plan hazırlanmalı, küresel rekabet gücü yüksek yeni odaklar oluşturulmalıdır. Marmara havzası ağır sanayi yatırımlarından dolayı sıkışmıştır; sürdürülebilir kalkınma için, sanayinin Konya, Kayseri, Mersin, Gaziantep gibi Anadolu'daki yeni merkezlerle doğru kaydırılması gerektiği açıktır. Bu kapsamda uygulanacak politikalar ve alınacak tedbirler bölgelerin ve ülkemizin kalkınmasına ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Konya, küreselleşme sürecinde dünya ticaretini ve teknolojisini yakından takip ederek düzgün sanayi altyapısıyla modern sanayileşmeyi yakalamıştır. Konya, tamamen öz imkânlarıyla geliştirdiği sanayisi, organize sanayi bölgeleri, 2 adet teknoloji geliştirme bölgesi, KOBİ'lere dayalı altyapısı, nitelikli iş gücü, üretim ve ürün çeşitlendirme potansiyeliyle Türkiye'de oldukça önemli bir yerdedir. 7 Ocak 2020 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla Selçuklu ilçemizde belirlenen alan Konya Teknoloji Endüstri Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakanımıza, Bakanlık personelimize ve tüm emeği geçenlere Konya olarak teşekkür ediyoruz. Konya Teknoloji Endüstri Bölgesinde robot, nanoteknoloji, yapay zekâ, savunma, uzay ve havacılık projeleri başta olmak üzere, ileri teknoloji çalışmaları gerçekleştirilecektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilim, iki dakika ek süre veriyorum, tamamlarsanız...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir iki cümlem kaldı Sayın Başkanım.

Yaklaşık 4 bin kişinin istihdam edileceği bölgede, 700 milyon dolarlık yatırım yapılması beklenmektedir. Bölgede yer alan ASELSAN Konya Silah Sistemleri Fabrikasının temeli de geçen yıl atılmıştır.

Sayın Bakanım, Bakanlık ve kurumlarımızın bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Şimdi de İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan -bakma ihtiyacı hissettim çünkü bakanlık isimleri de sık sık değişiyor- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben öncelikle Bakanlığın yapısıyla ilgili olarak bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Biliyorsunuz, 2018'de yeni hükümet sistemine geçildikten sonra bakanlık sayılarında bir azaltılma oldu. Mesela, bir iki bakanlık birleştirildi veya -bana göre- çok ilgili, ilgisiz birtakım bakanlıklara bağlanmalar oldu. Şimdi, özellikle bu bölge kalkınma idarelerinin -yani ismi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, önceki isminde "bilim" de vardı, yine bilimle ilgili fonksiyonları devam ediyor anladığım kadarıyla- Bakanlığımıza bağlı olmuş olması bana çok uygun gibi gelmiyor çünkü bölge kalkınma

idareleri, esas olarak daha çok tarım ve hayvancılıkla ilgili fonksiyonları olan idareler, dolayısıyla burada bir odak kaybı olur gibi geliyor bana. Bütçelerine baktık, zaten sektör olarak da baktığımızda hep tarım ve hayvancılıkla ilgili faaliyetleri var oysa siz sanayi, teknoloji ve bilimle ilgili bir Bakanlıksınız; bununla ilgili başka bakanlık var. Tabii, kalkınma ajansları size bağlı olduğu için bölge kalkınma idareleri size bağlandı; teşvik size bağlı olduğu için de kalkınma ajansları size bağlandı; böyle, ondan ona zincirleme bir şey var ama geldiğimiz noktada, alakası olmayan, Bakanlığın ana omurgasıyla alakası olmayan... Mesela, sizin Bakanlık görev ve fonksiyonlarınızda tarımla ilgili herhangi bir şey ben göremedim, olmaması da lazım, varsa yanlış zaten. Dolayısıyla buraları bir daha değerlendirmek lazım. “Elbette bir yere bağlanacak, işte, en uygun yer burasıydı.” anlayışıyla iş yapmanın ben çok doğru olacağını düşünmüyorum yani odağımız kaybolur. Oysa -birazdan konuşacağız- sanayi ve teknoloji, herkes açısından önemli fakat ülkemiz açısından da son derece önemli. Yani burada münhasır olarak burayla ilgilenmek yerine, başka idarelerle ilgilenmenin ben çok doğru olacağını düşünmüyorum. Ha, hiç ilgilenmiyorsanız “Zaten bizler oraya çok mesai harcamıyoruz.” diyorsanız o da ayrı bir sıkıntı olur çünkü nihayetinde ilgilenmek gerekir. İşin özü itibarıyla -Sayın Başkanım büyük ihtimal bana çok fazla katılmayacaktır çünkü onlar bölgesel konularda çok meraklılardır Devlet Planlama Teşkilatında beraber çalışırken de- bence bu bölgesel kalkınma idarelerinin zaten kaldırılması lazım, kalkınma ajansları da dâhil; bunların bir faydası filan yok. Bunlar, böyle, bakanlıkların yapacağı, yapması gereken işleri yapmaya çalışan, aralarda birtakım sürütümler olduğu, bir sürü kaynağın değişik şekillerde... Zaten birazdan teşviki konuşurken de söyleyeceğim; herkes bu para aktarımlarının merakında memlekette. Şimdi, gerçi para kalmadı çok şükür, ondan sonra aktaracak bir şey kalmayacak da ama teşvikten ayrı para, Kalkınma Ajanslarından ayrı para, DFİF’den ayrı para, oradan ayrı para, buradan ayrı para; aynı şeyler. Para almayı bir kere beceren -yoksulluk yardımlarında da böyle- hepsinden alıyor, almayı beceremeyen de hiçbirisinden de alamıyor, böyle bir yapı. Bunlara istirham ediyorum, tekrar bir bakın çünkü sanayide verimlilik sizin konunuz, kamu yönetiminde verimliliğe de bakmanız gerekir diye ben düşünüyorum. Bu, benimkiler tabii ki bir öneri, nihayetinde sizin takdirinizdir.

Şimdi, Sayın Bakanım, imalat sanayisinin millî gelir içerisindeki payı nasıl gelişmiş diye baktığımızda, Türkiye’de maalesef, çok iyi bir hikâyemiz yok. Tabii, millî gelir serilerimizi de birbirlerine çok fazla eklemleyemiyoruz yani kırık kırık gidiyor serilerimiz, maalesef, böyle. Yani “Beş bin yıllık devlet geleneğimiz var.” diyoruz ama TÜİK bu işleri bir şekilde halledemedi.

Şimdi, 1968-1980 arasında bakıyorsunuz imalat sanayisinin millî gelir içerisindeki payı yüzde 15-17 arasında gidip geliyor, 1981-1985 döneminde bir tık artıyor, 18-19’a çıkmış imalat sanayisinin millî gelir payı ondan sonra -o Özal’la oldu muhtemelen- 1986-1997’de bir tık daha üzerine gidiyor, 21-23 -ki, bu çok kısa sürüyor- ondan sonra 1998-2006 ve bundan sonraki dönemde de hızla aşağı gelerek şu anda işte yüzde 18’ler seviyesinde; yani yüzde 20’nin üzerinde durmayı bile aslında çok fazla başaramamışız.

Şimdi, iyi örneklere baktığımızda Sayın Bakan; mesela, Çin yüzde 40’larda uzun süre kalıyor, Güney Kore, Almanya yani gelişmiş ülkeler çok uzun süre, mutlak surette yüzde 30 veya 25’in üzerinde, bazı ülkelerinde; Çin gibi, Güney Kore gibi ülkelerin de yüzde 40’larda uzun süre kaldıklarını görüyoruz. Ondan sonra tabii, gelişmeyle birlikte elbette imalat sanayisinin payının, sanayinin payının düşmesini bekliyoruz. İşte hizmetlerin payının artması lazım fakat biz sanayideki bu gelişimi, kalkınmayı, dönüşümü, adına ne diyecekseniz deyin, tamamlamadan böyle bir noktaya geldik; yani yüzde 18’ler filan tabii, Türkiye açısından tatminkâr oranlar değil.

Şimdi, tabii, sizin döneminizin en büyük sıkıntısı da... Belki bu küresel konjonktür çok uygundu 2000 sonrasında, işte tek başına bir iktidar gelmişti, likidite boldu, yatırım yapılabilirdi, bizim gibi ülkelerin enflasyonla ilgili veya diğer hususlarla ilgili sorunları çok azalmıştı; siz de küresel ölçekte, daha doğrusu yurtdışından gelen kaynakların tamamını betona gömmeyi, inşaata gömmeyi tercih ettiniz, beton üzerinden bir kalkınma politikası tercih edildiği için maalesef, sanayinin payı sizin döneminizde de artmadı. Aslında bu şans vardı, bu yapılabilirdi, küresel iklim uygundu, para vardı; buralara bir şeyler yapılmış olsaydı çok iyi olurdu fakat bunu maalesef, iktidarınız bu anlamda yapmayı başaramadı.

Bakıyorsunuz, şimdi rekabet gücü... tabii, rekabet etmemiz lazım, ihracat yapmak için de rekabet etmemiz lazım. “500 milyar dolar ihracat hedefimiz var.” diyorsunuz 2023 için. Şimdi, en son 2023 rakamları, hedefleri orta vadeli programda açıklandı; yüzde 50’sine, yarısına dahi ulaşamıyoruz 500 milyar dolar ihracatın. İhracat yapmak, tabii, rekabet gücü kazanmakla olur. Rekabet edemezseniz kimseye mal satamazsınız dolayısıyla şimdi bu durum da teknolojik dönüşümü gerektiriyor, yenilik yapma kapasitesini gerektiriyor. Oralarda gayretli çalışmalar oldu, -muhtemelen siz tanışmadınız, sizden çok önceydi, Sanayi AR-GE Genel Müdürü Ziya Karabulut vardı; Allah rahmet eylesin, genç yaşta kaybettik. Çok gayret ediyordu- bir kısım programlar başladı; bu SAN-TEZ’den başlayarak teknoloji, ticarileştirmeye yönelik programlar başlatıldı fakat bizim memlekette iş yapma cezalandırma âdet olduğu için Ziya Bey de cezalandırıldı. Yedi, sekiz yıl gerçi görev yaptı, sonradan görevden alındı ve ondan intikam alırcasına başlattığı programlar da biraz yerle bir edildi.

Şimdi, tabii, buralara yani teknolojiye... Zaten patente filan bakıyorsunuz kötüyüz. Bir miktar bilimsel çalışma, makale patente kadar gelmiş ama ticarileştirme konusunda Türkiye olarak son derece kötüyüz. Buralarla ilgili, ticarileştirme programlarının çok iyi bir şekilde yapılması lazım. Artık, Türkiye’nin bundan sonra ücret üzerinden rekabet etme şansı zaten yok çünkü Türkiye, öyle bir ülke değil; işte, sendikaları gelişmiş bir ülkeyiz işte Avrupa Birliğine yakın bir ülkeyiz. Dolayısıyla ücret üzerinden rekabet etme şansımız yok, bizim teknoloji üzerinden, inovasyon üzerinden rekabet etmemiz lazım ama oralarda da baktığımız zaman durumumuzun çok iyi olduğunu söylemek mümkün değil. İşte, bakıyorsunuz “Yüksek teknoloji ürünlerinin üretim ve ihracat içerisindeki payı ne?” diyorsunuz, ihracat içerisindeki payı yüzde 3,6-3,7; o civarlarda geziyor. Yani hani 2002 mukayesesine, siz yapmadınız da bir kısım AK PARTİ’li siyasetçiler -burada Komisyondaki arkadaşlarımızın da bir kısmı öyle- bayılıyorlar; 2002’de bu, yüzde 6,1’di yani yüksek teknoloji ürünlerin ihracat içerisindeki payı.

Şimdi, tabii, alt teknolojiden orta, ortadan yükseğe falan bir geçiş var, onu kabul ediyoruz, mutlaka, olması da lazım zaten, yirmi yılda bir miktar herhâlde, teknoloji seviyemizi yükselteceğiz ama “yüksek teknoloji” dediğimiz ürünlerin payında böyle bir gerileme var. Ha, şunu diyebilirsiniz: “İhracat arttı, payı miktar olarak arttı.” ama herhâlde böyle bir savunma yapmazsınız diye düşünüyorum. Konuştuğumuz şey “Göreceli olarak nedir?”, içerisindeki payının ne olduğunu anlamaya çalışıyoruz; önemli olanın o olmuş olması lazım.

Şimdi, bu arada yeri gelmişken toplam kredilerde de orta-yüksek ile yüksek teknolojlili ürünlerin payı da yüzde 4,8-4,9 civarında. Tabii, şimdi, finansman önemli bir şey, büyümek için finansmana ihtiyaç var. Yüksek değil sadece, orta yüksek, artı, yüksek yani normal ihracat içerisindeki payı yüzde 40 civarında olan bir kesimin krediler içerisindeki payı yüzde 5 bile değil, bu payın artırılması lazım. Sağlıklı finansmana erişim olmadığı zaman buraları büyütme imkânımızın olmayacağını siz de takdir edersiniz. Tabii, düşük teknolojlili sektörlerin şöyle bir özelliği var, hep olduğu gibi, emek yoğun; yani bakıyorsunuz, şimdi, düşük teknolojlili sektörlerin üretimdeki payı yüzde 38 olmasına rağmen, girişimci sayısı açısından payı yüzde 56,9; çalışan açısından payı da yüzde 52. Dolayısıyla burada böyle bir

şey var; tamam, istihdam açısından bunlar da gerekli, ben hiçbir sektörümüzü gözden çıkaralım demiyorum ancak teknoloji seviyesi yüksek sektörlerle doğru kaymamız gerektiğini siz de zaten takdir ediyorsunuzdur.

Tabii, bunları yapabilmek için “AR-GE” harcamaları diyoruz. AR-GE harcamalarında belli bir artış oldu hükümetleriniz döneminde ancak unutmayın ki 2018 yılında Onuncu Kalkınma Planı’ndaki hedefiniz millî gelire oran olarak 1,8’di yani 1,80; şu anda bir 1,06. Şimdi artık gördüğüm kadarıyla da yeni hedef koymaktan da vazgeçildi, sadece özel sektör-kamu dağılımına hedefler konuluyor.

Ha, ben şunu söyleyeyim, işin açığı, siz çok kullandığınız için bu oranı söylüyorum: Ben “Ya, şu kadar para harcadık, şu kadar şunu yapıyoruz.” falan, bunlarla övünülmesinden yana olan birisi değilim, bir teknisyen değilim; nihayetinde ben sonuca bakarım. Yani isterseniz millî gelirin yüzde 3’ünü harcayın, ne olacak, eğer -diyelim ki- teknoloji seviyemiz bu olacaksa. Dolayısıyla “girdi” dediğinizde de sonuca bakmak lazım ama bu çok kullanıldığı için onu söylüyorum, hedefin çok gerisinde 1,80. Tabii, girdi olmadan da sonuç olmuyor, ayrı bir husus; dolayısıyla sadece girdi anlamında değil, sonuçlarıyla birlikte değerlendirmemiz lazım.

Şimdi, proje geliştirmemiz lazım. Şunu da söyleyeyim -TÜBİTAK Başkanımız da burada- Sayın Cumhurbaşkanının bence çok takdir edilecek bir şeyi oldu; tabii, bu sıkıntıları gördüğü için, geçmişte, 2000’li yılların başlarında, daha ilk hükümet yıllarında falan TÜBİTAK’a ciddi paralar verdik biz. O zaman, devlette bu bütçenin makro büyüklüklerini yapan, bütçe büyüklüklerini yapan, koordine eden bir kişi olarak söylüyorum, çok ciddi paralar verildi ama sonradan tabii, bunların çok fazla bir etki değerlendirmesi yapılmadı ama bizim toplantılarda elde ettiğimiz kanaat de bu paraların çok fazla kullanılmadığı, biraz çarçur edildiği şeklinde, yani millet olarak bir proje geliştirememeye gibi bir sıkıntımız var.

Tabii, sermaye ve ara malında –ara malı derken ham madde anlamında demiyorum, o bazı ham maddeler Allah’ın bir vergisi ama- hâlâ ciddi bir ithalatçıyız yani ara girdi olarak kullanılacak bir kısım teknolojik ürünlerde ve en kıymetli şeylerde hâlâ ciddi bir ithalat bağımlılığımız var. Özellikle bunlara ilişkin de yani “imalat sanayi ithal bağımlılığı” anlamında birtakım çalışmalarınız varsa -ben sunumunuzda göremedim ama- ona ilişkin bizimle oranları paylaşırsanız memnun olurum; yani burada bizim talep bağımlılık oranımız nedir veya buralarda bir kısım gelişmeler var mı yok mu onları paylaşırsanız sevinirim.

Şimdi, tabii, Covid-19 sonrası bir kısım şeyler değişecek artık; tabii, çok uluslu şirketlerin üretim, küresel tedarik zincirinin yeniden yapılandırılması bekleniyor, dolayısıyla bu anlamda coğrafi çeşitlenmenin artacağı bekleniyor, onun haricinde, yerli alternatiflere her ülkenin daha fazla eğileceği... Çünkü başka başka yerlerden, 40 ülkeden alarak bir tane malı, bir şeyi nihayetinde üretiyorsunuz falan, buralardaki aksamalar görüldü. Dolayısıyla bunu ülkemiz açısından bir fırsata çevirmek lazım, o küresel zincir içerisinde bizim de bu anlamda, yeni yapılanmada, rollerin yeni dağıtıldığı şeyde bunu bir fırsata çevirmemiz lazım. Bu konuyla ilgili mutlaka çalışmalarınız vardır.

Medikal sektör, medikal malzemeler de artık ulusal güvenlik meselesi hâline geldi bu Covid’den sonra; dolayısıyla burada da çok dikkatli olmak lazım. Bu bağlamda ben, hemen, özellikle Samsun’u... Biliyorsunuz, Samsun’da tıbbi aletlerde ve medikal sektörde bir kümelenme var, Samsun’da bir üretim potansiyeli var, bir “know-how” var fakat maalesef bu yeteri kadar değerlendirilemiyor Sayın Bakanım. Bu konularla ilgili sizin bilginiz olduğunu biliyorum. Şimdi, yani normalde kilogram ihracatımız yaklaşık 1,5 dolarken, işte burada, bu sektör asgari bin dolar.

Şimdi, 2017 yılında bir kanun görüşülürken bununla ilgili bir önerge vermiştim; o zaman şunu söylemeye çalıştık: “Ya, şimdi Samsun’da böyle bir birikim var, bilgi var; bunu biraz daha geliştirerek tematik, ileri teknoloji bir endüstri bölgesi hâline getirelim, böyle bir endüstri bölgesi kuralım.” dedik. Bundan Türkiye’de yok, yani bu coğrafyada yok: “Tematik İleri Teknoloji Endüstri Bölgesi.” İstirham ederim, eğer bizi çağırırsanız fikirlerimizi, düşüncelerimizi de anlatırız size ama bu, bir Samsun meselesi değil takdir edersiniz ki yani 7, 8, 10 milyar dolar ithalatımızın olduğu hatta ihracat potansiyelimizin de çok yüksek olduğu bir sektörden bahsediyoruz. Bırakın -yani zaten bir şey almıyoruz- burayı çok özel teşviklerle donatalım, bu bilgiyi orada harekete geçirelim. Şimdi -ha, bizim sermayemiz zaten yok da- bazen sermayeyi de parayı da buluyorsunuz da bilgi önemli, bilgi ve cesaret önemli. Samsun’da bu var yani bunu harekete geçirmek... Ben bununla ilgili kanun teklifi de verdim. Tabii, muhalefetin verdiği kanun teklifleri dikkate alınmadığı için bizim kanun teklifi orada öylece kaldı ama bu konuda sizden özellikle bir hassasiyet bekliyorum; bu Türkiye meselesidir, bu Türkiye projesidir. Fakat biz böyle derken tabii insan üzüyor. Şimdi, Mediclass diye bir şirket vardı -yani dediğimden çok basit bir şey bu söylediğim şey ama- en azından orada üretilen ürünlerin böyle bir şirket bünyesinde satılması, daha rekabetçi bir ortamda satılması için bir şirket kurulmuştu, bu şirketin en büyük ortağı da Büyükşehir Belediyesiydi. Büyükşehir Belediyesi, Yusuf Ziya Yılmaz Bey zamanında buraya katkı yapmadı ama şirketin bir ortağıydı; yeni Başkan geldi, ilk yaptığı iş, ilk icraat bu şirketten çıkmak oldu. Ya, buralara bakın, buralar olmazsa siz Bakanlık olarak bu şirkete bir şey verin. Buradan daha iyi bir yere para harcayamayız biz; yani buraları büyütelim Sayın Bakanım, Allah rızası için. Yani bakın, gelir diyoruz, istihdam diyoruz, teknoloji diyoruz; bir şeyler var, olanları büyütelim. Ha, bu söylediğim az öncekinden farklı bir şey ama bu, hemen yapılabilecek, sizin yarın hemen bir talimat verip yaptırabileceğiniz bir şey ve Hasan Basri Bey de zaten burada, o da bu konuları biliyor. Dolayısıyla sizden buralarda, bu anlamda biraz daha ilgi bekliyoruz.

Tabii, yeri gelmişken, Samsun demişken Samsun’da bir de OSB meselemiz var yani OSB’de arsa sıkıntımız çok fazla. Şu anda oralarda da özellikle büyük birkaç tane firma artık dışarıya gitmeye çalışıyor, onları Samsun’da tutmamız lazım çünkü Samsun sürekli gelir kaybeden bir kent hâline geldi, o anlamda da sizden biraz daha ilgi bekliyoruz.

Tabii, eğitim-istihdam ilişkisi çok kopuk bizde. Bir kurul kurulmuş, YÖK-Üniversite-Sanayi İş Birliği Komisyonu kurulmuş 2018’de, ben devletten ayrıldıktan sonra kurulmuş. Bundan -inşallah- bir ümitlendim yani bu konu önemli, özellikle sizin açınızdan, sanayi açısından çok önemli yani eğitim ile istihdamın ilişkisini bir türlü kuramamışız memleket olarak.

Şimdi, tabii, zamanım kısa olduğu için bazı konuları derinlemesine girmeden geçmek durumunda kalıyorum. Diğer bir şey, bu lojistik meselesi. Türkiye, lojistik üssü hâline gelebilecek potansiyeli olan bir ülke. İmalat sanayisinin rekabet gücü açısından da lojistik son derece önemli. Tabii, şimdi, bizim burada kombine taşımacılığını geliştirmemiz lazım, demir yolu ve deniz yolunun taşımacılıktaki paylarını arttırmamız lazım. Tam bunlara bakarken 2018 Lojistik Performans Endeksi’nde epey bir gerilediğimizi görünce de biraz üzüldüm, yani tabii, onun nedenleri araştırılabilir, oraya bakılabilir ama lojistik konusu Türkiye açısından önemli bir konudur. Coğrafya buna çok uygun, bu Allah vergisi bir şey yani hiç olmazsa Cenab-ı Allah’ın verdiklerini biraz daha değerlendirme açısından önemli. Ama şimdi, bakıyorsunuz bizi üzen şey nedir? Sanayi tesislerimiz var, limanlarımız var demir yolu ana hatlarıyla bağlantısı yok yani burada o iltisakların maalesef çok ciddi bir şekilde aksaması var, aynı problem Samsun’da da var, diğer birçok şehirde de var; oraya demir yoluyla geliyor, demir yolundan sonra limana erişmek için eşyalarımızı tekrar kamyonlara yüklemek zorunda kalıyoruz. Yani bunlarla ilgili projelerin olduğunu filan da biliyorum ama biraz daha buralara ağırlık vermek lazım. Tabii, Ulaştırma

Bakanlığının işi gibi görünüyor yatırım açısından belki ama sizin zorlamanız lazım. Bu bütçe işi böyle; bütçe, tercihler meselesidir, kim bastırırsa, kim ihtiyacını iyi anlatırsa parayı o alır. Dolayısıyla burada sizin bir miktar daha gayretli olmanız lazım.

İş ortamı raporunda Türkiye'nin son yılda 10 basamak birden yükselmiş olması işte bu kadar kötü haberin içerisinde son derece güzel, sevindirici bir haber; buna çok sevindim. Ayrıca beni sevindiren bir şey de "Niye bu olmuş?" diye baktığımızda makine, tesisat alımlarında KDV istisnasının getirilmesi ve tapu harçlarında indirim yapılmasının bu yükselmeye önemli olduğunu söylüyorlar. 2015 Şubatında devletten ayrılincaya kadar makine, tesisat alımlarında KDV istisnası getirilmesi konusunda çok gayret ettim; ben oradayken nasip olmadı ama benden sonra arkadaşlar onu... Yani siyasi irade oluştu ve yapıldı, o anlamda o da güzel bir gelişme oldu.

Şimdi Sayın Bakanım, diğer bir konu teşvik meselesi, az önce de ifade ettim, bizde şu yok: Karar alırken de karar aldıktan sonra veya ara ara, uygulamalar esnasında bunu ülke olarak çok fazla yapmıyoruz, karar alırken hele hiç yapmıyoruz; ondan sonra da o kararımızı sürekli değiştirip duruyoruz; bu nedir? Yani yaptığımız bir şeyin bir etki analizini yapmak, bilimsel bir çalışma; bir karar alıyoruz "Ya bunun sonucu, maliyeti, faydası nedir; ne tür sonuçlar doğurur?" anlamında -etki analizinin içeriğini anlatmaya gerek yok- böyle bir çalışma yapmıyoruz. Şimdi teşvikte çok ciddi vergi harcamalarımız var; rakamını da bilmiyoruz işin doğrusu, rakamları sadece... Bilmiyoruz derken, bir, ileriye doğru tahmin olarak veriyor, geriye doğru da birçoğu da çıkarılmıyor, bazıları tespit edilebiliyor ama ciddi bir vergi harcaması var yani bir teşvikimiz var. Vergiden feragat ediyoruz. Niçin ediyoruz? İşte, ekonomiye yatırım olsun, büyüsün diye ama buralarla ilgili, teşvik sistemiyle ilgili ara ara -bilmiyorum belki de yaptınız ama- bunun etkinliğiyle ilgili analiz çalışmalarının yapılmasının bir zaruret olduğunu düşünüyorum. İyi gidenlerin üzerine biraz daha gitmek, yanlış gidenler varsa onları düzeltmek anlamında bu önemlidir. Bunun geçmişte olmadığını biliyorum ama sizin Bakanlığınız döneminde çok takip edemediğim için sadece bunu bir hatırlatma anlamında ifade etmek istedim.

Şimdi Sayın Bakanım, biliyorsunuz, yüksek kur artışları oluyor, bir istikrarsızlık var, daha doğrusu kurlarda oynaklık var; 8,50, 8'e çıktı, 7,60'a düştü, yaklaşık 90 kuruş veya 1 lira civarında kur son bir hafta on gün içerisinde oynadı. Tabii, şimdi faizlerde ciddi bir artış bekleniyor, bunun sonucunda da bundan da yatırımcı çok olumsuz yönde etkilenecek, bunu görmemiz lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, iki dakika ek süre veriyorum, tamamlarsanız memnun olurum.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum, bitireceğim Sayın Başkanım.

Burada, bu çok önemli; dolayısıyla yatırımların... İnşallah, tabii hızlı bir şekilde Sayın Cumhurbaşkanının son dönemde açıkladığı bir kısım şeyler, yani ekonomi ve hukuk reformları yapılırsa belki bu kalıcı olabilir, değilse daha yüksek faiz artışlarıyla Türkiye tekrar karşılaşacak bundan emin olun; bu filmi biz çok gördük, bunun altını doldurmak lazım. O ayrı bir konu onu makroda konuşuruz ancak burada özellikle söylemek istediğim şey: Proje ve sektör bazında öncelikli alanlarınız var planlarda tespit edilen. Bu öncelikli alanlarda belki de bir kısım yatırımlarda bir faiz sübvansiyonuna gitmek gerekebilir, bu şeyden çok fazla etkilenmemeleri açısından. Bütçe imkânlarının çok uygun olmadığını biliyorum ancak bu, üzerinde mutlaka durulması gereken bir husus.

Diğer bir husus: Şimdi tabii, kur artışıyla, biliyorsunuz bizim finansal olmayan firmalarımızın -tabii, bunların hepsi sanayi firmaları değil ama şu anda ben ayırtmadım, bilmiyorum belki de ayırtırılıyor olabilir- döviz yükümlülükleri yaklaşık 292 milyar dolar Sayın Bakanım, 162 de neti ama varlığı olanın yükümlülüğü olana bir faydası yok; 292 milyar dolar yükümlülüğün olduğunu düşündüğümüzde kur artışından buralar da çok fazla etkilenecek.

Tabii “Yerli ve milli” konusu sözel olarak çok kullanılıyor, çok söyleniyor ama burada Türkiye, irili ufaklı firmaların, özellikle sanayi tesislerinin yabancılaşması riskiyle ciddi ölçüde karşı karşıya; buna ilişkin de mutlak surette tedbir almanız lazım, bunu özellikle ikaz etmek istiyorum.

Yerli otomobil konusuna vaktim kalmadığı için çok detayına giremeyeceğim ancak ne olursa olsun, her şeye rağmen bana göre -bu, bizim desteklediğimiz bir proje- hani, teknisyen olarak baktığımda doğru bir proje olduğunu düşünmüyorum çünkü şunu görmemiz lazım: Gelişmek için veya gelişmiş ülkeler böyle nihai ürünü değil de ara ürünü, ara malı... Yani sen onun beynini üretebiliyor musun? Biz, bu verdiğimiz... Ama şu takdire şayandır, onu söylüyorum: Yani “Yerli bir şey üretelim.” gayreti takdire şayan ancak keşke bu gayreti, bu enerjiyi sadece batarya için kullansaydık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, toparlayabilirsiniz...

ERHAN USTA (Samsun) – Toparlayacağım Sayın Başkanım, hemen bir iki dakikaya toparlıyorum.

Dolayısıyla, keşke burada kullanabilseydik bence çok daha sonuç alıcı bir şey yapabiliirdik.

Şu bilgiler doğru mu bilmiyorum, bir makaleden aldım: Şimdi, “Bu yerli otomobilin tasarımı İtalyan, elektrikli motoru Alman, bataryası Çinli, aktarma organları Alman, şasesi İngiliz, markası Türk.” diyor. Yani buraya bakılırsa yapacağımız şey, sadece dışının demiri; onun da zaten demir çeliğin hurdasını ithal ediyoruz, enerjisi ithal geliyor. Ha, yine de şey değil yani gayreti, anlayış olarak bakış açısını beğeniyorum ama buradaki tercih sanki bir miktar daha nihai üründen ziyade, kıymetli, katma değeri yüksek, teknolojik ara ürünlere göre olmuş olsaydı Türkiye açısından iyi olurdu. Tabii, bir yandan “yerli ve milli” derken, diğer taraftan da bakıyorsun, TÜRK TELEKOM yüzde 100 milliyken Lübnanlılara gitti, Telsim İngilizlere gitti, Turkcell yabancılara gitti; TÜPRAŞ, PETKİM, TEKEL, Digtürk, Tank Palet Fabrikası...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta, toparlarsanız...

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen toparlıyorum Başkanım.

Bankacılık sektörü, sigortacılık sektörü ciddi ölçüde yabancılaştı ve buralar kritik sektörler, TÜRK TELEKOM gibi kritik sektörler...Ha, yerli oldu tabii, 100 milyar dolar civarında bir kazıkla bize tekrar geri geldi, o ayrı bir şey ama yani keşke yerli ve milli meselesinde buralarda, bu konularda biraz daha hassas olabilseydik.

Dolayısıyla, bütün bunları bir arada düşündüğümüzde -inşallah, haksızlık etmiyorumdur size ama- bu yerli otomobil meselesi siyasi amacı olan bir şey gibi bana görünüyor çünkü zaten burada, bu sektörde yılların firmaları ayakta kalmakta zorlanırken, biz ithalatı bu kadar başka yerlerden, motorundan her şeyine kadar yabancılardan alırken nasıl ayakta kalacağız, onu ben çok fazla bilemiyorum.

Bütün bunlara rağmen, sizlere çalışmalarınızda başarılar diliyorum, tebrik ediyorum ve aynı zamanda bütçenizin hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan anlayışınız için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Şimdi, AK PARTİ Grubu adına Sayın Cemal Öztürk’e söz veriyorum.

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Öztürk.

Buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, Değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağı ve ilgili kuruluşlarının 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ve 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz. Çalışmalarımızın, ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını Rabb'imden niyaz ediyorum.

Tarihiyle, kültürüyle, medeniyet değerleriyle büyük bir milletin mensuplarıyız, büyük hayalleri, büyük hedefleri olan bir ülkeyiz. Her karışı aziz şehitlerimizin kanlarıyla sulanan bu topraklarda dev eserler bırakmak için gece gündüz demeden karıncalar gibi çalışmalıyız. Türkiye, bugün yoluna her alanda güvenle ve kararlılıkla devam eden, gücünü sergileyebilen, sözünü dinletebilen bir ülkedir; bunu, son günlerde meydana gelen gelişmelerden daha iyi görüp izliyoruz. 21'inci yüzyılın ilk çeyreğinden geçtiğimiz bu dönemde, özellikle de son on sekiz yılda gerçekleştirilen büyük dönüşümle demokrasi ve kalkınma ekseninde devrim niteliğinde gelişmeler hayata geçirildi, milletimizin hasretle beklediği temel hizmet alanlarında, eğitimden sağlığa, güvenlikten adalete, ulaşımdan enerjiye, sanayiden sosyal desteklere tüm başlıklarda eşi benzeri görülmemiş yatırımlar yapıldı. Hamdolsun, bugün Türkiye, temel hizmet alanları ve altyapı konusunda gelişmiş ülkelerin seviyesine ulaşmış durumdadır; hatta, pek çok hususta daha ileridedir.

Sanayi ve teknoloji alanında da giderek büyük mesafeler katediyoruz, Sayın Bakanımızın harikulade sunumunda da bunu gördük; özellikle teknoloji alanında büyük işler yapıldı, yapılmış. Bakanlığın yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve millî bir sanayi yapısı oluşturma misyonu ve sanayisi güçlü, teknolojisi millî bir Türkiye vizyonu çerçevesinde ülkemiz için çok kıymetli faaliyetler sürdürdüğünü; ülkemizin sanayisini, teknolojisini, rekabet gücünü, refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda gece gündüz demeden çalışmakta olduğunu görüyoruz ve bu özverili çalışmalarından dolayı başta Sayın Bakanımız olmak üzere tüm ekibini tebrik ediyor ve kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz.

Sanayi ve teknoloji, AK PARTİ hükümetlerinin öncelikleri içinde daima en ön sıralarda yer almıştır. Yaklaşık on yıl önce milletimizle paylaştığımız 2023 hedeflerimiz orta vadede yakalamayı planladığımız seviyenin ifadesiydi. Bu hedefler doğrultusunda hızla yol alırken bir anda ülkemiz, siyasi ve sosyal kargaşa çıkarmaya yönelik karanlık senaryoların hedefi hâline geldi. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı olan 2023'te Türkiye'nin olması gereken yer ve hedeflerinin belirlendiği geniş görüşlülük çerçevesinde, ülkemizin ekonomik anlamda yüksek gelir grubundaki ülkeler arasında olma amacı en önemli stratejilerinden biridir. Bu konuda başarıya ulaşabilmek sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınma, güçlü, kararlı, dengeli ve planlı sanayi politikalarıyla gerçekleştirilecektir.

Ülkemizin güçlü ve sürdürülebilir büyümesi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağı ve ilgili kuruluşları özel sektör yatırımlarını, AR-GE ve inovasyon faaliyetlerini teşvik etmekte, girişimciliği desteklemekte ve bölgelerin potansiyelini artıracak kurumsal projeleri tek tek hayata geçirmektedir. Üzerinde önemle durulması gereken konularından biri, sanayide yüksek teknoloji üretiminin artırılmasıdır. Bakanlığın, ülkemizde katma değeri yüksek üretimin artırılması amacına yönelik olarak, bağı ve ilgili kuruluşları da dâhil olmak üzere sağladığı destek ve teşvikleri yöneterek orta yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlere yoğunlaşması kapsamında özel bir program niteliğindeki Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nı hayata geçirdiğini görüyoruz ve bunun için de sizi ve ekibinizi kutluyoruz.

Bu amaçlara matuf müşahhas adımlardan birinin de hiç kuşkusuz 59 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Bakanlık bünyesinde unvanı "millî teknoloji" olan bir genel müdürlüğün oluşturulmuş olmasıdır. Hamle programı, bu kapsamda oluşturulacak yeni destek programları ve bunun gibi pek çok uygulama, hükümetlerimizin yerli ve millî teknolojiye atfettiği önemin birer nişanesidir. Bakanlık ve

bağlı ve ilgili kuruluşları, AR-GE faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan teknolojik ürünlerin yatırıma, pazarlamasına yönelik faaliyetlerine, bir başka ifadeyle fikir aşamasından, pazarlama aşamasına kadar bütün aşamalarda destekler sağlamaktadır. Buna ilave olarak kümelenme faaliyetlerine, teknoparklara, sanayide istihdam edilecek personelin bilimsel yetkinliğinin artırılmasına, nitelikli iş gücünün istihdamına, bölgesel kalkınmaya yönelik destekler de sağlanmakta, sayıları hızla artan endüstri bölgeleri kurmakta; proje, yatırım, teşvik mekanizmalarıyla da ülkemiz açısından hayati önem taşıyan yatırımları desteklemektedir.

Türkiye ekonomisinin gelişmesini ve teknoloji transferini sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, yatırımları teşvik etmek ve yabancı sermaye girişini artırmak amacıyla kurulan endüstri bölgeleri, diğer sanayi bölgelerinde yatırım yapmaları mümkün olmayan sektörlerle alan ve yatırım maliyetleri açısından büyük ölçekli yatırımlar için uygun sanayi alanlarıdır.

Araştırma, geliştirme ve inovasyona kadar bu faaliyetler sonucu ortaya çıkan fikirlerin ve ürünlerin korunabilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu noktada Bakanlığın bağlı kuruluşu Türk Patent ve Marka Kurumu çok önemli görevler üstlenmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu, artan uzman kapasitesi ve uluslararası standartlara ulaşmış kurumsal patent araştırması, altyapısı sayesinde sınai mülkiyet alanında önemli çalışmalara imza atmıştır. Nitekim, hükümetlerimizin bilimde, sanayide ve teknolojiye attığı güçlü ve kararlı adımların en müşahhas şıkları sınai mülkiyet haklarında gurur verici bir şekilde görülmektedir. Sınai mülkiyet haklarını oluşturan patent, marka, tasarım ve coğrafi işaret alanlarının her birinde Türkiye 2002 öncesine göre çok daha başarılı ve daha güçlü bir konumdadır. Yerli patent başvuru sayısı 2002 yılında 414 iken bu sayı 2019 yılında 8.126'ya çıkmıştır; aynı dönemde yerli marka başvurusu 19.906'dan 39.178'e yükselmiştir. 2020 yılı ilk dokuz ayında yerli patent başvuru sayısı 4.816 iken yerli marka başvurusu 105.188'e, yerli tasarım başvurusu da 28.015'e çıkmıştır. Türkiye, gündün güne sahip olduğu sınai mülkiyet varlıklarını büyüten ve kurumsal kapasitesini güçlendiren bir ülke olarak gücünü ve etkisini artırmaya devam etmektedir. Bakanlığın, sanayicimize de tüketicimize de büyük değer kattığını görüyor ve bundan dolayı da gururlanıyoruz.

Türk Standardları Enstitüsü, bir taraftan sanayicimizin standartlara uygun ürünlerle küresel pazarlara girmesini sağlarken diğer taraftan TSE markasıyla da tüketicilerimiz için ürün ve hizmet güvenliğinin garantisi olarak hizmet vermektedir. Enstitü, uluslararası standartların hazırlanması sürecinde gün geçtikçe etkinliğini artırırken aynı zamanda ülkemizin uygunluk değerlendirme alanında ihtiyaç duyduğu tüm sertifikasyon, muayene, gözetim ve test hizmetlerini de yerine getirmektedir.

Ülkemizin tüm bilim alanlarını kapsayan, ulusal akademisi olan Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye'deki tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilimci kişiliği ve araştırmacılığı özendirerek ve bu alanda emeği geçenleri onurlandırmak, gençleri bilim ve araştırma alanlarına yönlendirmek, Türkiye'deki bilim insanı ve araştırmacıların toplumsal durumlarının yükseltilmesine ve korunmasına çalışmak, bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkarılmasına yardım etmek amaçları doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ülkemizin uzay alanındaki faaliyetlerini düzenlemek, yönlendirmek ve geliştirmek amacıyla kurulmuş olan Türkiye Uzay Ajansı Başkanlığıysa Cumhurbaşkanlığına belirlenen uzay havacılık bilimi ve teknolojileri kapsamında kendine tanımlanan görevleri yerine getiriyor.

GAP, DAP, KOP ve DOKAP bölgesel kalkınma idareleri ve Bakanlık koordinasyonunda faaliyet gösteren kalkınma ajansları vasıtasıyla bölgesel kalkınmaya yönelik planlama çalışmaları yapılmakta, proje faaliyetleri desteklenirken bu uygulamaların merkezî ve yerel kurum ve kuruluşlarla uyum ve bütünlük içinde yürütülmesi sağlanmaktadır. Bölgesel gelişme ve kalkınma projeleriyle yerel dinamikler

harekete geçirilerek fırsatlar değerlendirilmekte, böylelikle bölgesel kalkınmanın ülkemiz geneline yayılması ve gerek bölgeler arası gerekse bölge içi gelişmişlik düzeyi farklılıklarının azaltılması amacıyla ulaşma yolunda çok değerli adımlar atılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün, Türkiye, küresel tedarikçilerin çıkardığı tüm zorlukları ve uyguladığı gizli, açık ambargoları ve zorlukları kendi gücüyle aşabilen bir ülke hâline gelmiştir. Bu imkânlar sayesinde sınırlarımız içinde terörle mücadele operasyonları rahatlıkla yapılabilmektedir, sınırlarımız dışında da barış hareketleri yürütülebilmektedir. Tüm bunlar, özellikle savunma sanayisinde sağlanan gelişmeler sayesinde yapılabilmektedir. Bugün, dünyanın ilk 100 savunma şirketi listesinde 7 tane Türk firması vardır. Son beş yılda 5 firmamız daha bu listeye girmiştir. Kara ve deniz araçlarında kendimizle beraber dost ve müttefik ülkelerin ihtiyaçlarını da karşılayabilen bir ülke hâline geldik. Kendi savaş gemisini tasarlayan, inşa eden ve idamesini gerçekleştirebilen 10 ülke arasında yer almaktadır bugün Türkiye. İHA, SİHA ve TİHA üretimindeyse dünyanın ilk 3-4 ülkesinden biriyiz. 2002 yılında 66 savunma sanayisi projesi yaklaşık yüzde 20 yerlilik oranıyla yürütülürken 2019 yılı sonu itibarıyla 700'ü aşkın proje yüzde 67 yerlilik oranına ulaşmıştır. 2002 yılında savunma projelerinin bütçesi 5,5 milyar dolarken 2019 yılı ikinci çeyreğinde 60 milyar dolarlık proje hacmine ulaşılmıştır. 2002 yılında savunma ve havacılık sektörünün cirosu 1,9 milyar dolarken 2019 yılında 10,9 milyar dolara çıkmıştır. Savunma ve havacılık sanayi, yurt dışı satışlarından bu dönemde 3,1 milyar dolar gelir sağlamıştır. İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 2005 yılında 155 ülke arasında 93'üncü sırada yer alan Türkiye, 2019 yılında 190 ülke arasında 33'üncü sıraya yükselmiştir.

Bir diğer konu da imalat sanayisindeki göstergeler. İmalat sanayisi katma değeri ile 2002 yılında dünyada 21'inci, Avrupa'da 10'uncu sırada yer alan Türkiye; 2019 yılında dünyada 16'ncı, Avrupa'daysa 6'ncı sıraya yükselmiştir. İmalat sanayisinin katma değeri 2002-2019 döneminde yaklaşık 13 kat artarak gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 17,1'den yüzde 18,4'e çıkmıştır. İmalat sanayisinde çalışan sayısı 2003-2019 döneminde 2 milyon 181 bin 717'den 4 milyon 84 bin 281'e çıkmıştır. İmalat sanayisinde faaliyet gösteren girişimci sayısı 2003-2019 döneminde 234.633'ten 403.018'e çıkmıştır. İmalat sanayisi ihracatı 2002 yılında 34,1 milyar dolarken 2019 yılında 162,9 milyar dolara yükselmiştir.

Biraz önce bir arkadaşımız “2002'yle kıyaslayacaklar.” dedi, onu mahcup etmiyoruz. Elbette yaptıklarımızı anlatıyoruz, bunlar rakamlar.

2002 yılında 0,87 dolar olan imalat sanayisi ihracatının kilogram değeri 2019 yılında 1,44 dolara ulaşmıştır. Makine sektörü ihracatımız 2002 yılında 2,1 dolarken 2019 yılında 16,2 milyar dolara yükselmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – 2002'yle mukayese...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Biz yaptıklarımızı anlatıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yatırım malları ihracatımızsa 2002 yılında 3 milyar dolarken 2019 yılında 7 kat artarak 21,6 milyar dolara yükselmiştir ki bu rakamlar daha da yüksektir belki, ben iki üç ay önceki rakamları söylüyorum. Doğrusunu Sayın Bakanımız bilir.

İhracatta orta yüksek ve ileri teknoloji sektörlerinin payı, 2002 yılında yüzde 29,7'yken 2019 yılında yüzde 39,6'ya erişmiştir. 2002 yılında Türkiye 357.405 adet otomobil üretmişken 2019 yılında 1 milyon 485 bin 143 adet otomobil üretmiştir. Motorlu kara taşıtları ihracatıysa 2002 yılında 3,6 milyar dolarken 2019 yılında bu 27 milyar doları aşmıştır. 2002 yılında Türkiye'de 193 organize sanayi bölgesi varken bu dönemde yani 2003-2020 arasında 130 yeni OSB kurularak OSB sayısı 323'e yükselmiştir. 2002 sonunda OSB'lerde istihdam sayısı 415 binken 2020 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla bu sayı 1

milyon 955 bine yükselmiştir. 2002 yılı sonunda mevcut OSB'lerdeki parsel sayısı 11.395 iken 2020 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla bu sayı 54.188'e ulaşmıştır. 2002 yılına kadar 358 sanayi sitesi projesi tamamlanmışken bu dönemde 122 sanayi sitesi projesiyle birlikte hizmete sunulan toplam sanayi sitesi sayısı 480'e ulaşmıştır. 2002 yılı sonunda sanayi sitesinde 414 bin kişi çalışırken 2019 yılı sonunda bu sayı 479 bin kişiye ulaşmıştır.

2002-2020 arasında teknoloji geliştirme bölgelerinin sayısı 5'ten 85'e, teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren işletme sayısı da 50'den 6 bine yükselmiştir. Bu işletmelerde yaklaşık 62 bin kişiye istihdam sağlanmaktadır. KOSGEB destekleri, destek yönetmelikleri çerçevesinde on sekiz yılda yaklaşık 503 bin işletmeye 7,5 milyar TL kredi sağlanmıştır. Ayrıca, KOBİ Finansman Destek Kredi Programı kapsamında yaklaşık 515 bin işletmeye 3,1 milyar destek kredisi sağlanmıştır ve bu 20,6 milyar TL kredi hacmine ulaşmıştır. 2020 yılında ise şu ana kadar 1,18 milyar TL mali destek ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Uygulamalı girişimcilik eğitimleri kapsamında yaklaşık 1,3 milyon girişimci adayına ücretsiz eğitimler verilmiştir. Girişimcilik Destek Programları'yla kadın, gazi, engelli ve birinci derece şehit yakınları için pozitif ayrımcılık ilkesi gözetilerek uygulamanın gerçekleştirildiği son on yılda 115 binden fazla işletmenin kuruluşuna destek sağlanmıştır. Bu programda, ileri teknoloji alanındaki yeni girişimlere 375 bin Türk lirasına kadar girişimcilik desteği verilmeye başlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Öztürk, normal süreniz bitmiştir, iki dakika ek süre veriyorum.

Lütfen tamamlayın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Esnaf ve sanatkârlarımızın desteklenmesi amacıyla 1 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında esnaf ve sanatkârlarımıza yüzde 50 veya yüzde 100 faizsiz kredi imkânı sağlanmıştır. Krediler Halk Bankası kanalıyla kullanılmakta, yıllık yüzde 9 olarak uygulanan faiz oranının yarısı ya da tamamı kredinin türüne göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından bankaya aktarılarak bankanın kaybı karşılanmaktadır. Bu kapsamda, Ağustos 2020 itibarıyla kredi kullanan esnaf sayısı 1,1 milyon, kredi bakiyesi ise 66,1 milyar Türk lirasıdır. 2002'de 7 bin olan Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne kayıtlı işletme sayısı, 21 kat artarak bugün 150 bini geçmiştir. 2002 yılında 4 bin olan KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletme sayısı, bugün 1 milyon 486 bine ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gönül isterdi ki on sekiz yirmi yılda yapılanları tek tek anlatalım.

Sayın muhalefet, sayın muhalefet; dikkatinizi çekiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Yetmez.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, yetmez ama Hükümetimiz hızla çalışmaya devam ediyor. Özveriyle yerine getirdiğiniz birçok görevleriniz için sizi tebrik ediyorum Sayın Bakanım.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 5 milyar dolar ihracat hedefi ne oldu Cemal Bey?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ve takdir edersiniz ki bu kadar kısıtlı süre içinde hizmetlerimizi ancak bu kadar sunabiliyoruz. Bakanlığımızın, diğer bakanlıklar arasında bütçesinin 2020 yılı büyüklüğünün 13'üncü sırada ve bir önceki yıla göre -yani 2020 yılına göre- oransal artış bakımından da 2'nci olduğunu görüyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağlı, ilgili ve koordine ettiğiniz kuruluşların 2021 yılı bütçelerinin hayırlı, bereketli olmasını diliyor ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Böylece birleşimimizin Birinci Oturumundaki müzakerelerimizi tamamlamış olduk.

Şimdi bir yemek arası veriyorum.

Saat 14.30'da İkinci Oturumda bir araya gelmek üzere bu oturumumuzu kapatıyorum.

Afiyet olsun diyorum.

Kapanma Saati: 13.49

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.34****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli Komisyon üyelerimiz, 17’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçe görüşmelerine devam ediyoruz. Komisyon üyelerimize söz vermeye devam edeceğim, söz talebi olan arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, sevgili basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ülkemizin sanayi politikalarını geniş bir ekonomi politik çerçevede alıp iktidarın inşaat odaklı büyüme tercih etmesi sonucunda üretim odaklı bir sanayi politikası getiremediğimizi, bunun en önemli sonuçlarından birinin ise istihdam yaratmayan bir ekonomiye dönüşmemiz olduğunu vurgulamak istiyorum. Kısacası, bugün işsizlik bu kadar yüksekse bunun nedeni üretim odaklı bir sanayi politikamız olmamasıdır. Neden böyle bir politikamız yok, kaynağımız mı yok? Hayır. İktidar 2002’den bu yana dış sermaye girişlerine bağımlı, borç artışına dayanan, inşaat odaklı büyüme modelini tercih ettiği için yok, kısa dönemli büyüme öncelik verdiği, uzun dönemli ekonomik istikrarı hedeflediği için yok.

Bugün, iktidarın pandemi fırsatçılığı yaparak yaşadığımız ekonomik krizin bütün sorumluluğunu pandemiye atmasına rağmen ülkemiz aslında 2015’ten beri bu modelin yapısal krizini yaşamakta. Peki, bu model nasıl oluştu? 24 Ocak 1980 kararlarıyla birlikte neoliberal ekonomik politikalara yönelen Türkiye, sanayileşme amaçlı korumacı ve müdahaleci mekanizmaları ve dış ticaret üzerindeki kontrolleri 80’lerin başlarından itibaren kaldırarak ihracat odaklı bir büyüme modeline geçmeye çalıştı. Aynı dönemde finansal piyasalar da hızlı bir biçimde serbestleştirilmeye başlandı. 1989’da ise sermaye giriş çıkışları üzerindeki kontrollerin de kaldırılmasıyla finansal piyasalar üzerinden de dünya ekonomisiyle bütünleşme yoluna gidildi. Sermaye giriş çıkışlarının serbestleştirilmesi, özellikle uluslararası piyasalarda rekabet gücü düşük olan ve cari açık veren ülkelerin ekonomi politikalarını belirlerken her an bir sermaye çıkışı tehdidini göz önünde bulundurması zorunluluğu anlamına gelmekteydi. İşte, Trump bir “tweet” atınca ekonomimiz neden allak bullak oldu? İşte, bu nedenle. 2000’li yıllarda dış sermaye girişlerinin rekor düzeye ulaşmasının en önemli nedeni küresel para bolluğunun artmasıydı. Türkiye 2002’den sonra bu para bolluğunu ülkeye çekmeye çalıştı. Sonunu düşünmeden “Bol olan parayı ülkeye çek, dağıt; biraz ferahlama olunca seçime git.” mekanizma böyle işledi.

Değerli arkadaşlar, işsizliğin rekor kırdığı 2019’un ardından 2020’de de iktidar sanayi politikalarında üretken politikalara yönelme yoluna gitmedi. Yatırım harcamalarında sanayiye ayrılan payın tam 30 katı ulaştırmaya ayrıldı. Bir sanayi politikası düşünün ki işsizliğe çare olamıyor, bir Sanayi Bakanlığı düşünün ki mühendisleri, teknik kadroları mezun olmadıkları alanlarda iş ararken,

beyin göçünde utanç tablosu yaşanırken bu Bakanlık, ulaştırmaya sanayiden 30 kat pay ayrılmasını kabul ediyor, artırılmasını kabul ediyor ve “Her üniversite mezununa iş bulamayız.” diyen Sayın Cumhurbaşkanına tek kelime edemiyor. Bir sanayi politikası düşünün ki hâlâ teknik liselere iş garantili eğitim hakkı sunamıyor, hâlâ staj ve çıraklık sürelerini emeklilik sürelerinden saymıyor. Bugün, Türkiye’de 15-29 yaş grubundaki her 3 gençten 1’i ne eğitimde ne de istihdamdaysa, bu gençlerimiz staj dahi görmüyorsa sayısı 6 milyonu bulan bu kayıp kuşağın sorumlusu iktidarın üretime dayalı sanayiye öncelikle politikalarıdır. Bu anlayış, bizi dünyanın en kırılğan ülkeleri arasına soktuğu hâlde Türkiye’nin sanayisizleşme uçurumuna doğru hızla yol alması karşısında seyirci kalmaktadır.

Değerli arkadaşlar, imalat sanayisindeki her bin şirketin 998’i, çalışan sayısı 250’yi geçmeyen KOBİ ölçeğinde. Bu nedenle yeni yatırım yapamıyor ve istihdam yaratamıyorlar. Bir diğer nokta da “Ülke olarak insan gücümüzü ne kadar nitelikli hâle getirebiliyoruz?” sorusunu mutlaka kendimize sormalıyız. Ülkemizdeki işletmelerin büyük çoğunluğunun KOBİ olduğu düşünülürse bu ölçekte de çıraklık sisteminin işlememesi, meslek liselerine verilen eğitimin pratik ve uygulama yanının eksikliği iş gücü eksikliğinin temel sorunları olarak karşımıza çıkıyor. Bu konulara mutlaka çözüm üretmeliyiz.

Sayın Bakan, temmuz ayının başında, yılın ilk altı ayında 583 fabrika açıldığı duyurmuşunuz, gelen eleştiriler üzerine fabrikaların isimlerini de paylaşmıştınız ancak geçmiş yıllarda açılan fabrikaların da listeye eklendiği anlaşıldı. Bu hesaba göre, 300’ü Antep’te olmak üzere 883 fabrika açıldı. Bu kadar fabrikanın işsizliği azaltması, istihdamı artırması beklense de Türkiye İstatistik Kurumunun verileri bu durumun tam tersinin yaşandığını ortaya koymakta. Kurumun verilerine göre, bu yılın başında 883 fabrikanın açıldığı sanayide 5 milyon 649 bin kişi çalışırken bu sayı hazıranda 5 milyon 297 bine geriledi yani ilk altı ayda sanayi sektöründe en az 352 bin kişi işinden oldu. Bu nasıl oluyor? Bunu bir izah eder misiniz?

Değerli arkadaşlar, bugün, ihracatta yüksek teknoloji ürünlerin payı yüzde 3,62 ise, bu oran ithalatta yüzde 15,3 ise, küresel markalaşma endekslerinde adımız anılmıyorsa sanayi politikalarındaki yanlışlık ayan beyan ortadadır.

Açık ve acı bir gerçeğimiz var: Ülkemiz düşük teknoloji üretimden ileri teknoloji üretime kaymaya kalktığında ithal ara malı bağımlılığımız artıyor, katma değerimiz oransal olarak düşüyor -siz de Bakanlığımız süresinde bu gerçeği değiştirecek hamleyi yapmadınız- bunun sonucunda, kâr oranları hedefin altında kalıyor, ihracat artsa bile ara malı ithalatımız daha yüksek oranda arttığı için kısmi büyüme elde etmek için yüksek oranda cari açığımız artıyor. Daralan üretim yapımızda ithalatın düşmesinin asıl nedeni de esasen ekonominin daralmasıdır, ihracatın artması değildir.

Sayın Bakan, bazı sorularla devam etmek istiyorum: Planlı büyümeye geçilmesi ve kamunun başta enerji ve sanayi sektörleri olmak üzere yeniden yatırımcı rol üstlenmesi hususunda çalışma yapılması planlanmaktadır mı?

Son iki yılda en çok zamlanan girdilerden biri de elektrik. Bakanlığımızın bu zamlardan etkilenen ve bundan sonra da etkilenecek olan küçük ve orta ölçekli sanayi yatırımcısını desteklemek noktasında herhangi bir planı mevcut mudur? Başta enerji olmak üzere girdi maliyetlerinin azaltılması için neler planlanmaktadır?

Diğer bir husus pandemi süreci. Organize sanayi bölgelerinde bulunan işletmelerin pandemi döneminde ödeyemediği elektrik, doğal gaz ve su faturalarının toplam tutarı nedir? Pandemi nedeniyle kapanan organize sanayi bölgelerindeki işletmelerin sektörel dağılımları nelerdir? Kapanmalarını önlemek için yapılan çalışmalar nelerdir?

Değerli arkadaşlar, son olarak Türkiye Bilimler Akademisine dair birkaç noktaya değinmek istiyorum. TÜBA'nın bilimsel değerlere uygun işlenmemesi, ülkemizde bilimin tarafsız değil iktidar yanlısı olması olgusunu katmerlemektedir; Başkanlığın kendi kaynaklarıyla yaptığı anketlerde ve faaliyet raporlarında bu durum açıkça görülmektedir, bazılarını saymak gerekirse kurumun siyasi etki altında olduğu imajının yaygın olması, atama yoluyla üye olunması, birçok başarılı akademisyenin üye olmaması ve bütçesinin kısıtlı olması gibi nedenler. Kuruma bu gibi sorunların üstesinden gelmek için ne gibi çalışmalar yaptığını sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin en önemli kayıplarından birinin de yaşanan beyin göçü olduğunu vurgulamalıyız. Nitelikli insan gücünü kaybetmemiz aynı zamanda büyük bir ekonomik kayıp anlamına da gelmektedir, bu noktada TÜBA'ya şu soruları yöneltmek istiyorum: Bir; Türkiye'de beyin göçünün sebepleri arasında siyasi baskı ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin etkileri analiz edilmiş midir? İki; TÜBA ve Bakanlığın uluslararası alanda ödül kazanan kaç projesi vardır?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Girgin, lütfen tamamlar mısınız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Üç; TÜBA ödülleri kapsamında, adayların siyasi kimliklerine göre hareket edildiği iddiası doğru mudur?

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Bedri Yaşar, buyurun lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yine, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; sizler de hoş geldiniz.

“Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı” denilince, bugün, tüm dünyada Almanya'nın ilk adım attığı Endüstri 4.0 akla geliyor. Genel itibarıyla, robotların üretimi devralması, üç boyutlu yazıcılar ile üretimde yapay zekânın gelişmesi, büyük veri çalışmaları ve daha birçok yenilikleri inceleyebiliriz. Gelişmiş tüm ülkelerde gelecek, onlu yıllardaki tüm planlama Endüstri 4.0 temellidir. Hepimiz pandemi döneminde çok daha ciddi anlamda yazılımın, yapay zekânın ve robot teknolojilerinin önemini bir kez daha anladık. Bugün “Üretiyoruz.” dediğimiz her bir kalemi, gerek sanayi gerek tarım gerek eğitimde bilişim teknolojileriyle entegre hâle getirememişsek maliyet, tanıtım, pazarlama, stok dâhil her bir satış unsurunun rakiplerine göre rekabet edilemeyecek seviyelerdeyiz demektir. Malum, her yıl Plan ve Bütçe görüşmelerinde Bakanlığın bütçesi görüşülürken Bakanlığa bağlı kuruluşların -TÜBİTAK, Türk Paten ve Marka Kurumu, KOSGEB, TÜBA, TSE, TUA- tahmini bütçe rakamlarını da konuşuyoruz. Ancak esas konuşmamız lazım gelenler, özellikle, bu Endüstri 4.0 konusuna ne kadar yatırım ayırabiliyoruz, bu konuyla ilgili bütçemiz nedir? Bunların üzerinde durmamız gerektiğine inanıyorum. Özellikle, AR-GE için ayırdığımız rakamlar önemli.

Şimdi, on sekiz yıldır teknolojik anlamda gelişmiş ülkelere daha iyi entegre olduğumuz, herkesin son model teknolojilere erişme imkânı bulduğu iddia edilen bir ortamda maalesef 2000'li yılların başında yüzde 6,73'e kadar çıkan ileri teknoloji ürün ihracatının toplam ihracat içindeki payı 2009'larda 3 ile 4 arasında sıkışmış vaziyette, şu anda 3,9 civarında; gelişmiş ülkelerdeyse bu yüzde 15 ile yüzde 30 bandında. Zaten ülkeler gelişirken özellikle bu ağır sanayiyle ilgili ihracat rakamlarını bizim gibi gelişmekte olan ülkelere bırakıyor. Mesela, biz demir çelik ihracatçısı ülkelere biriyiz. Demir çeliğin tonunun bugünkü ihracat rakamı yaklaşık 500 dolar yani biz 1 tır demir yüklediğimiz zaman bunun karşılığı 11 bin dolar. Buna karşılık, 200 gram bir telefonun değeri üç aşağı beş yukarı neredeyse

800 dolar civarında yani 1 kilogramı 4 bin dolar civarında. Bunları mukayese ettiğiniz zaman, demek ki onlarca tır demir yükleyeceğiz ki karşılığında 1 tır teknolojik ürün satın alalım. Bunu Samsun'da görmek mümkün. Aynı anlamda 2 tane fabrika var; bir tanesi Yeşilyurt Demir Çelik İşletmeleri -o demir ihraç ediyor- onun hemen yanı başında Samsun Silah Sanayisi var -Canik 55- o da silah ihraç ediyor. Onun haftada yüklediği 1 tır yaklaşık 1 milyon dolar tutarken öbürünün yüklediği 1 tır sadece ve sadece 11 bin dolar tutuyor. Bunun anlamı şu: Bu alana ülkenin yatırım yapması lazım. Bu da her şeyin başında AR-GE'ye, araştırma ve geliştirmeye devletin muhakkak destek vermesi gerektiğini gösteriyor.

Yine, buna benzer çeşitli ürünler var, yine Samsun'dan örnek vermek istiyorum: Mesela, medikal ürünler. Dünyada Hindistan'da, Almanya'da olduğu gibi, Samsun da Türkiye'de en fazla medikal üretimin yapıldığı illerin başında geliyor. Mesela, bunlarla ilgili teşvikler olabilir, bunların desteklenmesi olabilir. Samsun'da, maalesef, şu an yatırımcı arsa bulmakta zorlanıyor. Yani şu an özellikle gemi sanayicilerinin olduğu bir yer var -orada Bakanlığın çalışmaları vardı, bilmiyorum şu an ne aşamadır- ümit ediyorum ki önümüzdeki günlerde burası da bir an önce sanayiciye tahsis edilir.

Buradaki temel mesele şu: Önemli olduğu oranda üretimin desteklenmesi lazım. Yani hiçbir zaman sanayi arsaları, sanayi parselleri bir yatırım aracı olamaz. Yani, bence, buradan bir yer tahsis edilirse iki yıl sonra bunun değeri şu olur, bu olur gibi ifadelerle sanayinin büyümesi mümkün değil, bizzat kullanıcıların bundan istifade etmesi lazım. Tabii, bunun paralelinde, teşvikler var. Yani teşviklerin de noktasal teşvik olması lazım. Yani Ankara'daki bir üretimle bazen... Mesela, bizim Samsun gelişmiş iller statüsünde algılanıyor ama Samsun'un Ladik ilçesinin güneydoğudaki herhangi bir ilçeden bir farkı yok. Dolayısıyla, yeter ki yatırımcı gelsin -biz zaman zaman uluslararası arenayı da bol miktarda dolaşıyoruz- elektriğini de bağlarız, suyunu da bağlarız, arsayı da tahsis ederiz, gereken neyse yaparız mantığı bugün dünyanın her yerindeki hâkim görüşlerden biri. Dolayısıyla, bizim Bakanlığımızın da özellikle bu sanayi arsalarının tesisi konusunda, sanayi arsalarının organizasyonu konusunda biraz daha adımlarını atması lazım ve bunu kesinlikle yatırım aracı olmaktan çıkarması lazım, teşvikleri de mümkünse noktasal bazda vermesi lazım; nereye yapıyorsa o yatırım ile ilgili, ona özgü teşvikler dizayn edilebilir, verilebilir.

Tabii, şöyle dünyadaki ilk 500 şirkete baktığımız zaman -şirketlerin marka değerleri de önemli- şu an Türkiye'de ilk 500'ün içinde bizim bir şirketimiz yok. Yani bugün, hepimizin bildiği şirketlere şöyle bir göz atarsanız, Google'ından tutun işte Amazon'una, bilmem neyine kadar bunların bir tanesi bile neredeyse Türkiye'nin ekonomik büyüklüğüne eş değer rakamlara ulaşıyor. Demek ki bizim, hiç olmazsa bu marka, patent geliştirme konusunda, ürün geliştirme konusunda muhakkak adımlar atmamız lazım. Tabii, Sayın Cumhurbaşkanımız diyor ki, son yaptığı konuşmada ben de onu gördüm, hatta Adalet Bakanımız diyor ki: "Kıyamet kopsa adaletin yerini bulması lazım." Hakikaten hukuk ve adalet ile sanayi arasında bir paralellik vardır. Yani bir ülkede demokrasi, hukuk, adalet oturmuşsa hiç tereddütünüz olmasın, o ülkede bilim de gelişir, sanayi de gelişir, ticaret de gelişir. Ben bunu çok önemli buluyorum, nereden önemli buluyorum? Biz de yurt dışına çıktığımız zaman hep şunu söylüyoruz, diyoruz ki: "Hak arama konusunda durumumuz nedir? Yani biz bu ülkede bir yatırım yaparsak oradakiler ile bizim aramızda bir fark var mı? Aynı şartlarda mıyız? Aynı hak ve hukuku arayabiliyor muyuz?" diye bunun altını çiziyoruz. Dolayısıyla, bu aşamaya gelmesinden ben şahsen mutluluk duyuyorum. Ümit ediyorum ve en azından önümüzdeki günlerde bu da yabancı yatırımlar için Türkiye'yi ciddi oranda cazip hâle getirecektir diye düşünüyorum.

Yine, özellikle bu tarımsal arazilerin sanayi bölgesi, inanın, bunu bu salonda oturan hiç kimsenin kabul edebileceğini bile aklımın ucundan geçirmiyorum. Neticede, 1 santim yüksekliğinde toprağın oluşması yaklaşık dört yüz-beş yüz sene sürüyor. Hâlbuki, bizim sanayi yatırımlarını mümkün olduğunca

daha kırsal alanlara, daha ekilip biçilemeyen alanlara yapmamız lazım. Bırakın, sanayi tesislerinin kurulmasına, ben şahsen tarım arazilerine konut bile yapılmasına karşıyım. Avrupa’da siz -Avrupa’yi görmeyen insanın bu salonda olduğunu zannetmiyorum- oralarda tarım arazisine, sit alanlarına çivi bile çakamazsınız, bırakın herhangi bir şey yapmayı ama maalesef bazen Türkiye’de bu tür şeyleri görüyoruz. Yani bunlardan bir tanesi de işte Samsun’da biyokütle tesisi yapıyoruz, nereye? Çarşamba Ovası’nın tam ortasına. Yani bu maden bunun altından mı çıkıyor? Yok. Kavak’ta dağ var, oraya yaparsınız. Neticede, bu atıl maddeyle çalışıyor, atıklarla çalışıyor; bu atıkların her tarafa taşınması mümkün. Ama onun yerine farklı sebeplerden belki bugünü kurtarmış olabiliriz ama arkadaşlar, bugünü kurtaralım derken geleceğimizi mahvetmeyelim. Yani o onu durdurdu, bu bunun önüne geçti derken tesisler çalışıyor, devreye alınıyor; bizde dava, hukuk, mahkeme aynen devam ediyor.

Tabii, bunun yanı sıra bu alanlarda da, yine mesela Samsun bölgesinde -söylediğimiz gibi- organize sanayi bölgeleri çoğaltılabilir. Havaalanı var, demir yolu var, deniz yolu var ama ne hikmetse yani on beş yirmi yıl önce Türkiye’nin Samsun ekonomisindeki yeri ilk 10’lu sıralardayken bugün 36’nın altında. Aslında, bunu bana sorarsanız, bu bile başlı başına bir araştırma konusu. Yani ne var ki her türlü ulaşımın olmasına rağmen sanayici buraya rağbet etmiyor. Bunun en büyük tesirlerinden biri bence yan sanayi, yani sanayi bir yere gelirken yanında yan sanayinin de oluşması lazım. İki, kalifiye eleman istihdamı. Yani bu o kadar önemli ki, şimdi bizde her işi bilen bir sürü insan var; bir işi bilen eleman bulma konusunda çok ciddi problemler yaşıyoruz. Gidin, İş Kurumuna, istemediğiniz kadar her işi yapan adam var ama bir mekanikçi, bir elektrikçi, bir hidrolikçi, ne bileyim, bir tornacı bulmakta çok ciddi sıkıntılarımız var. Mesela, Samsun’da 63 tane meslek lisesi var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yaşar, lütfen tamamlar mısınız.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toparlıyorum Başkanım.

63 tane meslek lisesi var, bu mezun olanların çoğu elektrik bağlamayı bilmiyor, bir makine parçasını tornaya bağlamada zorluk yaşıyor. Bizim, Bakanlık olarak meslek liseleriyle, meslek yüksekokullarıyla mesleksi manada köprüleri kesinlikle kurmamız lazım.

Tabii, diğer kurum bütçeleri de var bir sürü ama süremiz de bunlara kalmadı. İnanıyorum ki samimiyetle, ihlasla bu işlere yaklaştığımız sürece ben Türkiye’de çözülmeyecek sorun olduğuna inanmayanlardanım. Bazen şartlar farklı da olsa gayretle biz bu işlerin altından kalkabiliriz diye düşünüyorum.

Bakanlık bütçemizin, bağlı kuruluş bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, sizlere de başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Yaşar.

Sayın İbrahim Aydın, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Türkiye’nin geleceğine yön veren bir Bakanlığımız. Türkiye’yi katma değerli üretim önderliğinde dünyanın en büyük ekonomileri arasına sokma yolunda Bakanlığımız, Millî Teknoloji Hamlesi vizyonuyla başarılı işlere imza atıyor. Bakanlığımız bütçesinin bu sene

geçtiğimiz seneye oranla gözle görülür şekilde artması Hükümetimizin sanayi ve teknolojiye ülkemize sınıf atlatarak işlere önem verdiğinin bariz bir göstergesidir. Bakanlık ve bağlı ilgili kuruluşları tüm imkânlarıyla sanayicilerimizi, emekçilerimizi, kadın ve gençlerimizi kucaklamakta.

Bugün, ülkemizde işletmelerin büyük bir bölümünü, Türkiye'nin son yıllardaki gelişiminin lokomotifini olan KOBİ'ler oluşturuyor. Türkiye'de kurulu yaklaşık 3,9 milyon işletmenin yüzde 99'u KOBİ sınıfına giriyor. Bu oran KOBİ'lerin Türkiye ekonomisindeki yerini net olarak ortaya koyuyor. Toplam istihdamın yüzde 74'ünü karşılayan ve çalışma hayatımıza dinamizm kazandıran KOBİ'lerimizin sayısı günden güne artıyor. Ekonomiden aldıkları payın yanı sıra nitelikli eleman yetiştirilmesinde, ekonomik ve sosyal kalkınmanın sürdürülebilir hâle gelmesinde önemli rol üstlenen KOBİ'ler rekabetin acımasız bir hâl aldığı dünya pazarında stratejik öneme sahip işletmeler hâline geliyor. Milyar dolarlık uluslararası projelerin bazen en kritik parçaları bir KOBİ tarafından üretilebiliyor. Bundan dolayı KOBİ'lerin gelişmesi ve desteklenmesi ülke ekonomisi açısından büyük önem arz ediyor. İşte, bu noktada bugün bütçesini görüşeceğimiz KOSGEB büyük bir görev üstlenmiştir. KOSGEB, 81 ilde 88 müdürlüğü, 104 temsilciliği, 18 teknoloji merkezi ve 19 iş geliştirme merkeziyle ülke genelinde KOBİ'lere hizmet vermekte, girişimci adaylarını desteklemektedir. Bu faaliyetler KOBİ'lerin ekonomideki etkinliğini ve rekabet güçlerini artırmakta, sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirilmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 1990 yılından itibaren imalat odaklı KOBİ'lere destek sağlayan KOSGEB, 2009 yılından bu yana hizmet ve ticaret sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lere de destekler vererek KOBİ ekosistemi içerisinde ulusal temsilci hâline gelmiş ve ülkemizin 2023 hedeflerine ulaşması noktasında çok geniş bir kitleye hizmet ederek çalışmalarını aralıksız sürdürmektedir. Sektörel olarak en fazla desteklenen ilk 5 sektörü imalat, toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile diğer hizmet faaliyetleri olarak sıralayabiliriz.

KOSGEB, cari açığın katma değeri yüksek üretimle kapatılması amacı kapsamında yerli ve millî bir duruş sergilemekte, teknoloji üretiminin KOBİ'lerimiz aracılığıyla tabana yayılmasını sağlamak için KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı'nı hayata geçirmiştir. Bu programla AR-GE süreci tamamlanmış olan teknolojik ürünlerin üretimine de 6 milyon liraya kadar destek vermektedir.

KOSGEB tarafından yürütülen bir başka önemli destek programı ise Stratejik Ürün Destek Programı'dır. Orta yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimini artırmaya yönelik yapılacak yatırım projelerinin desteklenmesi amacıyla sunulan projelere bu program kapsamında yine 6 milyon liraya kadar destek vermektedir.

KOSGEB, KOBİ'lerimizi yurt dışı pazarlara açmak ve daha rekabetçi kılmak için uygulamaya koyduğu Yurt Dışı Pazar Destek Programı ile ihracat yapmak isteyen KOBİ'lerimizi 300 bin liraya kadar desteklemektedir.

KOSGEB, KOBİ'lerimizin kendi aralarında veya büyük işletmelerle iş birliklerini artırmaları amacıyla üretim, tasarım, tedarik gibi alanlarda bir araya gelmeleri durumunda da destek vermektedir. İşletmeler arasındaki iş birliği kültürünün artırılması ve kaynak tasarrufu sağlanması için uygulamaya konulan İş Birliği Destek Programı kapsamında KOBİ'lerimize 10 milyon liraya kadar destek sağlanmaktadır.

KOSGEB elbette kadın girişimcileri de unutmamıştır. KOSGEB'in bu konuda çok büyük gayret sarf ettiğini biliyoruz. KOSGEB tarafından kadınlarımıza kendi imkânlarıyla gelir elde edebilmelerini teminen de önemli adımlar atıldığını hepimiz görüyoruz. KOSGEB, sadece 2020 yılında 10.200 kadın

girişimciye yaklaşık 156 milyon TL destek verdi. Destek programlarında da kadınlara, şehit yakınlarına, gazilerimize, gençlere pozitif ayrımcılıklar uyguluyor. KOSGEB, 50 bin liralık finansman desteğini, kadınlar, şehit yakınları, gaziler ve gençler için 70 bin liraya çıkardı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; değişen küresel rekabet koşulları sebebiyle tüm sektörlerde topyekûn kalkınmayı sağlamak durumundayız. Bu, ancak bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında atılacak adımlarla mümkündür. Kurulduğu 1963 yılından bugüne kadar bilim ve teknoloji alanında yaptığı çalışmalarla ülkemizin önemli kurumlarından biri de hiç şüphesiz TÜBİTAK'tır. TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilen araştırmalar ve ekosistem paydaşlarına verilen destekler ülkemizin kalkınması için olmazsa olmaz unsurlardır. TÜBİTAK, Türkiye'de bilim kültürünün gelişmesine yönelik yoğun ve kapsamlı çalışmalar gerçekleştirmekte; DENEYAP'lardan bilim merkezlerine, popüler bilim yayınlarından bilim fuarlarına kadar yürüttüğü çalışmalarla yediden yetmişe tüm toplumun bilime olan ilgisini artırmaktadır. Özellikle son dönemde yürüttüğü faaliyetler ve verdiği desteklerle akademisyenlere, sanayicilerimize, araştırmacılarımıza, girişimcilerimize, öğrencilerimize, kısaca bilim ve teknoloji sevdalıları her bir insanımıza ulaşabilen bir kurum haline gelmiştir. TÜBİTAK, burs programlarıyla geleceğin bilim insanlarının yetişmesine katkı sağlayarak nitelikli insanımıza yatırım yapmaktadır. Yurt dışından nitelikli insan gücünü ülkemize çekmeye ve beyin göçünün önüne geçmeye yönelik yoğun faaliyetler sürdürmektedir. TÜBİTAK, ülkemizin hedeflerini de dikkate alarak, ihtiyaç duyulan alanlarda yüksek teknoloji platformlarını desteklemekte, özel sektörümüzün teknoloji üretmesi ve bunları ticarileştirmesi için gerekli destekleri sağlamakta, teknolojiye yönelen girişimcilerimize sermaye desteği vermektedir. TÜBİTAK tarafından, 2002-2020 yılı Ekim ayı arasında; özel sektöre yönelik yürütülen destek programları kapsamında 19.623 projeye 13,8 milyar TL, akademiye yönelik destek programları kapsamında 23.380 projeye 15,2 milyar TL, bilim insanlarına yönelik destek programları kapsamında ise 273.457 kişiye 3,3 milyar TL destek aktarılmıştır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME), ulusal ölçme referans standartlarını geliştirmekte ve sanayi, bilim ve araştırma sisteminin kullanımına sunmaktadır. UME, Ulusal Metroloji Sistemi'ni oluşturarak ulusal, uluslararası ticarete eşitliğin sağlanmasına, ürünlerimizin kalitesinin artırılmasına ve Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik gelişmesine de katkıda bulunmaktadır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; TÜBİTAK iş birliğiyle Antalya Dokuma Park'a kazandırdığımız Antalya Bilim Merkezi; sadece Antalya için değil, tüm Akdeniz Bölgesi için ilktir, tektir, değerlidir. Özellikle gelecek kuşakların bilimsel bilgiyle ilişkisini kuvvetlendirecek bu projemizin daha da nitelikli bir hâle gelmesi en büyük emelimizdir. Antalya Bilim Merkezi için proje başlangıcında 23 milyon TL bir bütçe öngörülmüştü. Şu ana kadar yaklaşık 12 milyon TL harcama yapılmıştır. Projenin yürütücüsü Kepez Belediyemiz, Antalya Bilim Merkezi'nin nitelik bakımından daha da üst seviyeye ulaşması için eklenecek yeni donanımların teminine yönelik yaklaşık 8 milyon TL gibi ek yatırıma ihtiyaç duymaktadır. Proje için öngörülen bütçe sınırlarını aşmayan bu talebin karşılanması Antalya için, şehrimize kazandırdığımız bu nadide eser için kıymetlidir. Belediyemizin bu talebini makul ve yerinde buluyor, desteklerinizi bekliyoruz. Şu ana kadar vermiş olduğunuz desteklerden dolayı TÜBİTAK Başkanımıza ve Bakanımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak da dünya standartlarında üretim yapmak suretiyle belirlenen hedeflere ulaşabilmek için gerekli planlı yatırım alanlarından biri olan ve fiziki altyapı yatırımlarına bizzat Bakanlıkça kredi desteği sağlanan Organize Sanayi Bölgelerine değinmek istiyorum: Ülkemizde sanayinin planlı gelişmesi ve sanayicilerin kendi kendilerini yönetmesi amacıyla başlanılan OSB modeli, başarılı bir şekilde sürdürülmekte, kurumsal yapısıyla artık dünya ülkeleri

tarafından da örnek alınmaktadır. Günümüz koşullarına uygun şekilde sanayicimize enerji, çevre, ulaşım gibi ihtiyaç duyulan konularda dünya standartlarında yatırım ortamı sunan OSB'lerimizin sayısı 323'e ulaşmış olup bölgelerde yaklaşık 1 milyon 950 bin kişiye istihdam imkânı sağlanmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydın, lütfen tamamlar mısınız?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Tamamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Antalya'dan bahsetmek istiyorum: Antalya ilinde 2 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Birincisi 1976 yılında kurulmuş bugün itibarıyla sınırları 692 hektara ulaşmış ve yaklaşık 15 bin kişiye istihdam sağlayan Antalya Organize Sanayi Bölgesi'dir. İkincisi ise 2020 yılında tüzel kişilik kazanmış, kamulaştırma ve parselasyon çalışmaları devam eden, yaklaşık 85 hektar alan üzerinde kurulmuş Korkuteli Mermer ihtisas Organize Sanayi Bölgesi'dir.

Manavgat ilçesinde kaliteli ve pazar değeri yüksek ürünler yetiştirilmekte olup, bu ürünlerin sanayiye desteklenerek nitelikli ve katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülerek hem bölge hem de ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlayacak projelerden biri olan, yaklaşık 35,5 hektar alanda planlanmış, Manavgat Organize Sanayi Bölgesi kuruluş çalışmalarına 2019 yılında başlanılmış, geline aşamada büyük mesafe katedilerek 2020 yılı sonu itibarıyla tüzel kişilik kazandırılması planlanmaktadır. Gerekli altyapı ve parselasyon çalışmalarının tamamlanmasıyla 2022 yılı ilk çeyreğinde Manavgat OSB'nin faaliyete başlaması hedeflenmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydın, bağlayabilir miyiz.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ederim Başkanım, bağlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın ülkemizin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması için daha birçok hizmeti var. Bunları yerine getirmek için Bakanlığın tüm personeli büyük bir özveriyle çalışıyorlar, huzurlarınızda hepsine teşekkür etmek istiyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının 2021 yılı bütçelerinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum sizleri saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Her şeyden önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin Bakanlık mensuplarına ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, Sanayi Bakanlığından bahsederken Hükümetin sanayi politikalarının hatta Hükümetin kalkınma politikalarının sorgulanması lazım. Bu sorgulamayı belirleyeceğimiz ana kriter Türkiye'yle diğer dünya ülkeleri arasında kıyaslama yapmaktır. Aynı ülkenin verilerini zaman serisi içerisinde değerlendirmek, o ülkede ne olupbittiğini ölçmek için yeterli değildir. Kıyaslayacaksınız, dünya nereye gidiyor, siz nereye gidiyorsunuz veya patinaj mı yapıyorsunuz?

Şimdi göstermek istediğim rakamlardan biri şudur: Türkiye'nin dünya ekonomisinden aldığı pay ne kadar ve zamanla dünya ekonomisinden aldığı pay artıyor mu? Maalesef artmıyor hem aldığı pay azdır hem de artmıyor. 1980'de yüzde 0,86 olan Türkiye'nin dünya ekonomisi içerisindeki büyüklüğü, 2019 yılı itibarıyla da aynı düzeydedir yani yüzde 0,86'dır. Diyeceksiniz ki: "Gelişmiş ülkeler var, gelişmekte olan ülkeler var, böyle genel değerlendirme iyi değil." O zaman gelişen ekonomilerin dünya ekonomisinden aldığı paya baktığımızda, gerçekten gelişen ülkelerin payının sürekli arttığını

görüyoruz. 1980’de gelişen ülkelerin dünya ekonomisinden aldığı pay yüzde 24 iken 2019’da bu, yüzde 40’a çıkmıştır, neredeyse 2 katı olmuştur. Ama “Gelişen ekonomiler içerisinde Türkiye’nin payı nereden nereye geldi?” dersek Türkiye’nin payı maalesef azalıyor. 1980’de 3,57 olan yani aşağı yukarı 4 olan Türkiye’nin gelişen ekonomiler içerisindeki payı, yüzde 2,15’e düşmüştür, yarıya yakın bir düzeydedir. “Bunun içinde Çin var efendim, Çin’de çok olağanüstü gelişmeler var, Çin’i saymamak lazım.” dersiniz, Çin’i çıkarıyoruz. Çin’i çıkardıktan sonra gelişen ekonomiler içerisinde Türkiye’nin payı nedir? 1980’de yüzde 4, 2019’da yine azalmış yüzde 3,6. Bu tablo açıkça, tartışmasız şunu gösteriyor: Türkiye kendi performansını kullanamayan bir ülkedir, dünyayla rekabette geri kalan bir ülkedir. Bu, Türkiye’nin geleceği açısından da tehlikelidir, üstelik de on sekiz senedir aynı iktidar. Ülkeyi daha iyi anlamış olması lazım, ne yapacağımı daha iyi görmüş olması lazım ama maalesef zaman zaman patinaj, zaman zaman geriliyor, bir çıkıyor bir iniyor ve tepetaklak gidiyor. Böyle bir politika olmaz.

Mesela; bir başka göstergelyi değerlendirelim, kişi başına milli gelir. Üst orta gelirli ekonomiler, o üst gelir ortamını yakaladıkları zaman belli bir süre sonra yüksek gelirli ekonomiler haline dönüşüyorlar. Toplam, son altmış, yetmiş yıldır üst orta gelirli ekonomilerden yüksek gelirli ekonomilere geçen yani kişi başına milli geliri 4.500 dolar ile 12.736 dolar arasında olan üst-orta gelirli ekonomilerden yüksek gelirli ekonomilere yani kişi başına milli gelir 12.736 doların üzerinde olan ülkelere geçiş sürelerine bakıyorum; burada bunu başarmış 21 tane ülke var. Bu 21 ülkeden kimi yedi yılda üst-orta gelirden yüksek gelire geçmiş, 2 ülke hariç on sekiz yılın üzerinde zaman harcayan hiçbir ülke yoktur. Türkiye’ye bakıyoruz, devraldığı zaman üst-orta gelir grubunda sayılır Türkiye ama on sekiz yıldır iş başında, bunun da ötesinde 2023 hedeflerini belirlemiş, orta vadeli programda ilan etmiş, “2023 yılı itibarıyla da yüksek gelirli ekonomiler arasında Türkiye yoktur.” diye ilan ediyor bu Hükümet. Yani tek başına hükümet 21 yıl devam etse Türkiye patinaj yapmaya, yerinde saymaya hatta zaman zaman aşağılara düşmeye mahkumdur diyor ve ülkeyi böyle yönetiyor.

Bu, diğer göstergelerden de belli. Mesela, doğrudan yatırımlarda ne oluyor, yabancılar neye geliyor diye bakıyorum. Son beş yılın rakamlarına baktım, hepsinde gayrimenkul için gelen doğrudan yabancı yatırım miktarı imalat sanayi için gelenden daha fazla. 2014’te yüzde 50 daha fazla gayrimenkul; 2016’da doğrudan yatırımların yüzde 16’sı imalat sanayisi fakat yüzde 28’i gayrimenkul, 2017’de yüzde 10’u imalat sanayi fakat yüzde 40’ı gayrimenkul. Yani, gayrimenkule gelen doğrudan yabancı sermaye 4 kat fazla imalat sanayisinden. 2018 rakamına bakıyoruz, toplam doğrudan yatırımlar arasında imalat sanayi yüzde 15 ama gayrimenkul yatırımları yüzde 45 yani 3 katı. Bu tablo bile çok açık, net Türkiye’nin, performansını kullanmadığı, iyi politikalar ortaya çıkaramadığı, iyi stratejiler belirleyemediği ve bu Hükümetin, iyi belirlenmiş stratejileri ortaya çıkarıp iyi uygulamalar yapamadığını göstermektedir. imalat sanayi elbette son derece önemli ama son beş yılda gelişme yok. Üretim azalması vesaire var o ayrı ama bir tek göstergeden bakalım: Beş yıl önce de imalat sanayide toplam istihdam 5 milyonu, şimdi 2019 yılı itibarıyla da gene 5 milyon. Beş senedir imalat sanayide istihdamın değişmediği bir Türkiye var arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Makineleşmeye gitmiş.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ya, ne kadar büyük bir başarısızlıktır bu. Milletvekillerimizin Hükümeti zorlaması lazım, hesaba çekmesi lazım. Her Hükümetten gelene “evet” der, alkış tutar, böyle methiyeler dizerseniz Hükümet niye çalışsın? Hükümeti çalıştırmak istiyorsanız, buraya bütçesiyle gelen bakanlığı siz terletecekseniz, ben değil.

Bakın, geleceği okuyamayan, içinde bulunduğu durumu okuyamayan, ona göre strateji belirlemeyen hükümetler başarılı olamazlar ve sürekli, bilmem hangi işi kime versek, parayı kim kazansa, parayı nasıl bölüştürsek... Bu anlayış içerisinde ekonomi gelişmez arkadaşlar, gelişmez.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bakan olduğunuz dönemde öyle bir şey var mıydı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Vardı, tabii vardı.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdi, sizden sonra, bakın, ben alayım. Asli noktaya gidersiniz ama bizim Anadolu’da böyle bir laf var, 5 bin tane koyununuz var...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, koyun moyun kalmadı.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – 5 bin koyununuz nerede? Şu anda demagoji yapıyorsunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hiç ilgisi yok. Bak, burada rakamları verdim.

Oradan 3 dakika alacağım var Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) – Lütfen, müdahale etmeyelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Rakamlarla konuşuyoruz, hangi rakamınız iyi? Enflasyonunuz mu iyi, işsizlik rakamınız mı iyi, büyüme rakamlarınız mı iyi, hangi rakamınız iyi? (Gürültüler)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Akdeniz’de var, Karadeniz’de...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Akdeniz’de Türkiye’nin bütün... Dış politikada konuşuruz onları. Dış politikada ne hâlde olduğunuzu konuşacağız Dışişleri Bakanlığı bütçesinde.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Şener, karşılıklı konuşmaya girmeyelim.

Arkadaşlar lütfen...

Buyurun devam edin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Değerli arkadaşlar, oturur oturmaz kapalı ortamda ezan okunurken de konuşulabilir. Meydanda miting yapıyorsanız... Bana hocalık taslamayın; ben, fiilen diyanette kadrolu imamlık yapmış biriyim, onun için oturur oturduğunuz yerde.

Şimdi, değerli arkadaşlar, politikayı düzgün belirleyeceksin. Dünyanın nereye gittiğini doğru göreceksin, stratejini doğru belirleyeceksiniz ve doğru uygulayacaksınız, doğru.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, bu arada süreniz bitti Sayın Şener. Tamamlar mısınız lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) –Üç dakika alacağım var.

Bakın, ben, size neleri doğru uygulamadığınızı göstereyim. Bakın, Türk Telekom’un özelleştirilmesi. Biliyorsunuz özelleştirme önce bana bağlıydı, anlaşamadığımız için ben bıraktım, benden sonra bütün özelleştirmeler yapıldı. 2005’te Türk Telekom’un yüzde 55’i 6,55 milyar dolara satıldı. Lübnanlı Hariri ailesine, bir Suudlu şirket olan Oger Telekom’a satıldı. Türk Telekom, yirmi bir yıl sonra yani 2026 yılında borçsuz, teknolojisi yenilenmiş ve çalışır vaziyette tekrar Oger tarafından teslim edilecekti, anlaşma buna göre yapılmış. Sonra ne oldu? Yıllar boyunca hep Türk Telekom, hep vergi rekortmeni olmuş, en fazla kurumlar vergisi ödeyen üç kurumdan biri olmuş ve Oger Telekom, Türk Telekom’un bütün kârlarının yüzde 90’ını bulunduğu sürece yurt dışına transfer etmiştir. Bu arada sürekli olarak içerideki bankalardan kredi almıştır, kredi kullanmıştır ve sonunda 2018’de Türk Telekom “Ben, iflas ettim.” demiştir, kaybolmuştur. Kaybolurken bir bakıyoruz ki 4,75 milyar dolar Türkiye’deki bankalara borcu var. Türk parasına çevirirseniz bugünkü kurla, 36 milyar 575 milyon Türk lirası batık kredisi var. Bilanço, net olarak o günkü değerle, 2019 değeriyle 17,4 milyar zararda, içeride bıraktı gitti. Eş, dost, ahbab işi, şuna verirsek ne olur, buna verirsek ne olur diye yaptığımız bütün özelleştirmelerin hepsini tek tek masaya yatırabiliriz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Halbuki ekonominin rasyonelleşmesi için Türkiye açısından çok büyük bir fırsat, Türkiye'nin aleyhine bir mekanizmaya dönüşmüştür. Sonunda ne? İşte, sonunda uluslararası rakamlarla kıyasladığımız zaman gördüğümüz tablo. Türkiye'nin bir tek kurtuluşu var arkadaşlar, bu Hükümet gidecek, başka çaresi yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlık bürokratlarımız, Bakan Yardımcılarımız, değerli basın mensuplarımız, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2019 kesin hesap ve 2021 bütçesini görüşüyoruz. Tabii, girişte birtakım tespitler yapmak gerektiğini düşünüyorum, içinde bulunduğumuz durumu da değerlendirmek açısından.

Tabii, öncelikle Bakanlığımızın yürütmüş olduğu çalışmalar için de teşekkür edelim. Yani muhalefet olduğumuz için elbette ki konuşmalarımız eleştiri ağırlıklı olacaktır ama sonuç olarak mücadele veren arkadaşlarımız, ekiplerimiz var, bürokratlarımız var, bir kadro var, bir Bakanlık var. Yapılan iyi çalışmalar için de teşekkür etmemiz gerekiyor.

Şimdi, Sayın Bakan, bir ülkenin dünya küresel rekabet sistemi içinde mücadele ederken elindeki en önemli silahlardan birisi de sanayi ve teknoloji alanındaki, üretimdeki etkinliği ve verimliliğidir. Şimdi, bu verimliliği hangi faktörler destekler diye baktığımızda çok fazla şey sayabiliriz ama birkaç tanesini sadece sayarak devam edeceğim.

Yani en başta örneğin hukuk devleti olmak. Doğru bir ekonomi yönetimiyle öngörülebilir bir piyasa düzeni sağlamak. Şeffaf ve hesap verebilir bir kamusal yönetim, kurumların tabii ki bağımsızlığı, adil bir vergi sistemi, planlı teşvikler, çağdaş, bilimsel ve yine sanayi üretimini destekleyici bir eğitim sistemi gibi birçok faktör sayabiliriz. Ancak bugün, Türkiye'de geldiğimiz noktaya baktığımız zaman bu saydığımız ve saymadığımız faktörlerin hepsinde geri gittiğimizi görüyoruz.

Şimdi, Türkiye'de şu an hâkim olan, bizim adına “tek adam sistemi” dediğimiz partili Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin, aile şirketinin yönetimde olmasının bugün -ki bugün, evet bu belki bitmiş durumda ama- biz diyetini ödüyüz aslında hep beraber. Nasıl ödüyüz? Bugüne kadar yürütülen yanlış politikalarından bir tanesi de “sanayi odaklı büyüme” yerine “inşaat odaklı büyüme” olmuştur. Kırılgan bir ekonomimizle, yüksek işsizliğimizle, yüksek dış borç, yüksek kredi risk primi, yani piyasalara güven kaybı, kur şoku, faiz, enflasyon sarmalı, işte tüm bunlarla aslında bir diyet ödüyüz biz. Üretimdeki verimliliği artırıcı AR-GE yatırımları, yüksek teknoloji ürün üretimi, markalaşma, yerleşme, millileşme hedeflerinde bir türlü ilerleyemiyoruz. Sizin açıkçası vermiş olduğunuz çaba, anlatmış olduğunuz, bize sunmuş olduğunuz resim, bir anlamda iktidarınız yanlış politikalarıyla böyle paçasından aşağıya maalesef çekiliyor.

Şimdi, yine rakamlara baktığımızda, on sekiz yıllık sizin iktidarınız döneminde AR-GE harcamalarının -ki başından beri çok konuşuldu bu- millî gelire oranının yüzde 1'i ancak geçebildiğini görüyoruz. Bence yüzde 1'i geçmekle bugün biz övünmeyelim. Yani dünya ortalamalarına, dünya rakamlarına, ülke rakamlarına baktığımız zaman bir Kore'yle, bir başka ülkeyle, bir Japonya'yla rekabet edemediğimizi, hâlâ rekabet edemediğimizi görüyoruz. Yüzde 1,06 diye bahsedildi zaten ama 2021 hedefi de 1,29. Yani, yine çok düşük bir hedef. İmalat sanayinde işletmelerin AR-GE harcamalarının yıllık cirolarını sadece binde 62'si kadar olduğunu görüyoruz. Yani biz marka olamıyoruz bu dünyada.

“Dünyanın tedarikçisiyiz.” diye övünüyoruz ama yüksek teknoloji ürün ihracatımız toplam ihracat rakamımız artmış olsa da maalesef çok sınırlı kalıyor. Hatta son beş yılda ihracatımızın da yüzde 15 oranında düştüğünü görüyoruz. Kilogram başına ihracatta 10 doların üstünde 4 tane sektör var Sayın Bakan. Bunlar sırasıyla; mücevher, savunma ve havacılık, hazır giyim ve deri sektörü. Ama bugün bizden çocuklarımız, gençlerimiz iPhone 12 Pro istiyorlar, onun sadece gramı 96 TL, gramı 96 TL yani biz hangi silahlarla neyle mücadele ediyoruz? Yüksek katma değerli üründe maalesef bu performansları da gösteremiyoruz bu savunma, havacılık, mücevher, hazır giyim, deri sektörlerinde olduğu gibi. Şimdi, dolayısıyla, genç işsizliğimizin de tavan yaptığı bu süreçte istihdama da katkınız maalesef yeterli düzeyde olamıyor, istesenez de olamıyor yani bu ortamda zaten çok ciddi yapısal reformlar yapılmadan da bu mücadelenizde de çok başarılı olamayacağınızı görebiliyoruz çünkü kapasite kullanım oranınız da maalesef yüzde 70-74 arasında gidip geliyor.

Şimdi, yüksek teknoloji ürün üretiminde ben geçen seneki konuşmamda da bu konunun üzerinde çok durmuştum, yine bahsetmek istiyorum çünkü gerçekten çözülmesi gereken çok önemli bir alan, büyük bir sorun burası. Hâlâ, ithal ara malı ihtiyacımız maalesef çok yüksek, bunları biz üretiyoruz. Yani bu çözülmesi gereken büyük bir sorun. 2020'nin ilk sekiz ayında gerçekleşen 135,3 milyar dolarlık ithalatın yüzde 75,4'ü yine ara malı ithalatından oluşmakta ama bu da bizi çok yanıltmasın tabii, çünkü Ocak-Eylül 2020 döneminde ara malı ithalatının büyük bir bölümünün de altından oluştuğunu görüyoruz yani hani “Ara malı ithal ediyoruz yüksek oranda üretim yapıyoruz, üretimimiz de bu şekilde artıyor.” da diyemeyiz çünkü çoğu bunun altın. Altını çıkardığımızda aslında üretimi destekleyici ara malı ithalatının da düşmüş olduğunu görüyoruz.

Şimdi, sanayicimize baktığımız zaman özellikle corona ve döviz kurlarındaki artışın yaşandığı bu salgın döneminde imalat sanayindeki daralmayla birlikte toplam ticari krediler içinde de payı artmış maalesef. KOBİ'lerin bankalara borcu Ekim 2020 sonunda 863 milyar TL'ye çıkmış. Tablo bu iken bu şartlar altında KOSGEB ve Kalkınma Ajanslarının dağıtabileceği düşük faizli –faizsiz hatta- kredilere ihtiyaç her zamankinden daha fazlayken Sayıştay raporları birçok kalkınma ajansında gerekli ödenek varken bu gibi desteklerin yeterince sağlanmadığını da ortaya koymuştur. Ona da şimdi değineceğim.

Bütçenizden de kısaca bahsedecek olursak, evet, yüzde 50 artmış, güzel, tabii, bunu kutlayabiliriz. Geçen sene yetersiz olduğunu söylemiştik ama asıl büyüklüğün, asıl payın Ulaştırma Bakanlığına gitmiş olduğunu gördüğümüzde hâlâ yine yol projeleriyle birlikte inşaat sektörüne aslında paranın gömüleceğini de buradan yorumlamak gerekir diye düşünüyorum. O yüzden, yine de bu bütçe sizin için yeterli olmamalı.

Şimdi, bütçe rakamlarına baktığımız zaman en fazla borç verme kaleminin 5 kat arttığını görüyoruz aslında teklifinizde. Bu kalem altındaki artışın sebebi nedir? Bu soruyu da sormak istiyorum ben.

Şimdi, bölge kalkınma programları için 2020'de 630 milyon TL bütçe ayrılmışken 2021'de 673 milyon TL ayrılacak gördüğümüz kadarıyla. Payın tamamına yakını Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne tahsis ediliyor. Kalkınma Ajansları 2020'de yayınlanan 2018 Sayıştay raporlarında da çok sorunlu. Aynı şeyin şimdi 2019'da da farklı olmadığını aslında görüyoruz ve bu ajansların da fonksiyonunu aslında sorgular hâle gelmiş durumdayız çünkü ajanslar bugün artık alacağını tahsil edemeyen, yatırım yaptığı, desteklediği projenin takibini yapmayan, Ankara'yla bağları kopma noktasına gelmiş birer kurum olarak algılanmakta yani Kalkınma Bakanlığı kaldırıldı, bu ajanslar Bakanlığımıza bağlandı, belirsizliğe mahkûm edildi aslında. Ajanslar bölgesindeki kritik projeleri izleyemiyor, planların sonuçları ne oldu takibini yapan yok, yatırım destek ofislerinin ne yaptığını bilen yatırımcı yok. Kalkınma ajansları... Yani yapılan birçok şey kağıt üstünde kalmış.

Şimdi, 2020 Haziran ayı itibarıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne 628,6 milyon TL tahsis edilmişken mesela neden sadece 34,2 milyon TL'si harcanmıştır? Özellikle Sayıştay raporlarına baktığımız zaman benim de milletvekili olduğum ilin yani İstanbul Kalkınma Ajansının 2019 sonunda kasa ve banka hesabında 475,6 milyon TL'si mevcutken, bu ajans diğer 26 ajansın bir yıllık toplam destek ödemelerinden daha fazla bir rakamı mevcut hesaplarında tutmaktayken yani 2019 yılında 236,7 milyon TL'lik destekleme faaliyeti bütçesinin 219 milyonu kullanılmamış yani bu anlaşılır gibi değil hakikaten. İstanbul gibi kalkınma ve üretim merkezinde ajansın atıl hâle geldiğini de görüyoruz açıkçası.

Sorularımı soru cevap bölümüne bırakarak Başkanım bir şey için kısa bir ek süre istiyorum, bırakıyorum sorularımı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olur, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Özellikle Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığından bahsetmek istiyorum çok kısa. Tabii, 2011 yılında Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun ve Trabzon illerini kapsayan Başkanlığa sonra Amasya, Çorum ve Tokat da eklendi. Şimdi, bu proje uzatıldı, 2 kere uzatıldı, en son 31/12/2019 tarihine kadar uzatılmıştı, tekrar uzatılması düşünülüyor mu diye öncelikle bir sorayım.

Çok sayıda proje var tabii bu kapsamda. Bu projelerde de tam olarak neler oluyor, onu da göremiyoruz, Sayıştay raporları da çok zayıf hazırlanıyor aslında onu da söylemek lazım. Bu çok sayıda proje ve alt projelerde takip sonuçlarının değerlendirilmediğini görüyoruz. Şimdi Sayıştay denetim raporunda da Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesi sağlanacak yeterli araçların bulunmaması... Yani 2011'den beri bu araçlar nasıl bulunamadı, hakikaten hayret verici bir şey. Sonra kalkınma ajansları ile bölge kalkınma idaresi başkanlıkları arasında görev ve yetki çatışması var. Finansman desteği veren kurumlar konumunda olduğundan her iki kurumun da benzer alanlar alanlarda destekleme yaptıkları görülmekte. Ya bunun düzeltilmesi ve düzenlenmesi gerekiyor, aslında geç kalmış bir düzenleme. Bu DOKAP gibi başkanlıkların aslında kuruluş amacına baktığımızda, bir anlamda AK PARTİ'nin kadrolaşması, iş alanı yaratması oluşumuna dönüşmüş olduğunu da görüyoruz açıkçası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Emecan, teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman son bir soru sorarak ben tamamlamak istiyorum Sayın Bakan. Maalesef bu süreler bu konuları görüşmeye yetmiyor.

Sayıştay raporlarının ayrı bir şekilde konuşulması, görüşülmesi lazım. Konuşmanızda Sayıştay raporlarının sadece olumlu olanlarına yer vermişsiniz ama olumlu olmayanlarından bahsetmediniz. Şu Yeşil Yol Projesi'yle ilgili bir şey sormak istiyorum: Yargı kararlarına rağmen neden hâlâ Yeşil Yol Projesi'ni devam ettiriyorsunuz? 13 Temmuz 2020 Danıştay Dava Daire Kurulu yürütmenin durdurulmasına karar vermişti. Yine Samsun Bölge İdare Mahkemesi de iptaline karar vermişti 2015'te ve 18 Eylül 2020'de de "Çevreyi korumak Anayasa'nın tüm vatandaşlara yüklediği bir ödevdir." şeklinde Pazar 2. Asliye Ceza Mahkemesi bir karar vermişti. Neden bu proje hâlâ sürdürülüyor? Bu konuda da bilgi verirseniz seviniriz.

Yine yeterli olmadığını düşünsek de Bakanlığınızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Kırkpınar, buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok saygıdeğer Bakanım, kıymetli milletvekillerimiz, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kıymetli bürokratlarımız ve kıymetli basın mensuplarımız, hanımefendiler, beyefendiler; ben de hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını Yüce Allah'tan temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzu dikkatle takip ettim, gerçekten yine heyecan verici bir sunum oldu. Karanlığa kapalı, aydınlığa açık, bilimin ve teknolojinin ışığında, inandığı yolda yürüyen bir vizyonunuzla bugün yine bizlere ışık tuttunuz. Başta sizi ve kıymetli ekibinizi tebrik ediyor ve kutluyorum. Sizin de ifade ettiğiniz gibi, bilim ve teknolojide etkinliğimizi daha da artırmayı öngörerek 2023 hedeflerimize ulaşmada çok ciddi bir rol üstlenmek durumundayız hep birlikte. Allah hepimizin yâr ve yardımcısı olsun.

Bu kapsamda, çalışmalarınızla ilgili birtakım yaptıklarımızın altını özellikle çizmek istiyorum. Bu kapsamda AR-GE ve tasarım merkezlerinin sayısının artırılmış olması, Bilişim Vadisi Projesi'nin hayata geçirilmiş olması, Ulusal Kutup Bilim Programı'nın yürüyor olması, OSB'lerde teknik kolejlerin kurulmuş olması, yine, OSB'lerde verimliliği ve dijital dönüşümü sağlayacak model fabrikaların kurulmuş olması gibi gelişmeler, ülkemizi, ileri sanayi ülkesi, bilim ve teknoloji üssü olma yolunda emin adımlarla yürütüyor.

Sayın Bakanım, yine sunumunuzda da ifade ettiğiniz gibi AR-GE ve inovasyon çalışmalarıyla bu hedeflere ulaşmamız elbette mümkün olacaktır. Bu bağlamda, üretim anlayışında gerçekleştirilecek dönüşümlerle, daha az kaynakla daha fazla katma değer oluşturulacaktır.

Yine, Bakanlığımızın çalışmaları arasında bazı başlıkların özellikle çok önemli olduğunu ve altını çizmek istediğim hususları kısaca ifade etmek istiyorum: Özellikle; Bakanlık olarak ülkemizin reel sektör envanterini çıkardınız, yine, teknoloji alanındaki firmalara yerli ve mali destek sağladınız, AR-GE ve yenilikçi projelere destek verdiniz, yerli otomobil çalışmalarına hızlı bir şekilde başladınız, teknoparklardan –rakam eğer güncelse- 3,6 milyar dolarlık bir ihracat yaptınız, bilim merkezlerini ülkemizde ciddi anlamda yaygınlaştırdınız, OSB'lerdeki boş parselleri birtakım düzenlemelerle yatırıma kazandırmış oldunuz, ülkemizi ve ülke insanımızı çok heyecanlandıran Türkiye'nin otomobili TOGG'la ülkemizin altmış yıllık rüyasını gerçekleştirdiniz.

Türkiye'nin Otomobili, sadece ülkemizde değil, dünyanın birçok yerinde ses getirdi, altmış yıl sonra bile olsa Türkiye'nin böyle bir hamleyle girişmesi insanımız için nasıl umut olmuşa, maalesef, içimizdeki bazı çevrelerin de kâbusu hâline gelmiştir. Anketlerin milletimizin bu projeyi destekleme oranının yüzde 95'in üzerinde olduğunu göstermesi, işte şu karşımızda bulunan “İman varsa, imkân vardır.” diyerek yola çıkan, çalışan, kısa süre içerisinde de çözümün cihazını üreten ve daha bir sürü başarıya imza atan başta siz Sayın Bakanımıza ve ekibinize motivasyon kaynağı olmuştur. Bu da, bu açıdan önemlidir.

Diğer taraftan, araba fabrikasının temeli, Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere bu işe gönül vermiş Türkiye sevdalılarının katılımıyla atılmıştır. Fabrikayı on sekiz ayda tamamlamayı ve aracımızı inşallah 2022 yılının son çeyreğinde banttan indirmeyi hedefliyorsunuz. Böylece, Avrupa'nın doğuştan elektrikli ilk ve tek SUV modeli Türkiye'den yola çıkacaktır.

Sayın Bakanım, çok kıymetli milletvekillerimiz; yine, önemli bazı verileri sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakanlığımızın Resmî Gazete'de yayınlanan 2020 dönemi yatırım teşvik belgesi listelerine göre 8.396 yatırım teşvik belgesi verilmiştir. Son altı-yedi ayda hayata geçen vizyoner projeler ve yeni

yatırımlar sayesinde Türkiye'nin pek çok ülkeye göre pozitif yönde ayrıştığını memnuniyetle söylemek mümkündür. Bugün gelinen noktada üretim çarkları, salgın öncesi döneme göre daha hızlı dönüyor. Sanayide; siparişler, kapasite kullanım yatırımları ve ihracat artıyor; yılın üçüncü çeyreğinde güçlü bir ekonomik büyüme görülmeye başlandı. İnşallah bu büyüme, içinde bulunmuş olduğumuz kasım ve aralık ayı içerisinde de devam eder.

Covid-19 salgınında birçok ülke ekonomik bakımdan durgunluk yaşarken, Türk ekonomisi bu süreci –şükürler olsun ki- başarıyla sürdürmektedir. Salgın şartlarına rağmen ne özel sektörümüz ne de kamu kurum ve kuruluşlarımız yatırımlarına ara vermediler, inşallah vermeyecekler.

Sanayiye kaydolmuş firma sayımız bugün itibarıyla, 8.779'dan 150 bine yükselmiştir. Yine, organize sanayi bölgesi sayısının 193'ten 321'e yükseldiğini belirtmek istiyorum. Ülkemizin üretim kapasitesi böylece sağlamaştırılmış oldu. Bugün itibarıyla, organize sanayi bölgesi olmayan hiçbir ilimiz kalmamıştır.

Yine, çok önemli, altını çizerek ifade etmek istiyorum ki; yeni yatırım talepleri ülkemizin dört bir yanında hız kesmeden devam ediyor. Salgına rağmen, Ocak-Ağustos ayı döneminde yatırım talebi geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 30'un üzerinde olmuştur. Bu anlamda, 12 bin 259 sanayi işletmesi Sanayi Sicil Bilgi Sistemine kayıt oldu, üretime geçtiğini Bakanlık nezdinde tescil ettirmiş oldular. Bu rakam geçen seneye göre yüzde 14'lük bir artışla kayıtlara geçmiş oldu.

Yine, dış talepteki canlanma da ihracatımızı olumlu yönde etkiliyor. Eylül ayı ihracatımız 16 milyar doların üzerinde gerçekleşerek tüm zamanların eylül ayı ihracatı rekorunu da bu arada kırmış olduk.

AR-GE yatırımlarımıza baktığımızda, toplam AR-GE harcamalarının millî gelirdeki payı on senenin rekorunu kırdı. Yapılan yatırımlar verimlilik, katma değer artışı, ihracatta rekabet gücü olarak Türkiye'ye geri dönecektir.

Yine, çok önemli bir şey -diğer milletvekili arkadaşlarımız da değindi- Bakanlığımızın bütçesi 2020 yılı bütçesine göre yüzde 50 oranında artırılmıştır. Bu da bizim için çok önemli, ümit verici bir gelişme.

Yine, tüm dünyanın ekonomik sıkıntılar yaşadığı, ülkelerin vatandaşlarını evlerde ölüme terk ettiği dönemde bizler, ülkemiz, sadece sağlık turizmi ve hizmetlerinde değil ihracattan üretime, tarımdan sanayiye kadar her alanda Covid sürecinden inşallah, önümüzdeki süreçte de güçlenerek çıkmış olacağız.

Birileri istemese de biz, 3 kıtanın merkezi Türkiye'yi küresel bir üretim ve teknoloji üssü hâline dönüştürmekte hep birlikte kararlıyız. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, milletimizin beklentilerini boşa çıkarmamak için coronavirüs salgınına rağmen gece gündüz demeden çalıştık, çabaladık, çalışmaya da devam ediyoruz. Tüm dünyanın yatırımlarını durdurduğu ve askıya aldığı bir dönemde Türkiye olarak sağlıktan ulaşıma, tarımdan sanayiye, enerji ve çevreye kadar her alanda projelerimize hız verdik. Türkiye, tarihiyle, değerleriyle, coğrafyasıyla, üretim kapasitesiyle büyük ve güçlü bir ülkedir. Biz, çalışırsak, gayret gösterirsek, devlet ve millet olarak sırt sırta verirsek Allah'ın izniyle aşamayacağımız hiçbir engel de yoktur.

Ben, sözlerimi çok daha fazla uzatmadan Değerli Bakanım, bu duygu ve düşüncelerle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını Yüce Allah'tan temenni ediyor; herkesi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kırkpınar.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz; bütçe görüşmelerimiz sırasında salonumuzda bulunan bir milletvekilimiz pozitif çıkmış haberini aldık; Komisyon üyemiz değil, görüşmelere katılan bir milletvekili. Dolayısıyla salonun havalandırılması ve dezenfekte edilmesi için yarım saat ara vermek zorunda kalacağım; yarım saat sonra tekrar görüşmelere devam edeceğiz. Lütfen salonda hiç kimse kalmasın.

Kapanma Saati: 15.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati:16.19****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli Komisyon üyelerimiz, 17'nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçe görüşmelerine devam ediyoruz.

Söz taleplerini karşılamaya devam edeceğim.

Sayın Çelebi, sizin söz talebiniz vardı, istiyor musunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Daha sonra konuşayım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sonra, peki.

Sayın İpekyüz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Konuşacak yok herhâlde Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, konuşacak yoksa zaten soru işlemine geçeceğim ben. Salonda konuşacak kimse yoksa soru işlemine geçeceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şu anda yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, konuşacağım ama şöyle: Birkaç dakika bekleyelim çünkü olağanüstü bir durum söz konusu olduğu için ayrıldı arkadaşlar, biraz sonra gelirler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bekliyorum, tabii, tabii ki.

Hazır olan arkadaşımız var mı şu anda?

Sayın İpekyüz, siz hazır mısınız?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Hazırım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

Sürenizi tekrar başlatacağım.

Bir şey ilave etmek istiyorum: Tabii, fevkalade bir durumla karşı karşıyayız yani bu corona tedbirleriyle ilgili. Maskelerimizi takma noktasında mümkün olduğu kadar ihmal olmasın. Bir de konuşmanızı kendi süresi içerisinde bitirirseniz, çok fazla ek süre veremeyeceğim, onu özellikle belirtmek isterim.

Buyurun Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Bakan, aslında tam bir olağanüstü hâl dönemi yaşıyoruz. Olabildiğince kısa tutmaya çalışacağım. Bütçeyle ilgili, arkadaşlarımızın bir kısmı da dile getirdi, sanayi ve teknoloji açısından, bir taraftan tümüyle teknik açıdan neler yapılabileceği düşünülürken bir taraftan da sanayi açısından

neler yapılabileceği ele alıyoruz. Birçok başlık da aslında sizin Bakanlığın himayesinde bulunuyor yani GAP'tan tutun, Doğu Anadolu Projesi'nden tutun, bilimsel faaliyetlerden tutun, birçok kuruluş da sizle beraber.

Benim ele almak istediğim birinci konu sizi çok ilgilendiren bu kalkınma ajanslarıyla ilgili. Kalkınma ajansları ilk oluştuğunda amaç daha çok sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimlerin katılımı, yerelden karar almak, desteklemek ve olabildiğince de sürdürülebilir bölgeler arası eşitsizliği gidermek açısından düşünülmüştü ve biz geldiğimiz aşamada -geçen yıl da dile getirmiştik- aslında 2015'ten beri kalkınma ajansları deyim yerindeyse size bağlı birer müdürlüğe dönüştü. Neden öyle oldu? Çünkü ben onlarla da konuştuğumda özellikle Karacadağ ve Dicle'yle ilgili konuştuğumda, bir, mesela yılda 2 kere toplanması gereken kurullar toplanmıyor ve biz aslında daha önce şunu söylüyorduk, olabildiğince onların da katılımı olsun diye. Artı, ayda bir toplanan kurullar toplandıklarında geçmişte karar alıyorlardı, şimdi aldıklarını size iletiyorlar, Bakanlığa, Bakanlığın bu kararı almasını istiyorlar. Böyle de olunca normalde onlar sembolik oturmuş oluyorlar.

Bir diğer problem, şunu söylemiştik, neydi? Yerel yönetimler, ticaret odası başkanları ve artı valiyle beraber oturuyorlardı ama şu anda zaten birçok ilde, benim dediğim yerlerde mesela Mardin için Dicle Ajansı'nda diyelim, Vali ve belediye başkanı aynı yani buna bir an önce sizlerin müdahale etmesi lazım. Nasıl müdahale etmesi lazım? Bir düzenleme ile yönetmelikle, olabildiğince sivil toplum, yerelden katılım ve projeler konusunda katkı sunmak lazım. Bu olmadığı zaman hem şeffaflığı konusunda hem yönetişimi konusunda hem de sürdürülebilirliği konusunda çok ciddi sıkıntılar çıkmakta veya kâğıt üzerinde size bağlı bir kurum, kuruluş gibi çıkmış oluyor, bunun düzeltilmesi lazım. Birçok oda başkanı "Kalkınma ajanslarının desteklenmesi gerekir, mutlaka birçok kuruma katkı vermesi gerekir." diye düşünüyor ama şu anda dile getirdikleri "Sadece kamu kurumlarına destek veriyorlar, kamu kurumlarına gerek bütçe ve insan kaynakları konusunda." Bunların daha iyi incelenmesi lazım, yerele katkı vermek lazım, desteklemek lazım yoksa bütün emekler boşa gitmiş olacak.

Bir diğeri, bu Avrupa Birliğinin IPA programlarıyla ilgili. Birçok bölgedeki iller çalışma yaptıklarında, proje hazırladıklarında bile mesela Diyarbakır Ticaret Odası -geçtiğimiz günlerde siz de oradaydınız, belki size de aktarmışlardır- bir İstanbul'daki üniversiteyle veya herhangi bir kurumla aynı şeye giremiyor, oralar tercih ediliyor. Bu, bölgeler arasındaki eşitsizliği daha da derinleştirmiş oluyor, bu destekler konusunda, buna yönelik bir düzenleme yapılması lazım.

Sanayi konusunda, organize sanayi konusunda geçen yıl konuşmuştuk, bazı düzenlemeler yapılmıştı ama şu anda birçok yerde, mesela tekstil sektöründe insanlar kaygılı. Olası bir durumda, pandeminin tekrar pik yapmasında ve kepenk kapanması durumunda ne yapacağız? Çünkü on ikinci aydan sonra bankalara ödemeleri başlayacak. Bunlarla ilgili bir çalışma var mı, yok mu? Kaygıları var, endişeleri var, öyle beklentileri söz konusu.

Bölgede yapılan düzenlemelerle ilgili bir diğer problem, banka kredilerinde ve teminatlarında ciddi problem yaşıyorlar. Çünkü geçmişte ödemelerde dengesizlik çıktığı için veya ödemelerinde gecikme olduğu için çoğunun sicillerinde bir bozukluk var. Banka sicil düzenlemesi çıkmasına rağmen bankalar buna uymamakta. Bununla ilgili bir düzenleme bekliyorlar ve bölgedeki en büyük problemlerden biri, ham madde çıktığı hâlde, mesela pamuk orada çıktığı hâlde bu pazar konusunda ciddi bir destek lazım, ciddi bir organizasyon lazım. Nitekim mesela benim vekili olduğum Batman'da organize sanayi var ama yol berbat, ışıklandırması berbat. Yani birçok problem, sadece sanayi bölgesini açmak değil onun beraberinde diğer koordinasyonu da sağlamak lazım öyle bir beklentileri var onların da.

Sizi ne kadar ilgilendirir bilmiyorum ama bu son dönemde pandemiye fırsata dönüştürenler de çok oldu. Mesela biz bunu Ticaret Bakanlığı geldiğinde onlarla da konuşacağız. Fakat Türk Standartları Enstitüsü burada. Mesela maske; evet, burada sizin sunumunuzda da vardı, kitapçıkta da var. Ama Türkiye’de hangi maske hangi standartta satılıyor? Hiçbir denetim yok. Ya, inanın, isteyen evde istediği şeyi getirip takabiliyor, merdiven altı satabiliyor, istediği fiyata verebiliyor yani birçok üründe logo, pakette logolar olabiliyor, düzenleme olabiliyor. Koskoca Türk Standartları Enstitüsü niçin bu konuda bir düzenleme yapmıyor? Sadece standardı belirlemiş ama bunun koordineli bir şekilde, organize bir şekilde yapılması lazım. Yapılmadığı zaman isteyen istediği şekilde dönüştürebilir. Hepimizi risk altına almış oluyor, bütün hepimizi risk altına almış oluyor.

Bir diğeri, tüketiciler açısından, sizi ilgilendirmese bile -bana göre ilgilendiriyor- Türk Standartları Enstitüsü açısından... Yani şu anda mesela pandemiyle beraber ekonomik problemler, bir taraftan üretim olurken de fiyatları kontrol etmek lazım. Tüketicilere yönelik gramajlar düşürülüyor ve fiyat aynı gösteriliyor. 10 gram, 50 gram... Bunlarla ilgili bir standart çalışması var mıdır, yok mudur, mevzuatı nedir, görüşüyorlar mı, görüşmüyorlar mı? İsteyen istediği şekilde gramajı değiştirebiliyor mu? Buna yönelik bir çalışma da yapılması lazım.

Bu yerli otomobil çok konuşuluyor. Fakat yerli otomobilin CEO’su diyelim, sorumlularından birisi, yanılmıyorsam, basından takip ettiğim Sayın Karakaş bir konuşmasında motorla ilgili Alman Bosch firmasıyla görüşüyoruz, bataryası için Çin’den altı firmayla görüşüyoruz, entegrasyon teknolojisi için yine Almanlarla görüşüyoruz, tasarım konusunda İtalyanlardan görüş aldık, mekanik aksam açısından İngilizlerle görüşüyoruz. Bunun neresini yerli diye tanımlayacağız? Yani bizim biraz önce, sabah söylediğimiz ileri teknolojik anlamda gelişmesi gerekirken, birçok şeyi yapmak gerekirken sadece patent almakla bunlar olur mu, olmaz mı? Bu olmuyor. Daha çok bunlara değinmek istediğim için söz aldım.

Türkiye’de en önemli sorunlardan biri, sizin açınızdan ve hepimiz açısından bölgeler arası eşitsizliği gidermek lazım. Bölgeler arası eşitsizliği gidermek için gerek sanayide gerek de diğer teknolojik alanlarda, özellikle Türkiye’de işsizliğin, yoksulluğun, istihdamın problem olduğu yerlerde daha fazla yatırıma destek vermek lazım. Şimdi, az önce tekstille ilgili konuştuk. Mesela Diyarbakır’daki tekstil organize sanayi bölgesi. Geçen elektriği söylemiştik, çözüldü o. Arkadaşlar şu anda mesela diyorlar ki: “Pandemi çıktığında bizimle beraber çalışan işçilerin çoğu yeni.” Kısa çalışma ödeneğinden hiçbiri yararlanamayacak. Çünkü yeni açılmış. En azından yeni açılan organize sanayi bölgelerinde, bu pandemi sürecinde desteklerin nasıl olması lazım? Çünkü bir taraftan siz açılış yapıyorsunuz, oturuyorsunuz, anons ediyorsunuz; yirmi gün sonra, bir ay sonra kapatın dediğinizde oradakiler ne olacak? Bunlarla ilgili bir düzenleme yapmak lazım.

Bir de Sayın Bakan, özellikle -soru kısmına belki erken geçeceğiz- bu Gaziantep meselesi konusunda, yani 300 tane yeni yer açılacak, hemen peşinizden sosyal medyada, basında, birçok yerin aslında daha önce açıldığı, daha önce istihdam yapıldığı dile getirildi. Bununla ilgili bir açıklama yapsanız yani -Antep’ten arkadaşlarımız burada var mı yok mu- çok tartışıldı bu basında, size de gelmiştir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Başkan açıklayabilir.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Nejat Bey mi?

Çünkü Antep’te, mesela, bir firma, fabrika sahibinin kendisi de açıklama yaptı. Yani özellikle açık yerlerin bir daha açılmış gibi, istihdamı olan yerlerin bir daha istidamı yapılmış gibi... Yani sonuçta sizi biliyoruz uzun süredir. Bu şeylerde doğru neyse odur. Bundan sonraki şeylerde insanlarda hep böyle tereddüt çıkar, doğru olmadığı konusunda endişeler çıkar.

Teşekkürler, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın İpekyüz.

Sayın Şevkin, buyurun lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Bakan, saygıdeğer milletvekilleri, sayın bürokratlar; Türkiye'nin büyümesini sağlayacak yegâne unsur, üretim ve istihdamdır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin inovasyon çerçevesinde üretim ve istihdama olan inançla halkımızın faydasına kullanılmasını ümit ediyorum.

2013'te 958 milyar dolar olan millî gelirimiz, bu yıl iktidarın tahminine göre 702 milyar dolar olacak ama anlaşılan o ki bu yıl 702 milyar dolarlık millî gelir de hayal. Belki de en önemlisi, Türkiye, Uluslararası Para Fonunun tahminlerine göre, önümüzdeki ilk yirmi yılı ilk 20 ekonomi arasından düşme tehdidiyle karşı karşıya. Bunun nedenlerini çeşitli şekilde hepimiz biliyoruz aslında. 2013'ten bu yana tek adam parti devleti rejimine geçiş için milletimiz çok yoruldu. Ardı ardına gelen seçimler, ardı ardına referandumlar, 15 Temmuz hain darbe girişimi ve bunu bahane ederek hukuk devletinin çökertilmesi, son iki yıldır izlenen otoriter politikalar hem içerideki hem de dışarıdaki yatırımcıyı ürkütmüştür.

Son iki yıldır ülkede yatırım yapılmıyor. Yatırım harcamaları reel olarak sürekli geriliyor. Benzer gelişen ve yükselen ekonomilerde yatırım harcamalarının millî gelir içindeki payı yüzde 32-33 seviyelerinde, bizde ise yüzde 25 bile değil. Benzer ekonomilerden olumsuz şekilde ayrışıyoruz. Peki, yatırım olmadan aş, iş nasıl olacak? Sanayileşme olmadan Türkiye nasıl kalkınacak? Buna Sayın Bakandan bir cevap bekliyoruz. On sekiz yıldır izlenen yanlış politikalar ülkemizi erken sanayisizleşme tuzağına düşürdü. Ülkenin köklü sanayicileri bile müteahhit ya da AVM'ci oldu. Türkiye bunu kaldıramaz. Bakın, Dünya Bankası verilerine göre, sanayi katma değerinin millî gelirimiz içindeki payı yüzde 27 civarında. Meksika'da aynı oran yüzde 30, Kore'de yüzde 33, Endonezya'da yüzde 38, Çin'de yüzde 39. Tüm bu ülkeler bizim rakiplerimiz. Türkiye'de aynı oran 2000'lerin başına kadar hep yüzde 30'un üzerindeydi.

Benim ilim Adana da ne yazık ki bu erken sanayisizleşme sorunundan en çok acı çeken illerden biri konumunda. En son TEMSA gibi bir markayı neredeyse kaybetmek üzereydik. Yerel yönetimimiz ve tüm Adana'nın devreye girmesiyle bu sorun çok şükür şimdilik aşıldı ama kaybettiğimiz çok büyük tesisleri, markaları nereye koyacağız? Binlerce işçi çalıştıran ÇUKOBİRLİK, Sümer Holding, Adana Çırçır İşletmesi, PAKTAŞ, Millî Mensucat, Garip Tavukçuluk, Güney Sanayi ve TEKEL, dünyanın tanıdığı ve Adana ekonomisinin can damarı konumundayken ne yazık ki kapanıp gittiler. Adana'da son on sekiz yılda en az 100 fabrika kapısına kilit vurmak zorunda kaldı. Kâğıttan peçeteye, tekstilden ipliğe, tarımdan ham madde ve ara mamule, yumurtadan pilice kadar çeşitli alanlarda üretim yapan bu işletmelerde on binlerce işçi istihdam ediliyordu. Şimdi, bu işçiler aileleriyle birlikte açlığa mahkûm edilmiş durumda. Adana'da binlerce işçi çalıştıran 100'e yakın fabrika varken şimdi bin ve üzerinde işçi çalıştıran firma sayısı sadece 10'dur, 100 ve üzeri işçi çalıştıran firma sayısı ise 345'tir. Türk sanayi ve tarım devrimine büyük katkı sunmuş Adana'mızın merkezi gibi günümüzden işsizlikten kırılan ilçelerimiz Aladağ, Ceyhan, Çukurova, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Kozan, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Seyhan, Tufanbeyli, Yumurtalık ve Yüreğir'e de merkezi idare bütçesinden pay ayrılmalı, üretim ve istihdama dönük yeni yatırımlar gerçekleştirilmelidir. Türkiye, büyüyecekse, iş ve istihdam yaratacaksa bu sanayiye ve elbette tarımı yok sayarak yapamaz. Büyüme ve istihdam yaratma da belli bir planlamayı ve vizyonu gerektiriyor. İşte, biz CHP olarak bunun için "stratejik planlama teşkilatı" kurulması gerektiğine inanıyoruz.

Sayın Bakan, Sanayileşme İcra Komitesinin tam olarak görevi nedir? Gösterişli kurul adlarıyla göz boyamaktan nasıl vazgeçilecek? Savunma Sanayii Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı yerli sanayileşme, savunma sistemleri ihalelerinde yerli ürün alımı, yerli teknoloji ve yazılım kullanılması gözetiliyor mu?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Tamamlıyorum.

Bakanlıklar mal satın alırken öncelikle yurt içinde üretilen ürünü değerlendirmekle yükümlü değil midir? Bu Komiteye bütçeden yeni ödenek ayırmak israftır, aynı işi yine onlarca yere yaptırma denemesidir; bu Komite devlette bürokrasiyi daha fazla arttıracaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ ol Sayın Vekilim.

Sayın Bakanım, değerli üyelerimiz; gruplar arasında varılan anlaşma gereğince Komisyon üyelerimize bundan sonraki konuşmalarda beş dakika, üye olmayan milletvekillerimize de üç dakika süre vereceğim.

İyi çalışmalar.

Sayın Koçer, buyurun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, siz ve Bakanlık yetkililerini bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Hoş geldiniz.

Başkanlık Divanı olarak bütçe görüşmelerinde biz fazla söz almayız, genelde arkadaşlarımızı dinleriz ancak Sayın Girgin'in de konuşmasında yer alan, Sayın İpekyüz'ün de konuşmasında yer alan kendi seçim bölgem Gaziantep'le ilgili bir husus vardı, onunla ilgili bir söz aldım.

Yapılan bir isim hatası üzerinden 300 fabrikanın varlığının yoklanması bizi çok fazla üzdü. "Maşallah" denilebilecek bir durum var, gerçekten öyle, kendi şehrim olduğu için söylemiyorum ama ben on üç yıl Sanayi Odası Başkanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak, Gaziantep gibi bir ilin Sanayi Odası Başkanlığını ve oradan, 2011'den beri de Mecliste Plan ve Bütçe Komisyonunda görev yapan bir kardeşiniz olarak Gaziantep'in bu başarısının aslında böyle değil de daha iyi, daha güzel bir şekilde kamuoyunda yer almasını ve bunun konuşulmasını temenni ederdim. O açılış biraz daha geç kalsaydı şimdi belki 350'ye çıkardı çünkü yapımı devam eden 50 fabrikamız da hâlen mevcut.

Organizenin sokaklarını kendi sokaklarım gibi bilirim. Tereddüt eden her arkadaşımızı Gaziantep'e davet ederim: Yediririm, içiririm bu 300 tesisi tek tek gezdiririm, gösteririm. Dolayısıyla, bunun tartışılacak hiçbir yönü yok. İddialar vardı, Sayın Bakanım onlara cevap verdi; belki bugün de -mutlaka- konuşmasında yer alacaktır ancak kendi ilim olduğu için ben bunu cevaplamak istedim.

Ayrıca şunu da ilave etmek isterim: Şu anda Türkiye'de 5'inci en büyük ihracatçı şehir arkadaşlar. Limana yakınlığı -en yakın liman- 200 kilometre. İstanbul'a 1.100 kilometrede bir şehir, Türkiye'nin güneydoğusunda. Bu yıl inşallah 8,5 milyar dolar ihracat yapacak; şu anda Ankara'yı geçmiş durumda, 5'inci büyük ihracatçı şehir. Sadece ekim ayında, bakın, sadece ekim ayında Gaziantep'te 1.644 kurum ve kişi ihracat yapmış ve sadece ekim ayında ihracat artışımız yüzde 13,5; Türkiye ihracat artışının da neredeyse 2 katı üzerinde. Dolayısıyla, hem ihracatının dağılımı hem sektörel yelpazesinin genişliği hem girişimci insanların çoğunluğuyla Türkiye'den farklı bir seyir izlediği de söylenebilir. Birbiriyile bitişik nizamda, Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesine sahibiz 40 milyon metrekaresel bir alanla.

Burada ben sözlerime son verirken de özellikle, hassaten teşekkür etmek istiyorum. Yani, Sanayi Genel Müdürlüğümüz, KOSGEB'miz, TÜBİTAK'mız, Türk Standartları Enstitümüz -OSB'nin içerisinde bölge müdürlüğü var TSE'nin- Türk Patent ve Marka Kurumu; tüm bunların hepsine çok teşekkür ediyorum. Ben bunlarla çok yoğun çalıştım Sayın Bakanım. Biz, bu kurumların inanılmaz desteğini aldık. O destekler bugün 300 fabrika ortaya çıkarıyor. Aslında bir iğne oyası gibi işleniyor yavaş yavaş ve bir anda da böyle arka arkaya gelmeye başlıyor. Dolayısıyla tartışmaya açık bir konu değil arkadaşlar. 300 fabrika yerinde. Arzu eden arkadaşımız gelir ben kendisini kaç gün sürecekse gezdiririm, yediririm, içiririm, ağırlarım, gönderirim. Ben de bu anlamda söz almış oldum.

Sayın Bakanım, 2021 yılı bütçeniz Bakanlığınıza hayırlı olsun. Tabii, bir şey daha ilave etmek istiyorum. Yatırımcılarımız sadece Gaziantep'te değil, Gaziantep dışında da çok fazla yatırımları olan sanayicilerimiz var. Daha geçen hafta Çorlu'da Gaziantep'te sanayicimizin büyük bir sanayi tesisini Sayın Bakanımın başkanlığında gittik, açtık. Bu nedenle Gaziantep'in bu 300 fabrika meselesi çok fazla tartışıldı ama tartışmaya çok açık bir konu değil. Bir isim hatası üzerinden, bir fabrikanın yanlış yazılması üzerinden çıktı ama rakam Türkiye'ye büyük geldi ama gerçek de bu arkadaşlar. Gaziantep böyle bir şehir, böyle bir girişimci şehir ve böyle bir eser ortaya koydu. Şu anda yapımı devam eden 50 fabrikamız da mevcut. Şehir olarak inşallah Türkiye'mizin ekonomik kalkınma sürecine katkı koymaya devam edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Koçer, çok teşekkür ederiz. “Maşallah.” diyoruz.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, Sayın Komisyon Başkan Vekilimiz ve milletvekili arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, şu noktada anlaşmak gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyorum: Bakın, bu ülkede teknolojinin gelişmesini, ekonominin iyileşmesini, büyümesini, fabrika sayılarının kat kat seviyelerde yükselmesini, sadece bir ilimizde 300 değil keşke 500 seviyelerinde fabrikalar açılmasını inanın biz sizlerden daha fazla isteriz. O konuda hiçbir tereddüdünüz olmasın. Bizim, burada siyaseten yapmış olduğumuz eleştirilerin hepsi “Ülkenin daha iyiye gitmesini nasıl sağlarız?” eleştirisidir. Dolayısıyla da bu anlamda gördüğümüz bir eksik varsa o eksik muhalefet olarak ileriye sürmek de bizim görevimizdir. Bizim, buradaki eleştirimiz ne teknolojinin ilerlemesinden duyacağımız bir kıskançlıktır ne bir şehrimizde fabrika sayısının 300'lerde açılmasıyla ilgili bir endişemizdir. Tam tersi ülkemizin refah seviyesi daha da artsın, ekonomimiz daha da büyüsün, ülkemiz daha da güçlü olsun. Bizim en büyük gayemiz budur. Bu anlamda da işte on sekiz yıllık bir iktidarın bugün tek başına iktidarda olduğu hâlde –son dönemi saymıyorum- maalesef ki ülkeyi getirdiğiniz nokta.

Şimdi, Sayın Bakanım, sunum kitapçığınızı okudum. Değişik veriler sunmuşsunuz. Şu anda dünyanın en önemli “nonwoven” kumaş, maske, tulum ve dezenfektan üreticilerinden birisiymişiz. Ne mutlu bize.

Şimdi, Türkiye, tekstiliyle, kumaşla bu tip üretimle bilinen bir ülke zaten. Biz, maske üretimle bir taraftan övünüyoruz ama sürecin başlangıcında 5 maskeyi de dağıtamayan bu iktidardır. Onu da buradan hatırlatmak istiyorum. İnovasyon ve girişimcilik öncülüğünde güçlü büyümeyi çözeceğiz. Niye çözmediniz Sayın Bakanım? Çözseydiniz ya. Buraya vaatler silsilesi taşıyan bir sunum kitapçığı... Kusura bakmayın belki tarzınız öyledir Sayın Bakanım ama genelde kitapçığımızda maalesef ki “Çözeceğiz.” “Yapacağız.” “Başaracağız.” Şeklinde vaatlerle dolu söylemler... Biz sizden öyle şeyler bekleriz ki “Evet, çözdük ve bu ülkeyi bilim ve teknoloji anlamında ileriye taşıdık.”

demenizi bekleriz. Şimdi, “Başarı hikâyesini sanayicilerimiz, bilim insanlarımız ve emekçilerimizle yazacağız.” demişsiniz. Teşekkür ediyoruz, emekçileri de unutmamışsınız bu arada. “Ülkemizi biyoteknoloji, kuantum hesaplama, hızlandırıcılar ve yeni nesil nükleer reaktörler gibi çığır açıcı kritik teknolojilerde öncü ülkelerden biri yapmak istiyoruz.” Yapın, elinizi tutan yok, on sekiz senedir yapsaydınız, hâlâ “İstiyoruz.” Ee, biz de istiyoruz, yapın, yapmanıza bir engel yok. Kısacası, bakın, biz, sizin teknolojik gelişmelerinizin olmasını -tekraren söylüyorum- istiyoruz ama maalesef ki bu anlamda başarılı olmadığınızı tekrardan ifade etmek isterim.

En çok üzerinde durmak istediğimiz konu şu, hepimiz önemsiyoruz, sizlerin de önemseyip önemseymediğinizi biliyorum: “‘Millî teknoloji, güçlü sanayi’ vizyonumuzla katma değerli üretim öncülüğünde büyümeyi teşvik edecek politikalarımıza hız kazandırıyoruz.”

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum.

Evet, Türkiye’nin sorununun aslında -bana göre- ham madde sorunu değil, katma değeri yüksek ürün elde etme sorunu olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu anlamda da eğer varsa çabalarınızı bizim de gönülden destekleyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Yine Sayın Vekilim de ifade etti. Bakın, şunu herkes bilsin ki bu ülkede yerli ve millî bir arabanın yapılmasından biz de çok mutlu oluruz; yeter ki yerli olsun, söylendiği gibi millî olsun, söylendiği gibi gününde üretimi yapılsın, dünya koşulları içerisinde rekabet koşullarına açık ve zamanında üretilsin, piyasada yer elde edebilsin.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, toparlayalım lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum.

Şimdi siz daha iyi biliyorsunuz ama bizim yaptığımız araştırmalarda gördüğümüz, öğrendiğimiz kadarıyla, elektrikli motoru Alman Bosch’tan, bataryası Çin’den, araç entegrasyonu Almanya’dan, şasi sistemleri İngiltere’den, tasarımı İtalya’dan; alın size yerli ve millî araba. Şimdi, bu kadar dış, yabancı destekli; teknolojisiyle, çizimiyle, motoruyla, her şeyiyle yabancı kaynaklardan alacağınız bir araca siz ne kadar yerli ve millî diyebilirsiniz bilmem ama hadi yine sizin hatırınıza “yerli ve millî” diyelim, yeter ki gününde üretilsin istiyoruz, tek temennimiz bu, çünkü ülkemizin büyümesinden bizim de mutluluk duyacağımızı ifade etmek istiyorum.

Bütçenin her ne kadar siz artırılmış olduğunu ifade etmeniz de ben yine de şunu söyleyelim: Çok önemli bir Bakanlık, bu Bakanlığın gerçekten teknolojiyi, bilimi kullanabilmesi ve üretimi buna dayalı olarak gerçekleştirebilmesi adına daha da güçlü bir bütçeyle desteklenmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Bütçemizin ülkemize ve Bakanlığınıza hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyelerimiz, Değerli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlar; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, hem sunumunuz için hem de millî sanayiye, teknolojinin gelişmesine katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Yine, sunum kitapçığımızda ifade edilen Bakanlık ve bağlı kuruluşlarının Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında yaptığı araştırma, geliştirme, üretim, yönlendirme ve tüm katkıları için de ayrıca teşekkür ediyoruz.

Ben, konuşmamı yapmaktan vazgeçtim bu şartlarda ama bir hususu ifade etmek için söz aldım, o da şudur: Sayın Bakanım, benim seçim bölgem İstanbul 3'üncü bölge. 3'üncü bölge, Türkiye ihracatının çok önemli bir bölümünü tek başına yapan bir bölge; çok önemli sanayicilerimiz var, İkitelli Organize Sanayi Bölgemiz burada var ancak bölgede bir sorunumuz da var, o da şu: Şimdi, Esenyurt, Kırcaç, Hadımköy, Arnavutköy, Silivri, Çatalca gibi birçok yerde orta ve büyük boy sanayi işletmelerinin kümelandıkları sanayi bölgeleri var. Şimdi, buralar organize sanayi bölgesi değil. Bazı girişimlerimiz olmuştu, geçmişte buraların adını "ıslah organize sanayi bölgesi" hâline dönüştürmeye ancak bunlar da olmadı. Öyle olunca da buradaki birçok hizmet yerel yönetimlerin inisiyatifinde yürüyor. İşte, itfaiyedir, kreşir, temizliktir veya başka imar vesaire gibi birçok problem oluşuyor. Buradaki sanayiciler de çok önemli işler yapıyorlar ve çok önemli katma değer üretiyorlar. Bu bakımdan bu bölgedeki... Şimdi, Hadımköy'de bir endüstri bölgesi gündemde ama oranın da bazı eksikliklerinin olduğu, faaliyete geçmediği veya geçemediği şeyleri söyleniyor ya da herkes o kapsama giremiyor. Dolayısıyla bölgeye ilişkin ıslah organize sanayi bölgeleri istiyoruz, bunu ifade etmek istedim.

2021 yılı bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Sayın Çelebi, buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Virüs var, maskenizi çıkarmayın.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Garo, seni mi kıracağım? Çıkarmayayım, sıkıntı yok yani.

Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, çok değerli milletvekillerimiz, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları ve çok değerli basın mensupları; ben de 2021 yılının Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, aslında bugün benim konuşmam yoktu ama biraz önce bir iki arkadaş, özellikle Sayın Bakanımızın getirmiş olduğu bütçeyle ilgili konuşunca ben de bu minval üzerine söz almak istedim.

Şimdi, geçenlerde burada bir milletvekilimiz vardı, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçesinde şöyle dediler: "Ya, siz gençlere ne yaptınız?"

Şimdi, solumuza baktığımız zaman maşallah, Sayın Bakanımız 1976 doğumlu, 44 yaşında. Hamdolsun, arı gibi bir Bakan; yerinde duramıyor. Hani ben de şahsen şunu söyleyeyim: Bu bütçe Sayın Bakana yeterli mi? İnan, yeterli değil çünkü onun göstermiş olduğu performans, onun göstermiş olduğu aktivite yani yerinde duramadığı için bu bütçe bana göre de ona çok fazla yeterli değil ama tabii, şu andaki mevcut olan parayla da ancak bu kadar yapılabilir.

Şimdi, burada biraz önce bir konuşmacımız şunu söyledi: "Dünya nereden nereye gidiyor ama siz nereye gidiyorsunuz?" En son: "Siz patinaj mı yapıyorsunuz yoksa devam mı ediyorsunuz?"

Şimdi, değerli milletvekilleri, tabii, Türkiye Cumhuriyeti devletinin geçmişini, tarihini benden daha iyi biliyorsunuz; burada benden çok daha kıdemli olan ağabeylerimiz de var ama şöyle bir geriye doğru gittiğimizde birkaç hususu da belirtmek istiyorum.

Şu anda Akdeniz'e baktığımızda biz bütün Akdeniz'in hemen her metrekaresine hâkimiz. Karadeniz'e baktığımızda hamdolsun şu anda Karadeniz'de, Sayın Cumhurbaşkanımızın vesayetinde ve orada da gazımız çıktı. İnşallah 2023'e kadar da Rabb'im bir sıkıntı vermezse bu devletin ekonomisine katkıda bulunacak.

Rusya, Karabağ, Türki Cumhuriyetlere baktığımızda, şu anda orada dört dörtlük bir yerdeyiz ve ben bu konuda da Sanayi Bakanımızın özellikle teknolojiye, AR-GE'ye bu kadar önem verdiğinden dolayı da huzurlarınızda kendisine teşekkür ediyorum ve orada müthiş bir başarı gerçekleştiriyoruz.

Irak'a baktığımızda yine aynı, Suriye'ye baktığımızda yine aynı, Libya'ya baktığımızda yine aynı, Katar'a baktığımızda yine aynı ama her şeyden önce biliyorsunuz kapitalist ülkelerin özellikle "Arap Baharı" adı altında bizim ülkemize ve getirdikleri en büyük sıkıntıların başında da "Gezi olayları" diye İstanbul'da çıkardıkları bir olay vardı. Hatırlarsanız Sayın Cumhurbaşkanımız o zaman yurt dışındaydı ve net bir tavır takındı. Tabii, ondan sonraki süreçte bizim ülkemizde başarılı olamadılar. Ama şuna üzülüyorum: Şimdi, bu kadar ayrılıkçı, bu kadar devlet düşmanı olan insanların aslında bu Gezi olaylarına niye bu kadar yardım ettiklerini anlayamıyorum. Şimdi, şöyle: Buraya baktığımız zaman evet, ekonomiye baktığımız zaman o tarihte Gezi olaylarında yüzde 4,50 yatırım faizi vardı bizim. Bakın, ondan sonraki yatırım tercihlerine baktığımızda sanki ülkemizdeki bir kısım insanlarla bu ülkenin batması için -hani denize düşersiniz ya, ayağımızdan tutarlar, sizi aşağı çekmek isterler- böyle bir hesaba giriştiler ama hamdolsun biz onları yine bertaraf ettik. Şunu söylemeye çalışıyorum: Gezi aslında bu ülkeye vurulan en büyük darbelerden bir tanesi, milattı ama Sayın Cumhurbaşkanımızın o zamanki kararlı duruşu bunu daha farklı yere götürdü.

Şimdi, geliyoruz 2018'e; burada, huzurlarınızda tekrar teşekkür etmek istiyorum Berat Bey'e.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çelebi, süreniz dolmak üzere.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkanım, sekiz dakikamız vardı; dördü var, dördü yok.

2018'e baktığımızda bütün Avrupa ülkeleri sanki Türkiye'nin dolar ve euro bazında batması için ellerinden geleni yaptılar. Bakın, şu anda biz ayakta'yız. Dolayısıyla şunu söyleyeyim: Tayyip Erdoğan gerçekten öyle bir şey getirdi ki bu ülkeye, hem ekonomik anlamda bir istikrar hem siyaset anlamında bir istikrar.

Bakın, bugün bir milletvekili istifa etti, geçenlerde bir Sayın Bakanımız istifa etti. Eğer eski parlamenter sistem olsaydı şimdiye kadar işte güvenoyu olacaktı, yok şu olacaktı, yok bu olacaktı; ülkenin bütün dengeleri altüst olacaktı.

CAVİT ARI (Antalya) – Bakan gitti, dolar düştü. Boş koltuk yüzde 5 değer kazandırdı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çelebi, teşekkür ediyorum, hemen bağlayalım lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Dolayısıyla şunu arz edeyim -biraz önce de söyledim- bizim Anadolu'da bir cümlemiz var, Anadolu'da çok arif ve maarif olan bir atasözümüz var, derler ki: "Aslı yok yaylasında 5 bin koyunum vardı, ben satacağım."

Değerli kardeşlerim, daha önce bu ülkede gayrisafı millî hasılda petrolümüz mü vardı, doğal gazımız mı vardı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bizim en büyük sermayelerimizden bir tanesi nedir biliyor musunuz? Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan gibi bir liderin risk alması. İki, bizim iş gücümüzdeki genç nüfusumuz.

İşte, hamdolsun, bugün de Bakanımız burada. Ben Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Baki Ersoy, buyurun lütfen.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli bürokratlarımız ve basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben de konuşmamı kısaltarak 2 konuya dikkat çekmek istiyorum. Yerli üretime belki de en çok ihtiyacımız olan bu dönemde önemli olan üreticiji desteklemek ve dolayısıyla istihdam kaybının önüne geçmektir. Bu noktada girdi maliyetlerinin düşürülmesi için elimizden gelen her şeyi yapmalı, en azından bu süreçte imkânlarımızı zorlamalıyız.

Sayın Bakanım, bu noktada ülkemizde yerli ve millî poliöl yani sünger üretimine başlanması gerektiği gerçeği ortadadır. Polioller yoğun olarak sünger üretiminde kullanılmakta olup mobilya, yatak, ayakkabı tabanı, yapıstırıcı, boya, kaplama ve otomotiv sektörüne yönelik parça gibi alanlarda, kısacası neredeyse hayatımızın her anında bulunmakta ve kullanım alanı her geçen gün artmaktadır. Ülkemiz mevcut durumda poliöl üretimi konusunda dışa bağımlı durumdadır. Yerli üreticilerimizin bulunmaması, bu tür ham maddelerin tedariki konusunda dışa bağımlı olmamız ülkemizi ve bu ham maddeleri kullanan üretici ve tüketicilerimizi dezavantajlı duruma düşürmektedir. Birçok ham madde ve ara malı tedariki konusunda ülkemizin karşısına çıkarılan ekonomik yaptırım ve ambargo tehditleri ithalata olan bağımlılığı azaltmak konusunda poliölün yerli ve millî üretim yoluyla tedarik edilebilmesi fikrinin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Projenin birinci öncelikte hedef aldığı kitle ülkemiz sınırları içerisinde bulunan poliüretan sünger ve türevlerini üreten imalatçılardır. Hedef kitle içinde ülkemizde 15 tanesi seçim bölgem olan Kayseri’de olmak üzere toplam 56 adet sünger üreticisi bulunmaktadır. Üretilen süngeri kullanarak mobilya ve yatak üretimi yapan kuruluşlar da projenin dolaylı olarak hedef kitlesi içerisinde yer almaktadır. Bu anlamda ülkemizde binden fazla mobilya üreticisi bulunmakta, bu üreticilerin de en büyükleri yine Kayseri ilimizde faaliyet göstermektedir.

Süngerin yine en çok kullanıldığı alanlardan bir tanesi de yatak imalatı olup Türkiye genelinde 8 tanesi Kayseri’de olmak üzere toplam 38 yatak üreticisi olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte zaman içerisinde yurt dışındaki sünger üreticileri ve savunma sanayisinde hedef kitlenin içerisinde yer almaları kuvvetle muhtemeldir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren, üretici firmalara ev sahipliği yapan Kayseri Organize Sanayi Bölgesi’nin sünger üretimi için gerekli altyapısı ve donanımı mevcuttur.

Sayın Bakanım, biz Kayseri olarak sizlerin de vereceği desteklerle bu projeyi yapabilecek güce sahip olduğumuzu düşünüyoruz ve bu projeye talibiz.

Diğer bir konu ise sanayi anlamındaki teşvikleri yakinen takip eden bir kişi olarak hizmetleriniz ve destekleriniz için sizlere teşekkür ediyoruz. Geçen sene ilçe bazlı teşvik sistemini dile getirip sizden teşviklerin ilçelere göre belirlenmesi yönünde talepte bulunmuştuk. Bizleri kırmadınız ve ilçe bazlı teşvik sistemini başlattınız. Bu konuda sizlere teşekkürlerimi sunarım.

İlçe bazlı teşvik sisteminin açıklanmasıyla Kayseri ilimizin 10 ilçesi üçüncü bölge teşvikleri kapsamına alınmıştır. Taşra ilçelerimizden olan Develi ve Özvatan ilçelerimiz ise üçüncü bölge teşvikleri kapsamına maalesef alınmamıştır. Sizlerden Kayseri’nin merkez ilçelerinden sonra en büyük ilçesi olan ve gerek konumu gerek turizm potansiyeliyle ilgili yatırımlara elverişli olabilecek Develi

ilçemiz ve özellikle de ilçenin mülki sınırlarını oluşturan Kızılırmak Nehri ve ilçe içerisinde geçen Akdere sayesinde yaylacılık, mesire ve kamp turizmine elverişli olan Özvatan ilçemizin de teşvik bölgelerinde üçüncü sırada değerlendirilmesi için yeniden bir düzenleme talep etmekteyiz.

Sözlerime son verirken gayretli ve başarılı çalışmalarınızdan dolayı sizlere, Bakan Yardımcılarımıza, tüm bürokratlarımıza hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyorum. 2021 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de pandemiye dikkate alarak kısa bir konuşma yapayım.

Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, geçen yıl ben yeni sistemde, bazı kurumlarla birleştikten sonra, yeni bir yapılanmaya gittikten sonra Bakanlığımızın ne durumda olduğunu sormuştum, siz de “Yeni yapılanmayla başarılı olduğumuza inanıyoruz.” demiştiniz ama siz de takdir edersiniz onun inançla değil de bir rakama, ölçümlemeye dayanması çok daha doğru olurdu. Onun için bir kamuoyu yoklaması ya da bir performans kriterine dayanarak bu tespiti kurumlar bazında, genel müdürlükler bazında yaparsanız çok daha yararlı olur diye düşünüyorum. Ama ben bunu yaparken mesela, Cumhurbaşkanlığı 2021 Hükümet programına baktığımda -103'üncü sayfadan itibaren biliyorsunuz önemli yer tutuyor- imalat sanayisiyle ilgili rakamlara baktığım zaman, epey bir sıkıntımız olduğunu görüyorum. Mesela, gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki imalat sanayisi payında bir düşüş söz konusu. Bu, pandemiden dolayı da olabilir, başka sebepler de olabilir ama bu konuların konuşulması, tartışılması lazım. Tek tek bu konulara girmeyeceğim ama Sayın Bakanım, özellikle teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayisinin yapısı üzerinde durmak lazım. Bir de teknolojinin yoğun olduğu sektörlerde, 3'üncü tablo, yüksek teknolojik sektörlerde 2017'de imalat sanayisinin ihracat içerisindeki 3,9'luk bir payı varken 3,5'e, 2019'da da 3,6'ya düşmüş. Dediğim gibi bunlar çeşitli sebeplerden olabilir, pandemi de bunun bir sebebi olabilir ama bunların irdelenmesi lazım.

Çok kısa olarak değineyim, siz “Bakanlığımızda kurum zararı yoktur.” dediniz. Kurum zararı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda tanımlanmış. Sayıştay denetçileri kamu zararı iddiasında bulunmuyor ama... Mesela bulgu 4'te sizinle ilgili, Bakanlığınızla ilgili 7 tespit var, bulgu var. Mesela bulgu 4'te: “Sonuç itibarıyla verilen idari para cezalarının ilgili vergi daireleri tarafından 6183 uyarınca tahsil edilemediği...” Çünkü tahakkuku yapılmamış, onlarda eksiklikler var, burada anlatılıyor. Yani illa bir kamu zararı zaten aramıyoruz, Sayıştay da aramıyor, önemli olan burada sizin ekibinizle beraber Mecliste yani millet iradesinin tecelli ettiği yerde bu konuların tartışılabilmesi, görüşülebilmesi. Sayıştay raporları da bu maksatla, buna zemin teşkil etmek üzere yazılıyor. Bir kamu zararı aransa -muhakkak ki kamu zararı vardır bu anlamda- muhakkak başka maddelerde bulabilirim ama önemli olan kamu zararının olması değil de kurumun mümkün olduğunca, yıldan yıla daha fazla öne doğru adım atması, kurumsallaşması, sorunları, sıkıntılarını gidermesi.

Bu, bölge kalkınma idareleriyle ilgili olarak -tek tek girecektim ben- sorunlar var; çok düşük bütçeleri var. Bu sene de bunlara yeniden bütçe koymuşuz, bunların hepsi -KOP haricinde hepsi- aşağı yukarı 100 milyon liranın altında bütçeler. Evet, kendileri koordine görev yapıyorlar ama özellikle GAP'la ilgili olarak bu kadar düşük bir bütçenin olması ve o bütçeyi bile harcayamamaları da eleştirdiğim bir husustur, eleştirilmesi gereken bir husustur.

Bir de Sayın Bakanım, Türkiye muhakkak üretmesi, sanayileşmesi gereken bir ülke, özellikle yüksek teknolojik ürünlerde inovasyona dayalı bir büyüme, kalkınma göstermemiz şart. Ama geçenlerde buraya bir kanun geldi, buradan geçti, Genel Kurulda durdu; mümkün olduğunca ücretleri düşük tutmaya çalışan, kıdem tazminatını ya da sosyal güvenlik maliyetlerini sıfırlamaya çalışan bir kanun, değiştirildi Allah'tan. Fakat bunlar tartışılmadan gündeme gelmişti, Türkiye sanayileşmesini, kalkınmasını sıfır maliyete dayandırsa dahi büyük bir sıkıntı söz konusu olur. Şu anda siz herhâlde söyleyebilirsiniz bizde ücret maliyeti sıfır bile olsa rekabet etmekte -uluslararası rekabette- zorluk çekiyoruz, sıkıntı çekiyoruz; enerji maliyetleri çok yüksek, diğer maliyetler yüksek, ihracatımız içerisinde ithalatın, ara mallarının payı çok yüksek. Maalesef bunlar düşürülemedikten sonra rekabetçi olmamız mümkün değil, o yükü ücretleri azaltmak suretiyle topluma yüklememiz de çok büyük bir yanlışlık olur. Bütün bunların konuşulması, tartışılması lazımdır.

Ben bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum. Çok fazla uzatmayalım ama bu bölge kalkınma idareleriyle ilgili olarak -2020'ye kadardı süreleri- bildiğim kadarıyla henüz bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkmadı. Tekrar uzatılacak diye anlıyorum ödenek koyduğunuza göre ama anlamlı bir şekilde çalışmalarını da gerekir.

Bütçeleriniz hayırlı olsun efendim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

Süreniz üç dakikadır.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Üç dakika mı? Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, her gün sürelerimiz giderek kısalıyor.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, özellikle de bilim kurumlarının değerli Başkanları; şöyle ki aslında Sayın Kuşoğlu Başkanımız kısmen giriş yaptı, benim de dikkatimi çeken kısım buydu, sizin sunumunuzda da özellikle daha az kapsamlı değindiğiniz imalat sanayisi yapısı yani sanayileşmemizin temel motor sektörü ki Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda işte yerli üretim, sanayileşme, imalat sanayisine çok geniş bir yer ayrılmış ve imalat sanayisi kısmında da özellikle teknolojik dönüşüm, yenilik, kalıcı istihdam, hızlı istikrarlı büyüme, cari açığı azaltma yani dışa bağımlılığın azaltılmasına ama bu noktalarda gerçekten yapısal bir dönüşüm sağlayamadık. Siz de bugün bu sunumunuzda bu kısma çok az değindiniz.

Yapısına baktığımız zaman -ki Cumhurbaşkanlığı programında çok detaylı veriler paylaşılmış ve önemli veriler de var burada- imalat sanayisinde bir istihdam azalışı var, üretim düşüşü var. Bu üretim düşüşünün genel olarak sizin anlattığımız tabloya bakarsak hızlı bir teknoloji kaynaklı olması gerekiyor ama biz imalat sanayisinde hızlı bir teknoloji sağlayamadığımız gibi dışa bağımlılığımız arttı, istihdamımız düştü.

Şimdi, Sayın Bakan, şöyle bir kavram bir kavram var “sanayisizleşme olgusu” yani imalat sanayisinde teknoloji kaynaklı gelişmeden doğan istihdam azalışını bizim absorbe eden yeni sektörlerle aktarmamız lazım ama Türkiye’de maalesef ciddi bir istihdam sorunuyla da karşı karşıyayız yani ülkenin tamamına yayılan bir sanayileşme sürecini maalesef göremiyoruz. Hâlâ dışa bağımlılık çok yüksek. İthalat yapısının yüzde 55’i neredeyse yüksek ve orta yüksek teknoloji, yüzde 60 ihracatımız da orta ve düşük teknoloji, bu yapının gerçekten ciddi anlamda değişmesi gerekiyor. Kalkınma, istihdam, üretim, eğitim, sanayi bütüncül politikalarıyla yani bu sadece sizin tek Bakanlığın alanı değil ama burada da ciddi bir sorun alanı olarak ortaya çıkıyor.

Bilimsel kurullarla ilgili birkaç konuya değinmek istiyorum. TÜBA, TÜBİTAK, bunlar gerçekten ciddi tahribatlara uğrayan kurumlar oldu zamanla. İşte, TÜBA'nın yapısına baktığımız zaman 2001'den itibaren, Tarım Bakanlığıyla ilgili bir kanun teklifinde, sonra Aile Bakanlığıyla ilgili bir kanun teklifinde özerkliklerinde gerçekten ciddi tahribat yaratan kanun teklifleriyle yönetim sistemlerinde değişikliğe gidilmiş. En son Resmî Gazete'de yayımlanan -2018- Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle burada da yapısında bir düzelmeye gidilmek isteniyor ama gerçekten hâlâ sorun alanı yani idari, bilimsel, mali özerklikleri çok önemli.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir dakikada toparlasaydım izinizle.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın, teşekkür ettim. Yani teşekkürüm kesmek anlamında değil tamamlayın anlamında.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim, yanlış anladım.

TÜBİTAK'ta da aynı şekilde. Ya, bu kurumlarda şunu anlatmaya çalışıyorum. Yani gerçekten bu bilimsel kurullar özerk olmalı ve çok önemli kurumlarımız bizim ama baktığınız zaman atamalarında, yapılarında sıkıntılar var, tam anlamıyla bu özerk yapıya kavuşamadı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte de daha da merkezileştiler, bu sorun alanları hâlâ... Baktığımız zaman yönetim yapılarına -yani kişilerden bahsetmek istemiyorum ama- burada partili, liyakat noktasında da dikkat etmek gerekiyor. Gerçekten YÖK, üniversiteler, TÜBA, TÜBİTAK bu bağlantı çok önemli, Hasan Hocayla da geçen dönem önemli düzenlemeler yapmıştık YÖK'te yani ihtiyaç olan kalite sanayi iş birliği ama hâlâ yönetimsel yapıda sorunların olduğunu söylemek istiyorum.

KOBİ'lerle ilgili de ciddi sorunlar var Sayın Bakan. Aslında birkaç tane de alandan örneklerim vardı ama zamanım yok. Biliyorsunuz, Güney Kore'de "chaebol"ler vardı ve çok önemli kalkınmanın motoru hâline getirildi ama bizde KOBİ'lerin gerçekten bırakın teknolojik altyapıyı ve o sanayileşme sizin çizdiğiniz perspektifte olmak bir yana, çok ciddi sorunları var KOBİ'lerin şu an. Yani istihdamla ilgili, teknolojik altyapılarıyla ilgili, kredi imkânlarıyla ilgili...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sağ olun.

Sayın Orhan Çakırlar, buyurun lütfen.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, kıymetli milletvekilleri, değerli bürokratlar; günümüzde ilerleyen yıllarda büyümenin en önemli bileşenlerinden biri teknoloji, teknolojiyi oluşturacak olan da insan unsuru. Bugün herkesin mutabık olduğunu düşündüğüm konu ara eleman sıkıntısının sanayide çok yüksek oranda olduğu kanaatini taşıyorum çünkü sanayide uzun yıllar emek vermiş bir insan olarak bunları söylüyorum. Bunun kaynağı neresi? Kaynak meslek liseleri. Ben 1973-1974 yılında Edirne Sanat Okulundan -o zaman adı öyleydi- mezun olduğumda iyi bir eleman olarak yetiştiğimizi düşünüyordum ve gerçekten de öyleydi. Ondan sonra da üniversite yıllarımız başladı ve özel sektörde uzun yıllar, yirmi beş yıl emek sarf etmiş bir insan olarak ara elemanın ne kadar önemli olduğunu bilen bir insanım.

Tanzimat'tan bu yana ülkemiz dışarıya insan göndermiştir eğitim alsınlar ve tekrar ülkeye döndüklerinde hizmet etsinler diye. Bunların bir kısmı kendi eğitim dalları üzerinde değil de başka eğitim dalları üzerinde hayatlarını sürdürdüler ve bir kısmı geri dönmedi. Bugün bakıyoruz çark tersine döndü, kendi ülkemizde yetiştirdiğimiz insanların büyük bir kısmı iş bulamamanın getirdiği sıkıntıyla

ülkeyi terk etmek istiyorlar, bunlar da yapılan istatistiklerde yüzde 60'a varan rakamlarda. Şimdi sorarım, ülkemizin dışında çok önemli insanların varlığını hepimiz biliyoruz, bunu futbol takımı kurarken de görüyoruz. Eğer bugün Covid belası başımızda olmasaydı ilacı bulan Uğur Bey'den hangimizin haberi olacaktı veya Nobel Ödülü alan Aziz Sancar'dan kaçımızın haberi olacaktı? Kendi insanımızı kaçırmak gibi bir durumla karşı karşıyayken dışarıda olanları da buraya getirmenin yollarını aramamız lazım geldiğini düşünenlerdenim. Dolayısıyla insan emeğinin iyi değerlendirilmesi ve emeğin de, rekabetin ortadan kaldırılması için ara elemanın önemliliğini arz edip bunlar üzerinde nasıl bir çalışma yapmamız lazım geldiğini iyi düşünmemiz lazım. Bunun sebebi işsizlik midir? Bunun sebebi teknolojiye yeterli alanlar açamamamız mıdır? Bunun sebebi sosyolojik midir? Bunları çok iyi irdelemek lazım gelir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. Bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurun lütfen.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya)– Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bize bugün burada Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının faaliyetlerini bütçe vesilesiyle uzun uzun anlattınız, size çok teşekkür ediyorum. Tabii benim de size yönelteceğim bazı sorular da olacak ama önce birkaç konuya değinmek istiyorum.

2013 yılından bu yana borçla büyüyen bir ekonomisi olan bir ülke konumundayız. Üretimi bir kenara bırakın, iktidar, ekonomiyi borçla şişirerek büyümenin artık işe yaramadığını kendi de umarım görmeye başlamıştır. Bu iktidar döneminde, üretim yapmak isteyen sanayici, işletme sahibi geri plana atılmış durumda. Partimizin Ekonomi Masası üyeleri olarak geçtiğimiz hafta Mersin, Adana, Hatay illerinde küçük ve orta ölçekli işletmeler ve iş dünyasının bireyleriyle toplantılara katıldık. Burada gördüğümüz çok önemli bir konu, insanlar kendilerini güvende hissetmiyorlar, güven noktasında ciddi anlamda sıkıntı var. Piyasa koşullarında dövizin 8,25'lere, ondan sonra 7,60'lara dönmesi maliyetlendirme işlemlerini yapmalarını imkânsız hâle getiriyor. Döviz yukarı giderken de çok büyük sorun, aşağı giderken de, sert bir şekilde inerken de çok büyük bir sorun. Bunların dengelenmesi, balans edilebilmesi için istikrarlı bir ekonomik yapıya ihtiyaç var fakat ekonomi yönetiminden gelen bilgiler de maalesef bize o hisleri uyandırmıyor. Sanayicinin özellikle bugünlerde, her zamankinden daha çok desteğe ihtiyacı olduğunu oralarda da gördük. Ticaret odaları, sanayi odaları, ticaret borsaları, buralardaki ziyaretlerimizde bunları tüm çıplaklığıyla gördük.

Türkiye'nin özellikle ihracatçısının, üreticisinin kur şoklarına ve vergi ceza baskısına uğramayı hak etmediğini düşünüyoruz. Bakın, organize sanayi bölgelerinde bu ceza baskısının nasıl bir sonuç doğurduğunu da kısaca anlatayım size. SCADA sistemi kurmadıkları ve veri aktarımı yapmadıkları gerekçesiyle Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından OSB'lere ceza yağdırıldı. İşletme sahipleri sistemin tesisi için tedarik mekanizması oluşturulup maliyetlerin düşürülmesi için uygulamanın bir süre daha erteleneceğini bekliyorlardı. Ancak TEİAŞ tarafından gereken teknik detaylar açıklanmadan ve bildirimler yapılmadan, veri aktarımı yapamayan tüm OSB'lere ceza yağdı, sonrasında bu ceza işlemi durduruldu ama cezayı alan aldığıyla da kaldı, hem de bu pandemi ortamında. Şimdi bu ceza kararlarından geç de olsa dönülmesi olumlu bir adım fakat bu saatten sonra cezalarını ödemiş OSB'lere bedel iadesi yapılacak mı? İmalat sanayinde dünyadaki ihracat payımız

sadece binde 89, yüzde 1 bile olamadık maalesef. İmalat sanayi ihracatımızın dünyadaki toplam katma değeri içindeki payı ise yüzde 1’ler seviyesinde. Ocak-Ekim 2020 döneminde ihracatımız yüzde 9 daralarak 135,7 milyar dolara, yüzde 2,2 artan ithalatımız 175,9 milyar dolara kadar çıktı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Budak, lütfen tamamlar mısınız.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Tabii, hemen kısaca.

İlk on ayda dış ticaret açığı yüzde 76 büyümüş, 40 milyar doları aşmış bir ekonomik modelde sanayi ve ticaret politikasının başarısından söz etmemiz mümkün değildir. Böylesi bir modelde kronikleşmiş dış borç reel sektör döviz açığının 165,2 milyar dolara kadar çıkması, TL’deki aşırı değer kaybı ve cari açık corona salgınındaki daralmalar bahane edilerek geçiştirilemez. Yabancıların ülkemizde tuttuğu sıcak paranın 55 milyar dolara kadar inmesi dolarizasyonun yüzde 57’ye kadar tırmanmasını izah edemez. Son bir bölümü de bitirip sözlerimi tamamlayacağım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Mesele, Hazine Ve Maliye Bakanının istifasıyla bitmiyor değerli arkadaşlar. Türkiye şu anda tek adam sisteminin ceremesini ağır bir şekilde ödüyor. Kredi risk primi ve dış borcu yüksek bir ülke ve kırılgan bir ekonomiye sahip olmanın bedelini 83 milyon hep birlikte ödüyorlar. İhracatımızın son beş yılda yaklaşık yüzde 20 artması küresel pazarlarda yükselmemize yetmedi ve 2023’teki 500 milyar dolar hedefine ulaşmamız ilk gün de olduğu gibi bugün de imkânsız gözüküyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Budak, teşekkür ediyorum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Uzun lafın kısası, burada bu bütçeyle sanayi hamlesi gerçekleştirmek mümkün olmadığı...

Geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanının demokrasiyle ilgili sözleri ümit verdi mi? Hayır. Kurumların düzeltilmesi... On sekiz yıldır iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi; on sekiz yıl sonra hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı akla geliyorsa bu çok inandırıcı ve güven verici değil.

Sözlerimi tamamlarken bütçenin hayırlı olmasını diliyorum, size de teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Cora, süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, çok kıymetli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; öncelikle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız “güçlü sanayi ve millî bir teknoloji” şiarıyla, bireysel bir girişimcinin fikrinden tutun da en büyük holdinge kadar, dış ticaret açığının kapatılmasından tutun da sanayi sitelerine, organize sanayi bölgelerine, endüstri bölgelerine kadar, AR-GE desteklerinden inovasyon desteğine kadar, her bir taraftan, ülkemizde üretimin olduğu her yerde, üretim çarklarının döndüğü her yerde kendini gösteren bir Bakanlıktır. Bu manada, çok yönlü bir işlev ifa etmektedir. Ben, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesinde özellikle şunu ifade etmek istiyorum. Tabii, şu itiraz geldi genelde “Parayı betona gömdünüz” şeklinde bir ifade. Bunu asla kabul etmiyoruz, biz parayı betona değil, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesine baktığımızda, biz parayı fabrikalara gömdük, fabrikalara sağlanan teşviklere gömdük.

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede hani, göremiyoruz? Açılmış bir tane fabrika yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Biz, sadece bakın, son yıllarda Türkiye'nin ilk insansız robot fabrikası 2017'de Konya'da, Tümosan Traktör Fabrikası, Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi TUSAŞ, Mitsubishi Electric Manisa'da 2018 yılında, Otosan'ın Yeniköy Fabrikası, Kazan Soda Elektrik Fabrikası, Avrupa'nın en büyük tıbbi atık sterilizasyon yatırımı yapıldı. Türkiye'nin en büyük biyoteknolojik ilaç üretim tesisi 2018'de faaliyete geçti. Türkiye'nin en büyük biyogaz elektrik enerjisi üretim tesisini; yine, Türkiye'nin en büyük biyoteknolojik ilaç üretim tesisini, Türkiye'nin ikinci büyük alüminyum kablo fabrikasını, dünyanın üçüncü büyük fıstık fabrikasını -Siirt'te- yaptık, Ege Bölgesini en büyük otomotiv sahası ilan ettik ve Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama Projesi'ni yaptık.

CAVİT ARI (Antalya) – Hani, nerede?

SALİH CORA (Trabzon) – Yine aynı şekilde, Mersin'de Şişecam'ı Avrupa'nın en büyük ikinci tesisini yaptık. Son olarak bu yıl, Kalyon Güneş Teknolojileri Fabrikasının açılışı yapıldı. Yani şunu ifade etmek istiyoruz: Petrokimyadan ulaştırma teknolojilerine, elektronikten savunma sanayine her bir alanda atılım gerçekleştiren bir siyasi iktidar vardı. Daha düne kadar dışarıdan Heron'ları alan, onlarla beraber terörle mücadele eden bir ülke varken şimdi kendi yerli ve millî İHA'larını, SİHA'larını üreten bir Türkiye ve bununla birlikte hem terörü kökünden kazıyan hem de bölgesel bir güç hâline gelen bir Türkiye var. İş bilen, kılıç kuşananındır arkadaşlar. Geçmişte fabrikalar var mıydı? Elbette vardı. Geçmişte yatırımlar var mıydı? Elbette vardı ama burada hep karşılaştırma yapılıyor, 2002'yle karşılaştırma. AK PARTİ'yi 2002'yle karşılaştırmak büyük bir haksızlıktır. AK PARTİ'yi cumhuriyet döneminde yapılan bütün yatırımlarla karşılaştıracaksınız, o zaman gerçek değerlere ulaşılır.

Bakın, çok net söylüyorum.

(Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Arkadaşlar, böyle bir usul yok, lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Hiç rahatsız olmayın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen dinleyelim.

SALİH CORA (Trabzon) – Ülkemiz, teknoloji ithalatından teknoloji ihracatına geçen bir ülke olmuştur.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Ne var ne yoksa sattınız Salih kardeş.

SALİH CORA (Trabzon) – Savunma sanayinde ihracat oranı 2 milyar doların üzerine yaklaşmıştır. Savunma sanayisinde dışa bağımlılık oranımız yüzde 80'lerdeydi, şimdi yüzde 35 oranına düşmüştür. İnşallah, yerli otomobilin de hayata geçmesiyle beraber bu daha da iyi bir noktaya taşınacaktır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yerli arabanın motoru nereden?

SALİH CORA (Trabzon) – AR-GE desteklerini... Önceden AR-GE desteği diye bir şey var mıydı ya? Şimdi AR-GE desteklerini bu yıl 2 katına çıkardık, 2 milyar 163 milyon TL'ye. OECD ülkeleriyle karşılaştırma yapılıyor vesaire. Türkiye, AR-GE harcamalarında gayrisafı yurt içi hasıla payını her geçen gün artırmaktadır. Yani önceden bir fabrikada AR-GE desteğiyle alakalı birisi gelse bir şey söylese “Ya, bırakın bu işleri, bu nedir? Eski köye yeni âdet getirmeyin.” derlerdi. Şimdi, AK PARTİ, eski köye yeni âdet getirmiştir. AR-GE destekleriyle beraber, teknolojik tasarımları, ürünlerin gelişmesini, imalat sektöründe olsun diğer sektörlerde olsun, hepsini gerçekleştirmektedir, adımlar atmaktadır.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Abdüllatif Şener Bakanımızın bir ifadesi oldu, “Bu sıkıntılardan kurtulmak için tek yol vardır, o da gitmelisiniz.” diyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Çok doğru diyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Şener, siz giderken biz yeni geliyorduk ve devam ediyoruz, çalışmalarımızı artırıyoruz. Hiç merak etmeyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlar mısınız Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Bizim daha alacak çok yolumuz var. İnandığımız yolda bu manada yürümeye devam ediyoruz.

Değerli Başkanım, seçim bölgemle alakalı önemli bir konuyu...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süreyi seçim bölgenizle ilgili kullanmadınız ama...

SALİH CORA (Trabzon) – Değerli arkadaşlar, şimdi Yeşil Yol’la alakalı bir itiraz oldu. Burada, CHP, Yeşil Yol’a itiraz ediyor. Ben, Karadeniz Bölgesi’ne CHP’yi şikâyet ediyorum. Yeşil Yol, bir Karadeniz turizm master planı çerçevesinde planlanmıştır.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz de sizi bütün ülkeye şikâyet ediyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Yeşil Yol yeni bir yol değildir; Yeşil Yol mevcut yolun iyileştirilmesidir, standartların artırılmasıdır. Yeşil Yol’la beraber, biz, mezerelerimizi, köylerimizi -yaylalara kadar beton yola kavuşturarak turizm imkânlarını oluşturduk. Karadeniz Bölgesi’ne, sadece Trabzon’a geçen yıl 1 milyon 300 bin turist gelmiştir. Karadeniz’in en büyük ekonomik yatırım projelerinden biridir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Değerli Başkanım, son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Bakanım, Trabzon’da organize sanayi bölgelerimiz, şu anda, çok şükür, hem Arsin’de hem Şinik’te hem Beşikdüzü’nde “full” kapasiteyle çalışmaktadır. Burada sadece sizden şunu istiyorum: Şinik’te bir genişleme alanı için 325 dönümlük bir alanın kamulaştırılması gerekiyor. Ayrıca, yeterli değil, bizim Vakıfkebir OSB’ye çok yoğun bir talep var. Araklı ilçesinde de bir yeni OSB planlaması yapıyoruz. Burada ilk etapta 750 dönümlük bir kamulaştırma ihtiyacımız vardır.

Son olarak, Sürmene’de Çamburnu’nda gemi yapımı vardır. Burada şu anda 10 firma var, 600 kişi istihdam edilmektedir. Bize 5 milyon verin, oradaki istihdamı 2.500’e çıkaralım diyorum ve yatırım adası için de sizlerden destek istiyoruz, dolgu alanının ihale edilmesi için. En azından bir başlangıç ödeneği bekliyoruz.

Bütçeniz hayırlı ve bereketli olsun.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

Süreniz üç dakika.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben seçim bölgemle ilgili birkaç hususu size iletmek istiyorum. Özellikle seçim bölgesi olan Adıyaman’da küçük sanayi sitesiyle ilgili çok ciddi sıkıntılar var. Bizim küçük sanayi sitemiz daha önceden yapıldığı için şu anda yerleşim birimlerinin ortasında kalmış durumda. Esnafımız yeni dükkân ve iş yeri bulamıyorlar. Mevcut küçük sanayi sitesinde 470 tane iş yeri var ancak 600 esnafımız bu 470 yerde faaliyet gösteriyor. Bazı dükkânlar ikiye bölünüyor, şu anda bazı esnafımız buraları kullanmak zorunda kalıyor. Ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıyayız. Küçük sanayi esnafımızın ve küçük sanayi sitesinin sizlerden talebi, küçük sanayi sitesine derhâl, acilen yeni bir yer tahsisi

gerekiyor, aksi takdirde küçük sanayi sitesinde yer bulamayan esnafımız şehir içinde kaçak alanlarda çalışma yapmak zorunda kalıyor. Bu da hem çevre anlamında hem de şehirde gürültü anlamında kirlilik yaratmaktadır, bunun önüne geçilmesi gerekiyor. Adıyaman'ın küçük sanayi sitesi esnafının bu sorununun mutlaka giderilmesi ve karşılanması gerekiyor.

Bunun dışında, yine Adıyaman OSB'de, merkez OSB'de de yer sorunu bulunmaktadır. Adıyaman 6'ncı bölgeye alındı ancak şu anda 6'ncı bölgeye alınmış olmasına rağmen gelen sanayicilerimize, iş adamlarımıza maalesef organize sanayimiz yer verememektedir. Şu anda yapmış olduğum görüşmede, 100'den fazla yatırımcı Adıyaman'a yatırım yapmak için geliyor ancak yer bulamıyor, şu anda yer sorunu var. Yatırımcı, altyapısı, yolu, ulaşımı, elektrik sorunu çözülen arsalar istiyor ve şu anda organize bu şekilde yer bulunmadığı için sanayicilerimiz Adıyaman'a yatırım yapmaktan vazgeçiyorlar ve komşu illere gidiyorlar. Adıyaman işsizliğin ve yoksulluğun kol gezdiği bir şehir; buradaki işsizliğin giderilmesi ve yoksulluğun önlenmesi anlamında, organizeedeki bu eksikliklerin de mutlaka giderilmesi lazım.

Tabii, Türkiye genelindeki bütün KOBİ'lerde olduğu gibi, Adıyaman'daki bizim KOBİ'lerin de en büyük sorunu, ara eleman sıkıntısı. Şu anda Bakanlığınız ile Milli Eğitim Bakanlığının işbirliğiyle bu sanayicilerimizin ara eleman sıkıntısını giderecek okulların, sanayi bölgeleri içerisindeki meslek liselerinin mutlaka açılması gerekiyor. Sanayicilerimizin sizden bu şekilde de talepleri var. Tabii, biraz önce Sayın Cora söyledi, herhâlde burada da iller arasındaki yatırımlar anlamında bir farkın olduğu da ortaya çıktı. Demek ki AK PARTİ iktidarı Adıyaman'ı ve güneydoğuyu ihmal ediyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tutdere, lütfen tamamlar mısınız?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Trabzon'a çok yatırım yapmışlar, bu farkın da görülmesi ve bu farklılığın da giderilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Yasin Öztürk, buyurun lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2020 bütün dünya için kayıp bir yıl oldu. Özellikle üretim sektörü bu kayıp ve yıkımı amiyane tabirle iliklerine kadar hissetti, yaşanan belirsiz süreç nedeniyle hissetmeye de devam edeceği aşikâr.

Uluslararası Para Fonunun tahminlerine göre, çok sayıda ülke de coronavirüs salgının ekonomiye verdiği olumsuz etkiyi ancak 2022'de telafi edebilecek. Ülkemizin yıllardır ekonomik kriz salgını etkisinde olduğu düşünülürse yeni krizimizin olumsuz etkilerinin 2022'de telafisinin şimdiden hayal olduğu görülüyor. Böyle bir ortamda 2021 yılı için beklenti fedakârlık yönünde olmak zorunda; hem kamu bütçesinin bütün sektörlerle yapılacak aktarmaları için bir fedakârlık gerekiyor, hem de üretim yapmaya çalışan kuruluşlarımızın ayakta kalabilmesi için de fedakârlık yapılmak durumunda.

Bütçe hedefleri var ama bir de gerçekler var. Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre, 2019 yılında Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 58,1'ini sanayi mamulleri oluşturuyor. Otomotiv sektörü başta olmak üzere, tekstil, işlenmiş gıda, beyaz eşya ve elektronik, demir çelik sektörleri Türkiye'nin başat üretim alanları. Üretim sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar, üretimlerini çoğunlukla kontratlar üzerinden gerçekleştirmektedirler ve bu kontratların şartlarını sağlayabilmesi için sürekli olarak işleyen bir ham madde tedarik zinciri gereklidir. Covid-19 salgını sebebiyle birçok ülkede sınır kapatmalar, ham

madde üreten işletmelerin kapanması veya kapasitelerinin azaltılması gibi sorunlar baş göstermiştir; bir de buna ilaveten, döviz kurlarındaki dalgalanmaları da ekstra eklersek bütçeye süslü laflarla eklenen hedeflerin tutmayacağı da görülecektir.

Salgının etkisiyle ortaya çıkan krizden en çok etkilenenler, düşük sermayeli KOBİ'ler olmuştur. Türkiye'de üretim sektöründeki istihdamın yüzde 69'unu KOBİ'ler oluşturmaktadır, oluşturdukları katma değer yüzde 34 civarındadır. Bütçeye bakıyoruz, KOBİ ve girişimcilerin yenilikçi, teknolojik ve rekabetçi bir yapıya kavuşmalarını hedefleyen KOSGEB'e de merkezî yönetim bütçesinden ayrılan tutar 2,1 milyar TL, geçen seneki bütçeye göre artış oranı yüzde 14. Türkiye'de KOBİ'lerin üretim sektöründeki istihdam yükünü sırtlayan fakat buna karşılık katma değer üretimi yapamayan bir konumda olduğunu söylemek de mümkün. Bu durum ayrıca düşük kâr marjını beraberinde getirdiği için KOBİ'lerin tasarruf imkânları, mevcut salgındaki belirli sürelerle işin durması hâlini telafi edecek düzeyde değildir. Dolayısıyla, KOBİ'lere bütçede ayrılan tutar da hedefi tutturmaya yetmeyecektir.

İkinci bir konu da değerli üyeler, sanayi kalkınmadır. Galiba Hükümet, bu mantıkla 2018 yılında çıkarılan bir kanun hükmünde kararnameyle Kalkınma Bakanlığını lağvederek bağlı kuruluşları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlamıştır. Doğal olarak, Kalkınma Bakanlığının yürütmesi gereken projeler de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devredilmiştir. Mesela, cumhuriyet tarihimizin en kapsamlı ve maliyetli projesi olan GAP -kısa adıyla GAP- Doğu Anadolu Projesi (DAP), Doğu Karadeniz Projesi...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Bağlar mısınız, lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bağlayacağım.

Kalkınma projelerinin temel amacı, projenin kapsamında olduğu illerin sahip olduğu kaynaklarının değerlendirilmesi, yöre halkının gelir düzeyinin ve yaşam kalitesinin yükseltilmesidir. Bu doğrultuda, özellikle Sayıştay raporlarına baktığımızda DAP ve GAP'ta 2019 Eylem Planı'nın hazırlanmadığı, bürokratik kargaşa nedeniyle ödeneklerin serbest bırakılmadığı, ödeneklerin gecikmeli ve bazı projelerin gerçekleşmediği görülmektedir.

Ayrıca son olarak da yatırım teşvik bölgeleriyle ilgili 2846 sayılı kararnameyle ilçe bazlı yatırım teşvik bölgeleri açıklanmıştır. Denizli'de sadece 6 ilçede bu açıklama yapıldı, Denizli 2'nci bölgede fakat etrafındaki Uşak ve Afyon'a baktığımızda, biri 3'üncü, diğeri 4'üncü bölgede. Dolayısıyla Denizli'nin bazı ilçeleri bundan olumsuz etkilenmektedir. Biliyorsunuz, bir alta geçtiğinde Uşak'taki 4'üncü bölge Afyon'da olan 5'inci bölgeye tekabül ettiğinde 2'nci bölgede kalan bir ilçenin hemen dibindeki 5'inci bölgeden adaletsiz bir şekilde zarar göreceği, olumsuz etkileneceği de bellidir.

Teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Sayın Bedri Serter, buyurun lütfen.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle sunumunuz için çok teşekkür ederiz ancak sorunun çok, şeffaflığın ise çok az olduğu bir Bakanlıkta sanayinin ve teknolojinin isimlerinin bile ağırlığı altında kalmaya başlayan bir bakanlık tablosu var. Sayıştay raporlarının bulguları ve kalkınma ajanslarının hâli bunların somut göstergeleri. Sunumunuzda dikkatimi çeken bir noktayı vurgulamak istiyorum. Özellikle salgın dönemiyle beraber özelleştirmelerden daha çok, Bakanlığınızca atıldığı ve atılacağı söylenen adımların hep devlet eliyle yapıldığının altını çizdiniz. Bugüne kadar hep özelleştirmelerden bahsederken, yeni mi aklınız başınıza geldi acaba, sormak istiyorum; “Devletin gücünü yeni mi fark ettiniz?” diye sormak

benim boynumun borcu. Yerli aşı ve ilaç vurgusu önemli olmakla beraber ve aşıyla ilgili defalarca açıklama yapmış olmanıza rağmen somut bir gelişme olmamış ve süreçte Covid aşısını Pfizer-BioNTech ortaklığı üretmiştir. Bakanlığınız ve TÜBİTAK neden bu konuda eksik ve yavaş kaldı, bugüne kadar yerli aşıya yapılan yatırım ne kadar oldu diye sormak istiyorum.

Gelelim sanayicinin sorunlarına. Pandemiyle beraber, ihracatın Ağustos 2020 itibarıyla yüzde 5,7 oranında azalarak 12,5 milyar dolara düştüğü bilgisi mevcutken, pandemi sürecinin Türkiye sanayisi üzerindeki etkisini azaltacak ana damarlar olan sanayi bölgelerinin sorunları daha da büyük önem kazanmakta. 13 organize sanayi bölgesine sahip İzmir'in pek çok sanayi bölgesini ziyaret ediyorum. Sanayinin en kritik ihtiyacı su. Sanayi bölgelerinin yöneticileri isyanda, "Baraj yapmayı istemek yerine fabrika yapmak isteseydik daha kısa zamanda yapardık. DSİ, bize bürokrasi engeli yaratmaktan vazgeçsin." diyorlar. Bu sesi duyun lütfen Sayın Bakan. Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Yiğitler Barajının tamamlanmasını, Tire Organize Sanayi Bölgesiye Demirköprü başta olmak üzere bölgeye su veren barajlara su takviyesi yapılmasını ve bölgeye su sağlayan barajlardaki suyun buharlaşmasının önüne geçilmesi için adım atılmasını bekliyorlar.

Sanayinin her dalı için çok önemli olan bir başka mesele mesleki eğitim, dolayısıyla meslek liseleri. 2015 yılında Cumhuriyet Halk Partisi seçim beyannamesinde, bütün organize sanayi bölgelerinde mutlak meslek liselerinin olması, hatta, yatılı olmaları noktasında çok önemli bir vaat verdi. Türkiye'nin en önemli ihtiyaçlarından biri de budur. Sizin Bakan olduğunuz Temmuz 2018'den bu yana kaç organize sanayi bölgesi içerisinde meslek lisesi kurulmuş ve kaç gencimiz sanayide istihdam edilmiştir, sormak istiyorum. Haziran ayında Sanayi Rekabet Kanunu Genel Kurulda görüşülürken Bakanlığınıza seslenmiştim, burada bu konuyla ilgili direkt size hitap etmek istiyorum: Bu ülkenin genç işsiz oranı yüzde 26. 13 milyon genç işsizimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Rica etsem...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) - Teşekkür ederim.

Genç işsizlerimiz doğdukları yerde doymak istiyor. Sanayide ciddi bir daralmanın yaşandığı 2020 yılının sonuna gelmek üzereyiz ve siz hâlâ yıl sonu itibarıyla 11 OSB ve 4 sanayi sitesini, 2021 yılında da 16 OSB ve 5 sanayi sitesinin projesini tamamlayacağınızı söylüyorsunuz. Bu 13 milyon işsiz nerede, ne zaman ve nasıl iş bulacak? 2019'da Aliğa'da kurulduğunu kamuoyuyla paylaştığınız endüstri bölgesine dair benim size sorduğum bir soru önergesine Ocak 2020'de verdiğiniz cevaptan hâlen bölgenin mera vasfının devam ettiğini ve kamulaştırmasının gerçekleştirilemediğini öğrendik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, lütfen tamamlar mısınız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Tamam Başkanım.

Teşekkür ederim.

Bugüne kadar, konuya ilişkin atılan somut bir adım olmuş mudur? Değindiğim bir önceki noktaya atfen bu soruyu soruyorum size: Burayı da yine -organize sanayi bölgelerini- "Kamulaştırma hâlen devam ediyor, yapamadık." mı diyeceksiniz?

Tabii ki sanayicinin en önemli ve acil problemlerinden biri de enerji maliyetleri; elektrik ve doğal gaz. Sanayici diyor ki: "Enflasyon yüzde 10'larda gösteriliyor, elektrik ve doğal gaza gelen zam 40, 50'lerde dolaşiyor."

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar lütfen...

Fevkalade de bir durumumuz var yani grup kararı alındı. Niye zorluyoruz ben anlamıyorum ya.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Başkanım, son cümlem, rica ediyorum, çok önemli İzmir için.

Son ve belki de en acı sorulardan biri, Ergene havzasında gerçekleştirdiğiniz Derin Deniz Deşarj Projesi'nden söz ettiniz. İzmir OSB'lerin de su sorununu çözme noktasında hayati önem taşıyan Gediz Nehri için de atık su arıtma projesini hayata geçirme noktasında bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar, özellikle rica ediyorum -belki sonradan gelen arkadaşlarımız var- salonumuzda öğleden sonra bir pozitif vaka tespit edildi; ara verdik, havalandırdık, dezenfekte ettik ama gruplarımız hassasiyet gösterdi. Hepsine çok teşekkür ediyorum. Dediler ki: "Konuşma sürelerini yarıya indirelim." Şimdi, yarıya indirdikten sonra, tekrar biz uyarımızı yapıyoruz; tabii, tamamlamanızı rica ediyorum ama üst üste, üst üste böyle şey yaptığınız zaman ben bir şey yapamam. Onun için, lütfen, rica ediyorum dikkat edelim.

Bu arada, Başkanlık Divanında ismi olmayan ve söz talep eden arkadaşlarımız var yani burada anlaşmıştık biz; belli bir saate kadar isimler yazdırılıyor ve akşamüstü de Komisyon üyesi olmayan bu arkadaşlarımızın söz taleplerini karşılıyorduk ama... Özellikle bu konuda bir hassasiyet rica ediyorum.

Sayın Hüseyin Örs, buyurun lütfen.

Süreniz üç dakika.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım ve çok değerli bürokratlar; hoş geldiniz.

Öncelikle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Biraz evvel, bir sayın milletvekili, Trabzon'la ilgili, "Trabzon her şeyi almış." gibi bir ifade kullandı. Ben de Trabzon milletvekiliyim, Sayın Bakanımız da Trabzonlu ama Trabzon'un çözülemeyen birçok problemi var. Kabinenin dörtte 1'i Trabzonluymuş ama hâlâ da bizim yıllardır mega vaat olarak verilen Güney Çevre Yolu Projemiz tozlu raflarda duruyor. Efendim, havaalanına ikinci pist vaadi vardı, ondan bir ses seda yok.

Bunun dışında, ben asıl -Sayın Bakanımız da burada- Trabzon'da yatırım adası yani Trabzon Yatırım Adası Endüstri Bölgesinde durum nedir onu Sayın Bakanımıza sormak istiyorum çünkü Trabzon için elzem olan, olmazsa olmaz olan bir proje bu. Bununla ilgili karar da yani Trabzon'un Arsin ilçesinde bulunan bir alanın Trabzon Yatırım Adası Endüstri Bölgesi ilan edilmesine ilişkin bir karar 24 Ağustos 2019'da resmî gazetede yayınlanarak yürürlüğü girmişti Sayın Bakanım. Bu proje -sizler de ifade ettiniz, siz de vaat ettiniz, sizden önce Sayın Cumhurbaşkanımız da vaat etti- AK PARTİ'nin Trabzon'daki en büyük vaatlerinden. Billboardları süsleyen, gazete ilanlarında yer alan, AK PARTİ'nin Trabzon'daki girmiş olduğu bütün seçim kitapçıklarında yer alan bir proje bu ve Trabzon için de olmazsa olmaz olarak nitelendirdiğimiz bir proje. Ben bu projeye ilgili... En azından, altyapı ve dolgu ihalesinde durum nedir, bunun için bir ödenek ayrılabilir mi? Çünkü Trabzon'un böyle bir talebi var Sayın Bakanım. Daha önce sizlerin Trabzon'da vermiş olduğu bazı vaatler; mesela "Sürmene, Çamburnu'na bir tane tersane kuracağız..." Önce 2 bin kişi, sonra 3 bin kişi, bir ara da 5 bin kişiye kadar çıkmıştı ama bugün o vaadiniz sadece billboardlarda ve Google'a girdiğiniz zaman seçim broşürlerinde

kaldı; öyle bir istihdam yok. Sayın Bakanım, Trabzon'da bu yatırım adasıyla ilgili özellikle istihdam açısından çok büyük beklenti var. Sizler de bunu ifade ederken ilk 1'inci etapta 7 bin kişiye daha sonra da 15 bin kişiye istihdam sağlanacağını söylemişsiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Örs, lütfen tamamlar mısınız.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım da buradayken, bununla ilgili son durum nedir? Ne zaman başlanacak? “Çamburnu gibi askıda kalmayacak.” sözünü sizden duymak istiyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin, buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 2021 yılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, seçim bölgem Balıkesir 2012 yılında illerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında 22'nci sırada ve yatırım teşviki uygulamalarında da 3'üncü bölge iken 2017'deki illerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında 24'üncü sıraya düşmüş olmasına rağmen yani iki basamak gerilemiş olmasına rağmen 21 Ağustos 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan yatırım teşviki uygulamalarıyla ilgili bildiğinizde 2'nci bölgeye en son sıradan yükseltilmiştir. Tabii, bu, bizim Balıkesir ilimizin yatırım alması açısından dezavantajlı bir duruma düşmesine neden olmuştur. Efendim, benzer, Mersin, Adana, Gaziantep gibi iller 3'üncü bölgedeyken Balıkesir ilinin 2'nci bölgede kalmış olması ilimiz açısından oldukça olumsuz bir gelişmedir. Hele ki bu Covid sürecinin yaşandığı, sanayicilerin oldukça sıkıntılı bir süreçten geçtiği bu dönemde Balıkesir'in tekrar yatırım teşviki programında 3'üncü bölge olarak değerlendirmesini Balıkesir sanayicileri ve Balıkesir halkı adına talep ediyoruz.

Efendim, Sayın Bakanım, bu sizinle 3'üncü bütçe görüşmemiz. Bütçe görüşmelerinde devamlı, katma değeri yüksek ürün elde etmek, ihracata yönelik yüksek teknoloji ürünlerinin payını artırmaktan bahsediyoruz ama bunu nasıl yapacağımıza dair Bakanlığınızın bir vizyonunu ve projeksiyonunu maalesef bu yıl da göremedik. Üstelik her geçen yıl artan beyin göçü sebebiyle bunu nasıl gerçekleştireceğiz, bunu size sormak istiyorum.

Bakın, bugünkü sunumunuzda madem yüksek teknolojiden katma değeri yüksek ürün elde etmekten bahsediyoruz, bunun en önemli ayağının bor madenleri olacağını düşünüyorum çünkü ülkemiz bor potansiyeli yönünden dünyada 1'inci sırada. Maalesef bugünkü sunumunuzda borla ilgili hiçbir kelime dahi görmüş değilim. Buna da dikkatinizi çekmek istiyorum. Yani bir bor madeni konusunda master bir planınız olmalı, silikon vadisi gibi -bunu geçen de söylemiştim- “bor vadisi” diye bir projeniz mutlaka olmalı dünya çapında, bunu bizler gerçekleştirmek durumundayız.

Yine, yerli aşı ve yerli ilaç konusunda da gelişmeleri dikkatlice takip ediyoruz. Ben öncelikle, efendim, işte, Covid tedavisinde kullanılan Favipiravir ilacının yerli üretiminden dolayı tebrik ediyorum arkadaşları ama yeterli midir? Değildir bence.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şahin, lütfen tamamlar mısınız.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Tamamlıyorum.

Bundan sonraki süreçte yine benzer Covid salgınlarına rastlama olasılığımız yüksektir. Buna ait yatırımların da giderek artırılmasını ben sizden istiyorum ve tekrar, bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanımız, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Ulaş Karasu, buyurun lütfen.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Türkiye yatırım teşvikleri bakımından 6 bölgeden oluşmaktadır. Sivas ilimiz 4’üncü teşvik bölgesinde bulunmaktadır. İlimizin çevresindeki iller -Kayseri hariç- 5’inci teşvik bölgesi veya cazibe merkezidir. Sivas yatırım çekme noktasında teşvikten dolayı ciddi sorunlar yaşamakta ve haksız rekabete uğramaktadır. Bu konuyla ilgili Sivas’a Cumhurbaşkanının ve sizlerin geldiği zaman dilimlerinde vermiş olduğunuz sözler mevcuttur fakat bu sözleriniz bir türlü yerine getirilmemiştir ne yazık ki. Ayrıca, Sivas’ın teşvik bölgesinde bulunduğu 4’üncü bölge neye göre belirlenmektedir? Bunlarla ilgili Bakanlığımızın yapmış olduğu herhangi bir çalışma mevcut mudur?

Sivas’ta temeli 2018 yılında atılan ve bu yıl bitirilmesi gereken Nuri Demirağ Organize Sanayi Bölgesi altyapısı 94 milyona ihale edilmiştir. Ne yazık ki bu yıl bitmesi gereken organize sanayi bölgesiyle ilgili bugüne kadar Bakanlığınızın göndermiş olduğu ödenek 4 milyon TL’dir. Bu hızla devam ederse bu organize sanayi bölgesini ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz? 2016 yılında, ayrıca, başlayan Seyfabeli küçük sanayi sitesinde hiçbir ilerleme yoktur. Durumu nedir?

2019 yerel seçimlerinden önce “ülkemizi şaha kaldıracak bitki” olarak seçim meydanlarında Sayın Cumhurbaşkanının ve sizlerin bahsetmiş olduğu kenevire ne olmuştur? Kenevirle ilgili ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Sivas’ın 20’nci il olması noktasında söz verilmiştir. Bu da gerçekleşmemiştir.

Ayrıca, istikrardan bahseden sayın milletvekilleri gerçekten de piyasayı ne kadar biliyorlar, piyasaya ne kadar hâkimler, merak ediyorum. İki ay önce KOBİ’lerimiz bankalardan yıllık yüzde 8, yüzde 9 faizlerle kredi kullanmakta idi, iki ay içinde faizler yüzde 16’lara, 17’lere hatta bazı bankalarda yüzde 20’lerin üzerine çıkmıştır. Faizlerin yüzde 20 olduğu bir ülkede yatırımdan, yatırımcıya teşvikten bahsetmek, yatırımcının önünün açıldığını düşünmek biraz abes gelmektedir. Yatırımcı bu faiz oranlarıyla... Bir yüzde 30’lara çıkıyor, sonra 8’lere iniyor, sonra 20’lere çıkıyor; bu faiz oranlarıyla yatırımcıdan yatırım beklemek, yatırımcıdan bu memlekete yatırım yapmasını beklemek biraz hayal ürünüdür.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Tahsin Tarhan Bey burada mı? Yok.

Sayın Hatimoğulları...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, sonra...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, sonra.

Sayın Ünal Demirtaş, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve değerli Sanayii ve Ticaret Bakanlığı bürokratları; sözlerime başlarken herkese selamlarımı sunuyorum.

2021 yılı Bakanlık bütçesinin de tüm ülkemize ve özellikle sanayicilerimize hayırlı olmasını ve üretim ve istihdam artışı getirmesini diliyorum.

Sayın Bakan, maalesef on sekiz yıldır uygulanan yanlış ekonomik politikalar özellikle de tek adam rejimiyle zirve yapmıştır. Maalesef, ekonomimizin yapısal ve kronikleşmiş sorunları vardır. Ekonomimiz üretim ve istihdam artışı sağlayamamaktadır. Sanayicimiz ithalat yapmadan tamamen yerli girdilerle üretim yapamamaktadır. On sekiz yıldır uygulanan yanlış ekonomi ve sanayi politikaları sonucu ülkemizde sanayi sektöründe üretim ve nitelikli iş gücü planlaması olmayan, hammadde ve ara mal girdilerinde dışa bağımlı, enerji ve hammadde maliyetleri yüksek, kapasite kullanım oranı yüzde 60-70'lerde kalan, katma değeri yüksek, orta ve yüksek teknolojlili ürünler üretemeyen, kârlılığı düşük, istihdam sağlayamayan, âdeta montaj sanayisine dayalı yanlış bir sanayi modeli oluşturulmuştur. Bu sebeple ülkemiz aslında doğru ekonomi ve sanayi politikalarıyla üretim ve istihdamı, refahı artırabilir.

Sayın Bakan, maalesef uygulanan yanlış ekonomi ve sanayi politikaları ülkede ekonomik buhrana yol açtığı gibi Zonguldak'ta da büyük sorunlara yol açmıştır. Şu anda Zonguldak ekonomisinde büyük bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. Zonguldak ekonomisi son on sekiz yılda sürekli daralan, üretim ve istihdam artışı sağlayamayan bir ekonomi hâline dönüşmüştür. Bu anlamda Zonguldak'ta yatırım teşvik politikaları yanlış uygulandığı için Zonguldak'a yatırımcı ve sanayici gelmemiş, üretim ve istihdam daralmıştır. Bu yıl uygulamaya konulan hiç değilse ilçe bazlı yatırım teşvik sistemi bir nebze de olsa Zonguldak'ın mağduriyetlerini giderebilir. Bu anlamda Gökçebey ve Kilimli ilçelerinin yatırım teşvik derecesinin yükseltilmesi yerinde olmuştur ancak eksik olmuştur. Özellikle Alaplı, Devrek ilçelerimizin de yatırım teşvik derecesinin yükseltilmesi gerekmektedir. En kısa zamanda özellikle Alaplı ve Devrek ilçelerimizin de yatırım teşvik derecesinin yükseltilmesini talep etmekteyiz.

Sayın Bakan, tersanecilik sektörü emek-yoğun bir sektör olan, işsizliği sünger gibi emen büyük bir istihdam ve katma değer sağlayan bir sektördür ancak 2008 yılında 9 tersanede 7 bin işçiye iş ve istihdam sağlayan ve İngiltere, Almanya, Kanada, Hollanda gibi ülkelere gemi ihraç eden Türkiye'nin üçüncü büyük tersaneler bölgesi olan Ereğli Tersaneler Bölgesi uyguladığımız yanlış politikalar sonucu küçülmüş ve içinde bulunduğu ekonomik krizden aradan geçen on bir yıla rağmen çıkamamıştır. Bugün itibarıyla sadece iki tersane faaliyet göstermekte ve ancak 750 kişiye istihdam sağlayabilmektedir. Ereğli'deki tersaneler kapasitesi yetmiş insan gücüyle yapılan teknolojik yatırımlar ve coğrafi avantajlarıyla Türkiye gemi inşa sanayinde marka hâline getirilebilecek ve en az 10 bin kişiye istihdam olanağı sağlayabilecek bir potansiyele sahiptir. Bu sebeple tersanecilik sektörünün canlandırılması için sizden yeni bir model ve doğru bir planlamayla tersanecilik sektörüne acil ve ivedi olarak özel destek ve teşvikler beklemekteyiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Aslında bir konum daha kaldı ama onu da...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Hatımoğulları, buyurun lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli hazırım; MÜSİAD'ın yedi yıl önce orta ölçekli sanayi bölgeleri olarak başlatmış olduğu proje izole üretim üssüne çevrildi. Proje hem Sanayii ve Teknoloji Bakanlığından hem de Çevre Bakanlığından ayrıca da Tarım Bakanlığından gerekli izinleri alarak yoluna devam ediyor. Projeye göre bin ailenin ve yaklaşık 4.500 kişinin yaşayabileceği şekilde tasarlanmış izole üretim üssü organize sanayi bölgesi mantığıyla

değil bir yaşam alanı şeklinde tasarlanmış. Sanırım Tekirdağ'da inşaatı tamamlandı, çıkan haberlerden böyle öğrendik. İstanbul, Hassa ve Karadeniz'de; Hatay ve Karadeniz'de toplam 4 noktada yapılacağını duyduk. Proje aynı zamanda kapılarını kapatabiliyor, böyle bir özelliğe sahip. Ülkede çeşitli sebepler -doğal afetler, hastalıklar, koronavirüs gibi virüsler- baş gösterdiğinde kapılarını kapatıp kendilerini tamamen izole etmeyi ve depreme dayanıklı, üç yüz sene ayakta kalabilecek inşaatlar kurarak böyle bir projeyi hayata geçirmeyi planlıyorlar. İlk bakışta bu, olumlu gibi gözükebilir; doğal afetlerden ve hele de koronavirüs günlerinden geçtiğimiz zamanlarda böyle yalıtılmış bir üretim merkezlerinin iyi olabileceği gibi bir izlenim oluşturulmak isteniyor kamuoyunda. Oysa ki burada şunu söylememiz gerekiyor ki: Pandemi günlerinde kamuoyunun duyguları ve düşünceleri ne yazık ki suistimal ediliyor. İşçinin emeğini iliklerine kadar sömüren kapitalist sistem içinde yaşıyoruz. Pandemi günlerinde ekonomik krizin derinleştiği bir dönemde işsizliğin, yoksulluğun ve açlığın arttığı günlerden geçiyoruz. Vatandaşın karnını doyurmak yerine, ne yazık ki koronavirüsle mücadele için Genel Kuruldan çıkan kanunların önemli bir bölümü büyük şirketlerin hazineinden finanse edilmesi ve bu süreçte kurtarılması şeklinde. Şimdi, hâl böyleyken, sistemin ve rejimin yaklaşımı bu şekildeyken ve üstüne üstlük demokrasiyi, insan haklarını, işçilerin bugüne kadar ki kazanımlarını yok sayan tek adam rejimi de söz konusuyken böyle bir şeyi nasıl hayata geçirmeyi düşünüyorsunuz?

Soma işçileri maaşlarını almak için gündür sokaktalar, yürüyorlar ve çok ciddi bir polis baskısı ve şiddetiyle karşı karşıya kalıyorlar. DİSK yöneticilerinden oluşan heyet Meclisi ziyaret etmek istedi, yine polis şiddetiyle karşılaştı. Neredeyse her sektörde işçilerin kendi haklarıyla ilgili hareketlilikler söz konusu ve bu, patronla el ele verilerek iktidar tarafından bastırılıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Hatımoğulları, tamamlar mısınız lütfen.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Kamuoyunun gözü önünde bu kadar açık şiddet, baskı ve sömürü cereyan ederken kapalı kapılar ardından üretim merkezleri için “toplama kampı” benzetmesi yapılıyor; bu, bizleri gerçekten şaşırtmıyor. Belli gruplar hâlinde işçileri kapalı, site usulü üretim merkezlerine tıkamak insanı makineleştirmektedir, robotlaştırmaktadır; işçiyi sendikasızlaştırmaktadır, haklarını tamamen ortadan kaldırmaktadır. İnsan sosyal bir varlıktır. Bu tarz üretime girmek insanı doğasından koparmak anlamına geliyor. Kapitalizmin insan sömürsünde pandemi, doğal afetler gibi süreçleri kendi lehlerine çevirmeye çalıştığı ve yeni üretim süreçlerinin ortaya çıktığı bir dönemden geçerken insanı ve insanlığı korumak isteyen hiçbir mantık böyle bir üretim biçimine “Evet.” demez.

Teşekkür ediyorum Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Hatımoğulları.

Sayın Baltacı, buyurun lütfen.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ülkenin kaynaklarının akılcı ve stratejik yatırımlar ile katma değeri yüksek alanlara yönlendirildiği bir süreçte ülkemizin makroekonomide başarılı olabilmesi her bölgeyi ve her kesimi içine alan yapısal ve mikro dönüşümlere bağlıdır. Türkiye'nin bazı kesimlerinde de, buradan hareketle, bölge kalkınma idareleri kurularak ilgili bölgelerde eylem planları hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ülkemizde GAP, DOKAP, KOP ve DAP kapsamında 43 ilin kalkındırılması hedeflenmiştir. Coğrafi olarak ülkemizin kalkınma ekseninin kenarında kalan Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerimizin bölgesel anlamda acilen desteklenmesine ihtiyaç vardır; bu gerçeği TÜİK'in Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması Bölgesel

Sonuçları raporu da ortaya koymaktadır. Söz konusu rapora göre Kastamonu, Çankırı ve Sinop illerini kapsayan TR82 Bölgesi Türkiye'nin en yoksul bölgesidir; ne yazık ki kalkınma ajansları bu gerçeği değiştirmekte yetersiz kalmaktadır.

Bölgedeki yoksulluğun önüne geçilmesinin yollarından biri de Batı Karadeniz bölge kalkınma idaresi başkanlığının yani BAKAP'ın kurulmasıdır. BAKAP'ın kurulmasıyla ilgili Meclise sunduğumuz kanun teklifimiz mevcuttur; yasalaşması hâlinde bölge için önemli bir adım atılmış olacaktır. Bu bağlamda, Batı Karadeniz illerinin desteklenmesi amacıyla Batı Karadeniz bölge kalkınma idaresi başkanlığı kurulması yönünde Bakanlık olarak herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Ya da söz konusu illerimizi herhangi bir kalkınma idaresi başkanlığına bağlamak gibi bir düşünceniz var mı?

Yine, Sayın Bakan, Türkiye'de sanayi yatırımlarına verilen destekler ve teşvik programlarından faydalanacak iller 6 bölgeye ayrılmıştır. Bu kapsamda, TR82 Bölgesi'nde bulunan Kastamonu 4'üncü teşvik bölgesi desteklerinden yararlanabilmektedir. Son düzenlemeyle, Kastamonu'nun Daday, Cide, İhsangazi, Hanönü, Azdavay, Pınarbaşı, Şenpazar ve Doğanıyurt ilçelerinde 5'inci teşvik bölgesi desteklerinden yararlanma olanağı sağlanmıştır ancak uygulamaya evirilmeyen teorik bir anlamsızlık vardır. Bu ilçelerimizin hiçbirinde organize sanayi bölgesi bulunmamaktadır Kastamonu merkez ile Tosya, Taşköprü, Seydiler ve İnebolu ilçelerimizin de 5'inci teşvik bölgesine alınması hâlinde ancak bu değişiklik, Kastamonu'da sanayi yatırımlarının istenen düzeye gelmesinde etkili olabilecektir. Bu bağlamda, 5'inci teşvik bölgesinde yer alan bölge illeri Sinop ve Çankırı'yla benzer özelliklere sahip olan Kastamonu'nun ısrarla 4'üncü teşvik bölgesinde tutulmasının, 5'inci teşvik bölgesine alınmamasının nedeni nedir? İlçelere özel uygulamaya başlanılan teşvik sisteminde Kastamonu merkez ile Tosya, Taşköprü, Seydiler ve İnebolu ilçelerinin 5'inci teşvik bölgesine alınması yönünde Bakanlığınızın herhangi bir çalışması olacak mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun tamamlayın.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, yaklaşık bir ay önce Kastamonu'ya geldiniz, hafta sonunuzu Kastamonu'da geçirdiniz; tekrar ben size, Kastamonu adına, hoş geldiniz diyorum. Ama bir dahaki gelişinizde, ben, sizi -isterseniz- Kastamonu OSB'ye, Tosya OSB'ye, Seydiler OSB'ye götürmek isterim. Buradaki sanayicilerimizin yaşadıkları sıkıntıyı kendi gözünüzle görmeyi bizzat arzu ediyorum. Bir dahaki gezinizde mutlaka buraları da gezmenizi tavsiye ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Baltacı.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, geçen sene bütçe görüşmelerinde, Sanayi Stratejisi Belgesi'nden ve 2023 hedeflerinden bahsetmiştiniz. Bu sene de 2023'e giden yolda hedeflerimiz çok net diye bahsettiniz. Evet, 2023'e giden yolda hedeflerimiz net olabilir ancak hedeflerimize ulaşma konusunda almamız gereken bir hayli mesafe olduğu şüphesiz. Mesela, imalat sanayi üretiminin gayrisafı yurt içi hasılasına oranı 2008 yılında hedef koyarken yüzde 19,1'miş, 2023 hedefimiz ise yüzde 21. Oysa, 2019'da bu oran yüzde 18,3'e düşmüş ve aynı oran 1995 senesinde yüzde 23'müş. Yani, hedefimiz yüzde 21, varmak istediğimiz yer ise ancak 1995'teki oran. İmalat sanayinin ihracattaki yapısı da gayet önemli; 2018 yılında yüksek teknoloji ürünlerin oranı yüzde 3,2; peki, 2023 hedefimiz ne? 2023 hedefimiz ise yüzde 5,8'e çıkarmak. Peki, şu an durum ne? 2019 itibarıyla durum yüzde 3,6. 2019'da yüksek teknoloji ürünleri için 5,9 milyar liralık ihracat yapmışız, buna karşılık 23,6 milyar liralık da ithalatımız

var yani açık 17,7 milyar. Oysa, 2001 yılında yüksek teknoloji ürünlerinin ihracattaki payı yüzde 6'larda seyretmekteydi. Yani, 2023 hedefimiz 2001 yılından geride ve ne yazık ki iki yıl içerisinde bu hedefimize ulaşmamız da imkânsız görünmekte. Türkiye'nin mal ihracatında dünyadaki yerinin ise yıllar içerisinde yerinde saydığını üzülererek görmekteyiz. Sanayideki durumu görmek için önemli bir veri de kapasite kullanım oranları. 2000 yılında kapasite kullanım oranı bu ülkede yüzde 76'yımsı, bu oran 2007'de yüzde 82'ye kadar çıkmış, 2020 yılının ilk altı ayında ise ortalama yüzde 69,5 olduğunu görüyoruz. Bu oranın düşürülmesinde elbette ki pandeminin etkisi vardır ancak pandemi öncesinde yani 2019'da kapasite kullanım oranının hem 2000 hem de 2007 yılının gerisinde olduğunu da göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. İhracatımızın yapısı hakkında doğru değerlendirme yapmak için bakmamız gereken bir diğer kriter ise kilogram başına ihracat tutarı. 2010 yılında bu tutar 1,28 dolarmış, 2014 yılında 1,60 dolara çıkmış ancak 2020 yılındaysa bu rakamın 1,09'a indiğini ne yazık ki görmekteyiz.

Özetle söylememiz gerekirse ihracatımızı artırıyoruz belki ancak ihracatımızdaki ürünlerin katma değerini ve teknoloji düzeyini artıramıyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlar mısınız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hemen tamamlıyorum.

İmalat sanayisinin gayrisafı yurt içindeki aldığı pay ne yazık ki değişmiyor. Büyüyoruz ancak dünya ticaretinden, dünyadaki üretimden aldığımız pay değişmiyor. Yani dünya ne kadar büyüyorsa biz de o kadar büyüzük ve belki bazı noktalarda da hatta geriliyoruz.

Her şeye rağmen bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Değerli Bakanım, şahsınızda ben de bütün heyete saygı sunuyorum.

Efendim, sunumunuzda ölçü tartı aletlerinden bahsettiniz, dikkatimi çekti benim. Uzun yıllar bu Bakanlık ben bu kavramla hatırlıyorum. Yani eskiden Sanayi Bakanlığını -bizden önce, ak hareketten önce, ak iktidardan önce- ölçü tartı aletlerinin kontrolünü yapan bir Bakanlık olarak bilirdik; bir ilave işi daha vardı, kooperatiflere komiser tayin ederdi, onların kongrelerine komiser tayin ederdi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yanlış biliyormuşsunuz!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, tabii, geldiğimiz noktada icat sahası, mucit ocağı oldu ya; muhalefet ne yapıyor? Muhalefet, ezberlerine devam ediyor, saraydan bahsediyor, tek adam iktidarından bahsediyor; zihin haritalarında hizmete dönük en küçük bir kısıntı olmayınca bu neviden küçültme, aşağıya çekme gibi bir yaklaşımı tercih ediyorlar. Bu sadece sizin Bakanlıkta değil, onu da söyleyeyim Değerli Bakanım. Bu arada bir şeyi not düşeyim ki siz iftihar ediniz: En az size dönük tenkitler geldi çünkü onlar da biliyorlar ki yaptıklarınız şahika, zirve işler. Bundan dolayı da biz, buradaki ekip sizinle iftihar ediyoruz. Onlar da ne kadar tenkit ederlerse etsinler, gene de yüreklerinde bir hak teslimi olduğunu biliyorum, görüyorum ben.

Bir arkadaşımız şunu söyledi: “Tenkit etmeyelim mi?” Elbette eleştirin, biz hep onu söyledik. Noksanız yok mu? Var elbette. Noksanlarımızı dile getirmek lazım, bundan biz de lezzet alırız, bundan biz de haz alırız ve bundan biz de pay kaparız; zaten bakanlarımızın zihni buna çok açık elhamdülillah, özellikle genç, bu işe geldiğinden beri hakikaten çok özel bir zemin koyan Değerli Bakanımız gibi.

Bunu not düşeyim Değerli Bakanım, bir arkadaşımız sabah konuşurken –yani bunu ona cevap verme sadedinde söylemiyorum, geçtiğimiz bütçede de ben altını çizmiştim- özellikle bu kalkınma idareleri, kalkınma ajanslarıyla ilgili “Bunlar beyhude, gereksiz.” gibi bir ifade geçti. Oysa ben şunu biliyorum ki bunlarla beraber, bu kurumlarla beraber zeminde, her ilde, bölgelerde âdeta planlama teşkilatları ihdas olundu. Oralarda çok nitelikli insanlar çalışıyorlar ve yereldeki bütün gelişmeleri en ince noktasına kadar takip ediyorlar. Bakın, mesela sizin arkanızda bir arkadaşım var benim, profesör, iktisadi ve idari bilimler fakültesinde profesör, DAP İdaresinin başında, daha önce KUDAKA’daydı, -kalkınma ajansındaydı- oraya çok özel hizmetleriyle şekil verdi, şimdi DAP’ta yapıyor bunu. Bunu sadece orada mı yapıyoruz? Her tarafta bunu yapıyoruz elhamdülillah. Dolayısıyla bu kurumların “fuzulî” diye algılanması doğru değil. Tam tersi -ben Erzurum’dan biliyorum, ben bizim bölgeden biliyorum, daha önce DOSİAD Başkanlığı yaptım- bu kurumlar sayesinde çok sayıda ilimiz ihya oldu, hakikaten çok özel zeminler buldu. Bundan dolayı bunların ayakta kalması lazım.

Ben şunu da biliyorum mesela: Bizim Erzurum Büyükşehir Belediyesi –işte elimde var- onlarca projeyi size göndermiş. Başka belediyelerimiz var; Palandöken, Yakutiye, Aziziye, hepsi size yöneliyor ve o kurumlar da ellerindeki bütçe imkânı kadar destek oluyorlar, proje geliştiriyorlar. Bu, çok büyük bir nimet. Dolayısıyla bunlara gözümüz gibi bakalım diye hususen not düşüyorum Değerli Bakanım.

Ekibiniz çok yetkin, çok donanımlı bir ekip var. İçlerinde Bakan Yardımcısı kardeşlerimizi ben biliyorum, ajans başkanlarını biliyorum ve hususen 3 ismi not düşeceğim. Birisi, burada beraber görev yaptık, her konuşmasında –genç olmasına rağmen- özel bir kıvam koyuyordu; Ebubekir Gizligider, şu an Genel Müdürümüz, Allah razı olsun. Bilal Macit var mesela, genç, bu Parlatentonun en genç milletvekillerinden birisiydi, Genel Müdürümüz. Hasan Basri kardeşim öyle, hepsi öyle. Ekibiniz hakikaten buldukları yere şekil veriyor. Biraz önce söyledim ya, icat sahası yaptınız orayı, mucit ocağı yaptınız; bu yetmez mi? Bununla iftihar ediyoruz. Tabii ki Sayın Cumhurbaşkanımız o liderliğiyle, o riyasetiyle hususen bir şekil verdi, hepimize şekil verdi, işte sizlere, Bakanlıklardaki kadrolarımıza bu şekli verdi. Bundan dolayı daha da mesafe alacağız Allah’ın izniyle.

Bir şeyi söyleyeceğim, bir arkadaşımız burada sabahleyin, yine, konuşurken, efendim, geçmişle bugünü kıyasladı ki ne yaptık filan diye. Tabii o inkârına ben... Hadi hep inkâr ediyorlar da bir şeyi özellikle söylemek lazım arkadaşlar, biz eşi menendi bulunmaz 4 tane imansız terörist yapıyla mücadele veriyoruz ve sadece PKK kitapsızlarına, bu vicdansızlara karşı bu ülke 2,5 trilyon dolar para harcamış. Ardından FETÖ gelmiş, DEAŞ gelmiş, envaitürden, her isimden kitapsız teröristlerle mücadele ediyoruz ve buralara kaynak aktarıyoruz. Öyleyse yapılanlar... Aslında bin yapıyoruz, milyon yapıyoruz bari hiç değilse bir gösterin ya, el insaf yani hep ehlivicdan olalım diyorum, ben bunun altını özellikle çiziyorum.

Değerli Bakanım, Allah’ın izniyle, bütçeniz yüzde 50 arttı, daha da artması lazım, inşallah artacak da, Cenab-ı Allah da inşallah bereketini buraya yayacak. Hayır uğur getirsin inşallah diyorum.

Herkese saygı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz son yıllarda savunma sanayisi başta olmak üzere birçok alanda atılım gerçekleştirmiş, yerli ve millî sanayinin meyvelerini her alanda alabilmenin hazzını yaşamaktadır. Ancak hayata geçirilen projelerin, yapılmak istenen ve ihtiyacımız olan atılımların kalıcı ve verimli olabilmesi için her zaman ifade edilen ama hiçbir zaman önemini kaybetmeyen bazı hususları müsaadelerinizle dile getirmek isterim.

Sanayicimizin en büyük sıkıntısı, nitelikli eleman ihtiyacını karşılayamıyor olmasıdır. Bu sorunun çözümü, elbette, meslek liselerine eski cazibelerinin tekrar kazandırılmasından geçmektedir. Enerji maliyetleri sanayicimizi bir hayli zorlayan kalemlerin başında gelmektedir. Gelecekte çok daha ciddi bir hâl alması beklenen bir diğer sorun ise organize sanayi bölgelerinin yüksek olan su talebi ve önümüzdeki on yıl içinde karşılaşılması muhtemel su sıkıntısıdır. Organize sanayi bölgelerinde yatırım yapacak olan sanayicilerimize mevcut teşviklerinin yanında düşük faizli, uzun vadeli krediler verilmesi gibi yeni teşvik paketlerinin sektöre ivme kazandıracığı da muhakkaktır.

Sayın Bakanım, tüm il ve ilçelerimizin sosyoekonomik gelişmişlik endeksleri Bakanlığınız tarafından güncellenmiştir, bu çalışmalarınızı önemli buluyorum. Cumhurbaşkanlığı kararıyla Bayındır, Beydağ ve Kiraz ilçelerimiz, takdir ettiğimiz bir şekilde, ilçe bazlı teşvik programında yer almıştır. Huzurlarınızda, Kınık ve Menemen ilçemizin de ilçe bazlı teşviklerden faydalanması için bir talep vardır, elinizden geleni yapacağımıza inancım tamdır.

Diğer yandan, pandemiye rağmen reel sektörün ilk sekiz aydaki yatırım talebinin geçen senenin yüzde 30 üzerinde olması, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin 2020'ye göre yüzde 50,1 artışla yaklaşık 12 milyar Türk lirasına çıkarılması, Bakanlığımıza bağlı Sanayi Genel Müdürlüğüne verilecek toplam ödeneğin 5 katı artırılarak 1,2 milyar lira olması, TOGG'un geliştirmekte olduğu elektrikli araçta kullanılacak olan batarya modülü ve paketinin Türkiye'de üretilene açıklanması, takdir ettiğimiz, önemli gördüğümüz ve sevindirici bulduğumuz hadiselerdir.

Bu duygu ve düşüncelerle bütçenizin yüce Türk milletine hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, çalışmalarda başarılar diliyor, hepinizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, yaklaşık iki buçuk yıllık bir Bakanlık göreviniz var, artık eleştirilecek daha uzun bir dönemiz var. Ya, Türkiye'de sanayileşme konusunda hiçbir zaman arzu ettiğimiz noktaya gelemedik. Bu konuda yalnızca sizi suçlayamayız elbette. Uzun süreli bir sanayisizleşme dönemiyle karşı karşıya kaldık. Genelde ithal ikameci bir anlayışla karşı karşıya kaldık, bunun da büyük çoğunluğu AKP döneminde yaşadığımız bir anlayıştı. Bundan vazgeçme yönünde belli düşünceler olduğunu görüyorum ama bunları hayata geçirmeniz konusunda çok ciddi bir eksiklik olduğunu da düşünüyorum.

Sayın Bakan, kendi perspektifimizi sunalım. Bakın, bu bütçenin sermayeden yana bir bütçe olduğunu düşünüyoruz, özellikle de büyük sermayeden yana bir bütçe olduğunu düşünüyoruz. Ama bildiğiniz gibi üretim için 4 faktöre ihtiyaç var ve bu 4 faktörün birbiriyle uyumlu bir şekilde yol almasıyla ülkede katma değer oluşacağını düşünürüm yani emek var burada; bu bütçede emek yok Sayın Bakan. Emek, yalnızca bir makinenin dişlisi olarak görülüyor veya sömürülecek bir araç olarak görülüyor. Biliyorsunuz, şu anda açlık sınırının altında, 2.320 liralık bir asgari ücret var ve

memlekette on milyon işsiz var, iş cinayetleri var; bu anlamda emeğin yok sayıldığı bir bütçeyle karşı karşıyayız. Bu, sizi ilgilendirir diye düşünüyorum, bu anlamda Çalışma Bakanıyla çalışmalısınız yani “Ben yalnızca patronlarla konuşurum, onlar yatırım yapar.” işlemiyor Sayın Bakan. Bir ülkede emek de gelişecek, emek de güçlü olacak ki aynı zamanda üretilen ürünleri tüketebilsin.

İkincisi toprak -biliyorsunuz- Sayın Bakan. Yani sizin sanayileşme anlayışınız genelde doğayı sömürme üzerine kurulu maalesef, bu konuda geri adım atmadığınızı görüyorum. Son dönemdeki madencilik girişimlerine baktığımızda ormanmış, doğaymış, çevreymiş; hiç, bunları yok say. Efendim, enerji politikalarına baktığımızda, bütün bunları yok sayan bir anlayış var.

Çevreyi kirleten sanayiler konusunda da yeterince aktif olmadığınızı düşünüyorum. Sizin önemseydiğiniz girişimciler ve sermaye, özellikle de büyük sermaye, yandaş sermaye. Oysa şunu çok iyi biliyorsunuz ki tekelleşmenin olduğu ülkelerde sanayi gelişmez Sayın Bakan çünkü rekabet yoktur orada. Belli oyunculara avantaj veriyorsunuz Sayın Bakan; her sektörde belli oyunculara yüksek avantajlar veriliyor, vergi istisnaları veriliyor, diğer oyuncular devre dışı kalıyor. Oysa KOBİ'lerin güçlü olduğu, rekabetin güçlü olduğu ülkelerde bu anlamda sanayileşmenin olacağını düşünüyorum, bu konuda çok ciddi eksikliğiniz var. Bizim önerimiz emeğin sömürsünü -bunu yapmayacağımızı biliyorum ama- azaltın, kendi hayrınıza olsa bile. Kapitalizmin uygulandığı ülkelerde bir vahşi kapitalizm uygulanır, emek sömürülür, bir de daha da az vahşi olan kapitalizm yöntemi vardır; bu anlamda emekle ilgili politikaları öne koymalısınız.

Doğayı katletmenin işinize gelmemesi gerekiyor çünkü dünyada yükselen trend yeşil ekonomi Sayın Bakan. Bakın, eğer ki bir ülkenin sanayisi doğayı katlediyorsa o ülkeden mal almayan yeni, genç bir Z kuşağı var artık, yeni bir anlayış var. Yani “O mal üretilirken doğayı katlediyor musun, çevreyi kirletiyor musun, emeği sömürüyor musun?” diye kriterleri olan yeni bir kuşak var. Bu yarışta öne geçmemiz için yeni bir vizyona ihtiyaç var ve ben bu vizyonu sizde göremiyorum maalesef.

Sayın Bakan, insanlığın yararına bir sanayileşme... Bu konuda da “maalesef” diyeceğim. Siz genelde TEKNOFEST ceketini giyiyorsunuz, gidiyorsunuz TEKNOFEST'i geziyorsunuz ama sanki bir silah sanayi fuarını geziyor gibi geziyorsunuz yani insanları öldüren teknolojilere dönük olarak ciddi bir ilginiz var.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen o gözle görüyorsun, yanlış söylüyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O TEKNOFEST'i Sayın Bakan, gerçekten bir silah sanayisi fuarı gibi yani insanlık yararına... Oysa bakın, biliyorsunuz Türkiyeli 2 kişi Covid'e derman buldu; yani sonuç olarak Türkiyeli onlar ve Covid'e derman buldular. Nerde buldular? Almanya'da buldular. Bakın, insanlık yararına, bütün insanlığı bir beladan kurtaracak dermanı Uğur Şahin ve Özlem Türeci buldu. Hangi habitatta buldular? Almanya'da buldular; özgürlüğün daha çok olduğu, bilimin gelişebildiği, teknolojinin gelişebildiği bir habitatta buldular. Sizse öyle bir habitat yaratmışsınız ki yani Facebook'u, Twitter'ı bile kapatmak üzere olan bir Türkiye'yle karşı karşıyayız. Burada, çok önemli bir beyin göçüyle karşı karşıya kalıyoruz Sayın Bakan. Bu anlamda, naçizane, size tekrar, özgürlük alanlarını genişletmek üzere Sayın Cumhurbaşkanıyla konuşmanızı, Süleyman Soylu Bey'le konuşmanızı, çeşitli bakanlıklarla konuşmanızı ve artık tekrar bir hukuk devleti olmaya dönük, özgürlük alanlarını genişleten bir yolda yürütmenizi öneririm.

Sayın Bakan, bu yeşil ekonomi konusunda önerim: Mesela, karbon vergisi konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanıyla görüşmeniz. Yani karbon vergisini getirirsek, çevreyi kirletenleri daha fazla vergilendireceğimiz bir anlayışa girersek yeşil ekonomi gelişebilir.

Sayın Bakan, beni dinler misiniz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dinliyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, yeşil ekonomi konusunda bir vizyonunuz olsa, diyelim ki bununla ilgili bir banka kredi verdiğinde, mesela yeşil ekonomi konusunda AR-GE yapan bir kuruluşa daha düşük faizle kredi verilebilmesi, onlara belki belli vergi teşviklerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sürem bitmedi henüz. Bitti mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Normal süreniz bitti.

Buyurun, tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Sayın Başkan, biliyorsunuz bizden bir sürü arkadaşımız konuşmasını çekti bu Covid dolayısıyla. Ben bir, iki dakika daha rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Vallahi, herkese gösterdiğim toleransı size de gösteririm, buyurun, tabii ki, iki dakika veriyorum.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bir iki dakika rica edeyim, hemen toparlıyorum.

Sayın Bakan, bu yeşil ekonomi konusunda bir vizyon ortaya koymamız lazım, bu vizyonu henüz sizden duymadık yani bu konuyu AR-GE'yle nasıl öne koyabileceğiz? Ancak o zaman teknolojiye öne geçebiliriz. Bakın, bu yeni araba teknolojileri, yeni enerji teknolojileri, yeni ekonomideki yeşil ekonominin yeri bütün bunlarla ilgili bir vizyona ihtiyaç var. Bunu sizden duymadık.

Sayın Bakan, benim bir sürü sanayici arkadaşım -size geçen sene de söylemiştim- müteahhit oldular yani sizin döneminizde bunlar oldu. Sanayiye boş ver, efendim sanayiden para kazanılmıyor, bu kadar yük yükleneceğine git, ranta gir, iktidarla biraz yakınlaş, oradan rant çıkar, zengin ol anlayışı yirmi yıldır devam ediyor. Bu anlayışa karşı, Maliye Bakanımız da değişti, bence gidip bir konuşun, rant vergisini konuşun Sayın Bakan. Yani niye, insanların bakın, bazı KOBİ'lerin bir ömür çalışarak elde edemedikleri geliri bazıları bir rantla elde ediyor. Bir arsa alıyor 10 liraya, 100 lira yapıyor. Bu konuda bir rant vergisinin oluşması için siz bir girişimde bulunsanız bir Sanayi Bakanı olarak emin olun, bu ülkede sanayinin gelişme olasılığı olur.

Son olarak da Sayın Bakan, şunu söyleyeyim, yirmi yıl içerisinde pek çok meslek yok olacak; hâlâ, YÖK veya üniversiteler aynı anlayışla insan yetiştirmeye bakıyorlar. Eğitim konusunda, Eğitim Bakanlığı çalışmanız gerektiğini düşünüyorum. Hangi mesleklerin yok olacağını görüyoruz, hangi mesleklerin dünyada var olacağını da ama eğitim anlayışı değişmiyor. İnsanları beyaz yakalı yapıyoruz, herkes elime yağ değmesin diye bakıyor. Bu anlayışları nasıl değiştireceğiz, nasıl değer yargılarını oturtacağız, nasıl ülkeyi katma değerli, emeği sömürtmeyen, doğayı katletmeyen bir anlayışa doğru yürütebileceğiz? Bununla ilgili vizyon sizden duymadığımızı üzülerek söylüyorum. Bu konuda sizi eleştiriyorum. İki buçuk yıllık bir Bakansınız, umarım gelecek dönemde bu anlayışlarınız değişir.

Teşekkür ederim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinlemedin ki!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Komisyon üyelerimiz, bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır. Söz alan Sayın milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi soru-cevap bölümüne geçiyoruz arkadaşlar. Sayın Bakan'a soru sormak isteyen milletvekillerimizin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir. Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerinizi karşılayacağım ve daha sonra Sayın Bakanımıza söz vereceğim. Sorusu olan lütfen işaret buyursun.

Sayın Erhan Usta.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, yerli otomobilde yerlilik oranı ne olacak? Ama bunu söylerken yani bir malın içeriden alınması hepsinin yüzde 100 yerli olduğu anlamına gelmez. O, “input- output” mantığıyla bir hesap yapılması gerekir, o rakam varsa onu istiyorum.

İkincisi: Sanayi ve Teknoloji Strateji Belgesi’ni inceledim. Buradaki hedefler ile en son açıklanan Yeni Ekonomi Programı -eski bakanın ifadesiyle ama resmî ifadesi- orta vadeli program hedefleri arasında ciddi farklılıklar var. Yeni Ekonomi Programı daha sonra olduğu için strateji belgesini revize etmeyi düşünüyor musunuz?

Diğer sorum: İlçe bazlı teşvik sistemine geçildi bir anlamda. Samsun’da da 8 ilçe bir üst gruba taşındı fakat bizim ilçelerimizden bir tanesi var ki Lâdik yani hakikaten, gelişmişlik açısından baktığımızda o 8 ilçeden daha kötü durumda fakat Lâdik bir üst gruba geçmedi. Buna tekrar bir bakma imkânı olur mu, revize etme imkânı olur mu diye soracağım.

Diğer bir soru da: On sekiz yılda -bunun yarın detaylarını Maliye Bakanlığı bütçesinde konuşacağım, Salih Cora Bey’in açıklamalarından sonra burayı biraz açmak gerekiyor ama sadece şu kadarını size sormak istiyorum- yaklaşık 600 milyar dolar cari açık verdik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok süre verdim ama.

ERHAN USTA (Samsun) – Sorum şu: 600 milyar dolar cari açık verildi, -bu 600 milyar dolar cari açık, net dışarıdan kaynak kullanımı demektir yani borçlanma 2 trilyon dolar civarında- bu 600 milyar doların ne kadarı sanayi üretim kapasitemizde artışa neden oldu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, KOSGEB destek programlarına ilişkin uygulamaların hem kredinin verilmesinde hem de geri alınması aşamalarında yeterince izlenmediği anlaşılmakta, ayrıca desteklerin etkin kullanılıp kullanılmadığını izlemek amacıyla iyi bir bütçeleme ve muhasebeleştirme sisteminin kurulmadığı ifade edilmekte. Bunun gerekçeleri teknik gerekçeler mi yoksa siyaseten bu konularda gerekli hassasiyetin gösterilmemesi siyasi nedenlere mi dayanmaktadır?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bizim Ağrı merkez sanayi sitemiz ile Patnos’un -biliyorsunuz Patnos ilçemizin 130 bine yakın da bir nüfusu var total şekilde- acaba 2 tane sanayi sitemizin taşınması söz konusu olur mu 2021 yılında? Buna ilişkin Bakanlığımızın yatırım programını öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, KOBİ'lerin devletten tahsil edilemeyen KDV alacakları bu yıl içinde ödenecek mi? KOBİ'lerin banka ve sigorta muamele vergileri sıfırlanacak mı? Asgari ücretten vergiyi kaldıracak mısınız? Kamu ihale sistemini KOBİ'lerden alımları teşvik edecek şekilde değiştirecek misiniz? Üreticinin kamuda bekleyen alacakları bu yıl ödenecek mi? Bütün organize sanayi bölgelerinde teknoloji liseleri kurulacak mı? Teşvik sistemini bölgesel ve sektörel faktörlere göre yeniden dizayn edecek misiniz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum.

Organize sanayi bölgelerinde KOBİ'ler için enerjiyi ucuzlatacak mısınız? Bilişim altyapısında bölgesel farklar giderilecek mi? Vergi ve sigorta borcunu düzenli ödemiş olan KOBİ'lere vergi indirimi yapılacak mı?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, 2020 Haziran ayı itibarıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne 628,6 milyon TL tahsis edilmiş iken neden sadece 34,2 milyon TL harcanmıştır?

İkinci sorum: 26 kalkınma ajansından 23'ünün kalkınma kurulunun olmadığı tespit edilmiş. Bu kurulların yılda 2 kez toplanma zorunluluğu olmasına rağmen bu kurulların teşkil edildiği 3 ajansın 2'sinde de mevzuata uygun sayıda toplantı gerçekleşmemiştir. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Üçüncü sorum: Sanayileşme İcra Komitesi, bu kadar bakanlık ve kuruluş varken neden kurulmuştur? Özel sektörde ciddi kuşkuyla karşılanan Komiteyle aynı işi yapacak Bakanlık birimleriniz, politika kurullarınız varken bu Komiteyi kuran Cumhurbaşkanlığı kararının 4'üncü maddesiyle şirket ortaklık paylarına ne gibi sınırlamalar getirmeyi hedefliyorsunuz?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Sındır.

Sayın Aydemir...

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, aslında konuşmamda bu vurguyu yapacaktım ama şimdi söylemiş olayım: Erzurum'da Organize Sanayi Bölgesi'ne yapılacak yatırımlarla ilgili malum 6'ncı bölge teşviklerinden istifade söz konusu. Bununla beraber özellikle 2'nci Organize Sanayi Bölgemiz ihya oldu, çok ciddi mesafe aldık; inşallah daha da alacağız ama süreyi uzattınız, inşallah böyle kalıcı bir hâle getirirsiniz diye bir not düşeyim dedim.

Bu vesileyle ayrıca size teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, sanayicilerin finansman sıkıntıları yaşadığı bugünlerde KDV alacaklarının ödenmesinin, işlerinin sürdürülmesi açısından oldukça önemli olduğuna inanıyorum ve bu KDV alacaklarını ne zaman ödeyeceksiniz?

Yine, asgari ücretten vergi almamayı düşünüyor musunuz?

Devletten alacağı olan KOBİ'lerin alacağının bir an önce tahsili konusunda ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Efendim, bir de vergisini zamanında ödeyen KOBİ'lere indirim teşviki yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Hatimoğulları...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – TÜBİTAK'a partizanca bir yaklaşım görüyoruz. Bilim ve bilimsel araştırmalar partilerüstüdür. TÜBİTAK'a yapılan başvurularda bile yandaş ya da yandaş referansı aranıyor. Bilim çalışmalarını yürütecek kadroların atanması için bile böyle kriterlere başvurulması gerçekten çok üzücü. Cumhurbaşkanı kendisi ifade etmiştir “Türkiye neden dünya üniversitelerinde ilk 500’de değil?” diye. Bunun sebebinin söylememiz lazım ve burada çare aramak lazım.

KHK’yle ihraç ettiğimiz bilim insanları, beyin göçünün ülkede yarattığı hasarın farkında mısınız? Ülke on yıllarca geriye dönüş yaşamakta. Bu insanların göreve iadesi konusunda ilgili bakanlıklarla koordine bir biçimde bir çalışma yürütmeyi düşünüyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Hatimoğulları.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Yurt dışına göç eden beyinlerin geri gelmesi için zemin hazırlıkları yapmayı düşünüyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Çetin Osman Budak...

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Türkiye’nin yirmi yıllık hayali.” diye kurulan Uzay Ajansıyla -sizin tabirinizdi bu- ilgili size birkaç soru soracağım: İki yıl olmuş, 13 Aralık 2018’de Uzay Ajansı kurulmuş. Bu süre içinde, geçen iki yılda Türkiye Uzay Ajansı hangi çalışmaları yaptı? Türkiye bu uzay mücadelesinin neresinde? Çünkü kamuoyuna yansıyan tek faaliyetini bile bulamadık açıkçası Sayın Bakanım. Hatta girip “web” sitesine baktık “Bir şeyler yapmışlar mı? En azından oralardan bir şeyler çıkartabilir miyiz?” diye fakat “web” sitesi de “Yapım aşamasında.” yazıyor. İki yıl içinde maalesef daha “web” sitesini bile kuramamış fakat tabii, şu anda kadrosu kurulmuş, burada Genel Müdür de var, biraz önce tanıştık kendisiyle. Uzay Ajansının bundan sonraki faaliyetleri hiç olmazsa bugünden itibaren başlayacak mı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Bunu merak ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan bu elektrikli...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Paylan, sen sabahtan beri yoktun. Sen bizi dinlemedin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, ben size “Sayın Bakan” diyorum, birbirimizle “sen”li “ben”li konuşacaksak ben de size “sen” diyeyim.

Şundan dolayı: Bizim bugün merkez yürütme kurulu toplantımız vardı Sayın Bakan, ben de bir merkez yürütme kurulu üyesiyim -böyle şeyler olabiliyor siyasette bilirsiniz- o açıdan yoktum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, soruyu alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama kitapçığınızı okudum öyle geldim Sayın Bakan, sunumunuzu aynen okudum ve öyle geldim.

Sayın Bakan, bu elektrikli otomobillere sonuç olarak üç yıl, beş yıl, on yıl içinde dünya geçecek. Biz bu konuda da nal topluyoruz maalesef. Bu konuda öne geçmek için yani bu elektrikli şarj istasyonlarından tutun pek çok konuda bir master plan bütün bakanlıklar arasında yapıldı mı? Bunu net olarak size soruyorum çünkü bakanlıkların hepsi bir ucundan tutuyor devenin, herkes bir yerini anlatıyor. Bir master plana ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

İkinci olarak: Sayın Bakan, Bilimler Akademisi gene sanıyorum sunum yapamamış. Bağımsız olmayan bir Bilimler Akademisi nasıl bilim üretecek? Şurada bütçesini bile savunamıyor. Ben burada Sayın Başkana da rica ediyorum, bilime lütfen ses verin, Bilimler Akademisi gerçekten bütçesini savunsun. Bu konuda sizin de düşüncenizi merak ediyorum. Bilimler Akademisinde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitireyim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, erkek bir bakanlığa sahipsiniz yani sanayinin erkeklerin işi olduğunu mu düşünüyorsunuz? İki buçuk yıllık bir bakansınız bir tane genel müdür atamadınız mı kadın olarak? Neden böyle bir görüntü vermiyorsunuz? Kadın girişimciler var memlekette ve onlar da bu alana girmek istiyorlar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye erkek bir bakanlık olarak kalmayı düşünüyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bekleyen arkadaşlarımız var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak da bir şey söyleyeyim mi? Söylemeyeyim peki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, Toyota, Mercedes polemigi vardı aramızda. Galiba bir tek siz yerli Toyota’yla devam ediyorsunuz. Bütün Bakanlar Kurulu yabancı 10 milyonluk Mercedeslerle gezmeye devam ediyor. Niye bu konuda diğer bakanları etkileyemiyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Öztürk...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Bakan, bu elektrikli otomotivle ilgili yerli ve millî konularda daha önceden TÜBİTAK’ın açmış olduğu bir ihaleyle... Hatta 100 milyon lira teşvik sözünüz var, sizin değil ama devletimizin. 2014 yılından beri bu Magna Yerli Otomotiv Projesi ne durumda? Bakanlıkta hâlâ tozlu raflarda duruyor mu? Bunun akıbetini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Filyos Limanı ve Endüstri Bölgesi Projesi, Batı Karadeniz ve ülke ekonomisi açısından son derece önemli bir projedir. Sadece Filyos Limanı ve altyapısı için 2 milyar TL gibi bir harcama yapılması planlanmıştır ancak hiçbir ihale yapılmadan Filyos Endüstri Bölgesi yönetici şirketi olarak Varlık Fonu yöneticisi Fuat Tosyalı'nın sahibi olduğu Tosyalı Holdinge verilmiştir. Bu durum Zonguldak, Bartın ve Karabük illerinde büyük bir rahatsızlık ortaya çıkarmıştır. Öte yandan kamuoyunda Filyos Limanı üstyapı ve liman işletmeciliğinin de Tosyalı Holdinge verileceği konuşulmaktadır. Bu doğru mudur? Oysa bölge sanayicileri tarafından Filyos Limanı işletmeciliğinin kamu tarafından yürütülmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir. Filyos'ta Tosyalı Holdingin otomotiv ve beyaz eşya sektörüne yönelik yassı sac mamul üretecek fabrika kuracağı ifade edilmiştir. Oysa Tosyalı Holdingin yapmayı planladığı bu tür ürünleri Ereğli'de birçok fabrika üretmektedir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım. Zaten yılda bir görüyoruz Sayın Bakanı.

Şu sorumu tamamlayayım da müsaade buyurursanız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olabilir, bütün arkadaşlara aynı şeyi uyguluyoruz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani iki üç cümlem kaldı Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun tamamlayın.

Bence soru sorun, siz yorum yapıyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bu sebeple, Tosyalı Holdingin yapmayı planladığı bu fabrika bölgede büyük bir haksız rekabete yol açacaktır. Bu anlamda, Filyos'ta haksız rekabete yol açmayacak orta ve yüksek teknoloji ürünleri üretmek için yatırım yapacak şirketleri Filyos'a çekmek için bir planınız var mıdır? Varsa nedir?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sunumunuzda yeni başarı hikâyelerimizde kadın ve gençlerin önemine değindiniz. Ama baktığım zaman, gerçekten ben de bir akademisyenim ve kadın akademisyende Avrupa'da öncüyüz ama ne TÜBA'da ne TÜBİTAK'ın yönetiminde bir kadın akademisyen yok ve bugünkü tablo da malum. O nedenle... Ve bu, Avrupa Birliği raporlarına da yansımış, üzülüm açıkçası. Kadın personel sayısının değişmediğini söylüyor Bakanlığın. Bunu önemsemenizi özellikle iletiyorum.

Ufuk 2020 önemli, ben de AB üzerine çalışan bir akademisyenim. Önemli şeyler yaptık Ufuk 2020'de ama hâlâ sizin söylediğiniz o başarı tablosu yok, ortalamamız altındayız AB noktasında. Bunu iletmek istedim.

Yine, ileri teknoloji imalatı ve bilgi yoğun hizmetlerde istihdamdaki ciddi düşüşe AB raporları atıf yapıyor. Bu AB raporları üzerine bir çalışma yapıyor musunuz? Yurt dışına giden bilim insanları noktasında bir çalışma yapıldı mı? Bunu detaylı bir rapor olarak ortaya konuldu mu? Bunu sormak istedim.

Son olarak da Diyarbakır OSB'yle ilgili bir düzenleme yapılmıştı. OSB'lerin çok sayıda il ve ilçe sınırlarında olduğu zaman en fazla alanın olduğu yerden bir indirim alınıyormuş. Bunun aksine en fazla indirimin olduğu yerin dikkate alınması yönünde bir talepleri vardı, ben de iletmek istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yerli otomobil projesinde 47 milyon doları çöpe attınız. 5 babayığitle TOGG projesine başladınız. Şimdi yerli üretim için ek kurul kurmaya gayret ediyorsunuz. Yerli oto TOGG için gelinen aşama nedir? O atıl projeden hangi tecrübe tasarım aktarımında bulunuldu? TOGG projesi için ayrılan kamu kaynağı nedir? Bugüne kadar TOGG için alınan ön sipariş adedi kamu ve özel sektör bakımından nedir?

Ayrıca, 2018 yılında kurulan Uzay Ajansının uzayla ilgili hangi çalışmalarını yapmıştır? İki yılda bütçeden ne kadar para harcanmıştır? Elbette uzaya paralar ve programlar yapalım ama eş zamanlı olarak acaba ülkemizde de dünyamızda öncelikli yatırım yapılması gerekmiyor mu?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Evet, soru soran bütün arkadaşlara teşekkür ederim.

Şimdi görüşmelere on beş dakika ara vereceğim salonun havalandırılması için. Bu arada aőađıda yemek servisi var. Dileyen arkadaşlarımızı yemeğini yer.

On beş dakika sonra buluşmak üzere.

Kapanma Saati: 18.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati:18.55****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli Komisyon üyelerimiz, 17’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesi üzerindeki görüşmeleri tamamlandı.

Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank’a sözü vereceğim.

Sayın Bakanım, normal süremiz otuz dakika, bugüne özel olarak eğer uygun görürseniz soruları bir hafta içerisinde yazılı olarak da alabiliriz. Bu otuz dakika eğer yetmezse ilave süre verebilirim, takdir sizin. Ben sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok teşekkür ediyorum. Biz otuz dakikada bitirelim, cevaplayamadığımızı yazılı cevaplayalım -olağanüstü hâller- inşallah bütün sorulardan kalanlara da yazılı cevabımızı veririz.

Ben değerli milletvekillerimize tüm görüş ve önerileri için çok teşekkür ediyorum. Yapıcı eleştiriler aldık, bunların tamamını not ettik, kaydettik. Bunlarla ilgili politikalarımızda yapmamız gerekenler varsa bunları illaki uygulamaya alacağız. Tabii, bir Sayın Vekilimizin de söylediği gibi siyaseten eleştiriler de vardı. Bu konuyu ben biraz açmak istiyorum. Her şeyden önce bazı milletvekillerimiz ısrarla ve inatla tek adam rejiminden bahsedip durdular. Biz tabii, bu ifadeyi kendilerine iade ediyoruz. Bu, öncelikli olarak millet iradesine bir saygısızlıktır. Bu sistem, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, tombaladan çıkmış bir sistem değildir, kimsenin hevâ ve hevesine göre yapılmış bir sistem değildir. Bu sistemle ilgili öncelikle halk oylamasına gidilmiş, milletimiz bu sistemi Anayasa değişikliğiyle kabul etmiştir, yüzde 51’in üzerinde bir oy oranıyla. Daha sonra Sayın Cumhurbaşkanımız meydan meydan gezerek Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini anlatmış, halkımızdan oy istemiş ve yüzde 52’nin üzerinde bir oyla Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Dolayısıyla burada öyle “tek adam rejimi” falan yok ama muhalefet milletvekillerine ben şunu hatırlatmak istiyorum: Eğer kendilerine bakmak isterlerse bir tek adam muhalefetinden bahsedebiliriz. Çünkü bu partilerde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz Sanayi Bakanısınız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben eleştiriyi...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan...

Arkadaşlar...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sözümlü kesmezseniz sevinirim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Müdahale etmeyin arkadaşlar, Sayın Bakan sabahtan beri dinliyor.

Buyurun Sayın Bakanım. (Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siyaset yapıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Biz delege sistemlerinin partilerde nasıl işlediğini biliyoruz. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, Sayın Bakanı dinleyelim.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dolayısıyla yenilmelerine rağmen, seçim meydanlarında yenilmelerine rağmen delege oyunlarıyla insanların nasıl tekrar genel başkan seçildiğini görebiliyoruz. Ben, bunun için sayın milletvekillerine şunu hatırlatmak istiyorum: Yapıcı eleştirileri elbette kabul ediyoruz ama lütfen siyaseten eleştiri yapmayın.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Tabii ki siyaseten eleştiri yapacağız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Siyaseten eleştiri yaparsanız, doğru olmayan eleştiri yaparsanız siyaseten cevabını alırsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz siyaset yapıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Maskeni tak önce.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz siyaset yapıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan, niye dinlemiyorsunuz? Sabahtan beri Sayın Bakan dinliyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, önce kendi Bakanımıza bakın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bakan, bir saniye.

Arkadaşlar, lütfen biraz daha medeni bir durum... Bir dakika tahammül... (Gürültüler)

Ama Sayın Bakan sabahtan beri dinliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hesap vermeye geldi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bir dinleyin.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Onu Sanayi Bakanına söyleyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Bakanım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dolayısıyla Türkiye’de bir tek adam rejimi problemi yok ama tek adam muhalefeti problemi var, tek kadın muhalefeti problemi var, tek dağ muhalefeti problemi var. Bu manada, ben kendilerinden yaptığımız işlerle ilgili yapıcı eleştirileri bekliyorum, bunun altını çizmek istiyorum.

Evet, biz sunumumuzu Komisyon önünde yaptık, oldukça detaylı bir sunum gerçekleştirdik. Tabii, sunumumuza baktığımızda, dünyadaki gidişattan bahsettik, daha sonra, somut olarak son bir sene içerisinde neler yaptığımızı ortaya koyduk ve gelecekte yapacağımız işlerle ilgili, vizyonumuzla ilgili konuları da tabii ki sunumumuza ekledik. Bu manada, sunumumuzda yer alan “Yapacağız, edeceğiz.” gibi gelecek zaman kipindeki ifadeleri böyle değerlendirmek gerekir. Bunlar bir vizyon ortaya koymaktır ve biz bunları gerçekleştirmek için de zaten gayret gösteriyoruz, bundan sonra da gayret göstereceğiz.

Somut olarak ne yaptık? Mesela, vekillerimizin şöyle eleştirileri oldu: “Ara malı ithalatıyla ilgili ne yapıyorsunuz?” dediler, “Sanayimizin ara malı ithalatı bağımlılığı devam ediyor.” dediler. Biz tabii ki sunumumuzda bahsettik ama burada da tekrar bahsetmemizde fayda var. Mesela, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı sadece bu amaç için tasarlanmış, makine sektörüyle başlamış ve önümüzdeki dönemde bin farklı ürün grubunda, özellikle cari açık verdiğimiz alanlarda yerli üretimi teşvik edecek şekilde kurgulanmış bir sistemdir. Bu manada da bu sistemle, biz, cari açığı ve özellikle ara malına bağımlılığımızı düşürecekimize inanıyoruz. Bunun yanında, TÜBİTAK bünyesinde Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması ve mükemmeliyet merkezleri destek programları gibi programlar uyguluyoruz. Bunların tamamının amacı, cari açığı düşürmek için yerli üretimi artırmaktır.

Tabii, burada şirketlerimizin çoğunluğunun KOBİ’ler olduğundan bahsedildi. Evet, bu ifade doğru ama sayın vekillerimiz arasında tabii ki farklı görüşleri olanlar var; kimileri büyük şirketlerin kollanıldığından bahsetti, kimileri küçük şirketlerle ilgili sorunlardan bahsetti. Biz KOBİ’lerimizi desteklemek için bütün imkânlarımızı etkin bir şekilde kullanıyoruz. Örneğin, TÜBİTAK TEYDEP ve Sipariş AR-GE Destek Programları sadece KOBİ’lerimize dönük olarak uygulanıyor. KOSGEB KOBİGEL Programı’yla KOBİ’lerin dijital dönüşümünü artırmak, dolayısıyla rekabetçiliklerini artırmak için gayret gösteriyoruz. Yatırım teşviklerimizde asgari yatırım tutarı veya kapasite şartını sağlayan KOBİ’lerimizi çok farklı teşviklerle destekliyoruz.

Tabii, burada şunun altını çizmemiz lazım, burada da farklı görüşler zikredildi: Evet, doğru, KOBİ’lerimiz Türkiye ekonomisinde önemli ama eğer dünyayla rekabet etmek istiyorsanız mutlaka ölçek oluşturmanız lazım. KOBİ’lerle ölçek oluşmanın ne kadar zor olduğunu herhâlde burada ifade etmeme gerek yok. Dolayısıyla KOBİ’lerin birleşmesini, büyük şirketlerin kurulmasını, güçlü şirketlerin kurulmasını da mecburen desteklemeliyiz. Eğer dünyada rekabetçi olmak istiyorsak, katma değer üretip bununla kazanmak istiyorsak buna dönük programlarımızı da mutlaka uygulamamız gerekiyor.

Şöyle eleştiriler oldu, “Sanayi politikalarında Sanayi Bakanlığının bir vizyon problemi var ya da bu konuda ne yapacağıyla ilgili gerekli açıklamalardan burada bahsetmedi.” denildi. Tabii, bunu söylerken özellikle -sanırım Erol Hocaydı- teknoloji alanında yaptıklarımızda da hakkımızı teslim etti. Ben kendisine teşekkür ediyorum. Demek ki teknoloji alanında yaptıklarımızı daha güzel anlatmışız ama sanayi alanında yaptıklarımızı biraz daha iyi anlatmamızda fayda var. Tabii ki biz sanayi alanında da gerekli çalışmaları yapıyoruz. Bakın, sanayi alanında neler yapıyoruz? SAİK’i kurduk, bununla ilgili de eleştirileri olanlar oldu. Tabii ki Sanayileşme İcra Komitesi özellikle yerli alımlar yoluyla Türkiye’deki yerli üretimi destekleyecek bir mekanizma olarak tasarlandı. Erhan Bey’in “Bu dönemde yabancıların gelip Türkiye’deki şirketleri almasıyla ilgili dikkat etmemiz gerektiği” hususunda bir cümlesi olmuştu. Yine SAİK bu manada da özellikle kritik şirketlerde, kritik altyapılarda bir hisse değişikliği olacaksa devletin bunu değerlendirmesinin önünü açmış oldu. Dolayısıyla SAİK önemli işler yapacak.

Tabii ki planlı sanayi bölgelerini tamamen biz destekliyoruz. Sanayinin önündeki en büyük problemlerden biri -vekillerimiz de burada ifade ettiler- yer problemi. Planlı sanayileşmeyi biz kurguluyoruz, yönetiyoruz, dolayısıyla sanayinin en önemli konularından birini biz gerçekleştiriyoruz.

Tabii, burada lojistikten bahsedildi. Sanayinin en önemli ihtiyaçlarından bir tanesi de lojistik konusunda özellikle malların limanlara, ihracat noktalarına en kolay şekilde taşınması ve dolayısıyla burada rekabetçiliğin korunması var. Burada da Ulaştırma Bakanlığımızla çok sıkı çalışıyoruz. Lojistik Master Planını yaparken aylarca beraber mesai harcadık. Buradaki tek amacımız, özellikle üretilen ürünlerin kolay bir şekilde ihracat noktalarına taşınması, dolayısıyla rekabetçiliğin artırılması.

Yine, Enerji Bakanlığımızla birlikte özellikle enerji verimliliğini artıracak projelerimizde çalışıyoruz. Burada, vekillerimizin enerji fiyatlarıyla ilgili eleştirileri oldu. Tabii, şunun altını çizmemiz gerekiyor: Biz, enerjide dışa bağımlı bir ülkeyiz, tamamını ithal etmek durumunda kalıyoruz. Yeni dönemde yenilenebilir enerjiyle ilgili yaptığımız yatırımlar var ama bunların özellikle enerji fiyatlarına getirdiği maliyetler var. Dolayısıyla bunların tamamını beraber değerlendirmemiz gerekiyor. Tabii ki enerji fiyatlarını düşürmek için gayret gösteriyoruz ama şunun bilinmesi gerekiyor: Biz şu anda enerjiyi hâlen sübvansede ederek vatandaşlarımıza ya da sanayicilerimize vermek durumundayız. Bunu söylerken şunun da altını çizmemiz gerekiyor: En büyük ihtiyaçlarımızdan bir tanesi enerjiden Karadeniz’de bulduğumuz doğal gazla ilgili keşfi de bazı muhalefet vekillerimizin -burada yapılmadı gerçi ama- burun kıvrarak gündeme getirmesini de ben buradan hoş karşılamadığımı ifade etmek istiyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Enerji Bakanlığında yaptılar.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Özellikle dijital dönüşüm ve verimliliği artıracak politikalarımızı yine Sanayi Bakanlığı olarak biz uyguluyoruz ve kalite, standart, sertifikasyon alanlarında da özellikle sanayimizi yönlendirecek şekilde uygulamalarımızı yapıyoruz. Burada sanayicilere destek oluyoruz, onların önüne vizyon koyuyoruz.

Peki, sanayide neredeyiz? Madem bizim bir vizyonumuz yok, sanayi politikaları konusunda kafamız karışık. Bugün, 152 bin Sanayi Sicil Belgesi almış işletme var. Demir çelikte dünya 1’incisiyiz, beyaz eşyada Avrupa 1’incisiyiz, dünyada 3’üncü sıradaki üreticiyiz. Otomotivde 300 bin adetten 1,5 milyon adete geldik, yeni yatırımlarla otomotiv üretimimiz 1,8 milyona ulaşacak. Makine sektöründe 17 milyar dolarlık ihracat yapıyoruz ve bu gerçekten katma değerli bir ihracat. Diğer alanlarda özellikle ihtiyaç duyduğumuz paslanmaz çelik gibi, alüminyum gibi alanlarda da yeni yatırımların arefesindeyiz.

Eleştirilerden bir tanesi de özellikle ihracatımızdaki yüksek teknoloji payının düşük olması. Tabii, burada şunu vurgulamamız gerekiyor: Orta yüksek ve yüksek teknolojili ihracat değerleri tek başına yeterli bir gösterge değil. Burada yine Erhan Bey’di sanırım... Bunların içerisindeki katma değer de değerli yani eğer tamamen montaj sanayisine dayanan bir üretim sisteminiz varsa burada yaptığımız ihracatın ülkenize katma değeri de o kadar yüksek değil. Bir de burada şöyle eleştiriler geldi: “İktidar tarafı 2002 ile 2020 kıyaslaması çok yapıyor.” diye zaman zaman eleştiriliyor, burada daha az oldu ama. Ben bugün muhalefet vekillerinde de onu gördüm, onlar aslında bu tip kıyaslamalara girdiler. Şu konuya açıklık getirmemiz gerekiyor: 2001-2002 yıllarında Türkiye’nin ihracattaki yüksek teknoloji payı yüksek gözüküyor ve bu sadece o yıla ait bir veri. Daha önceki verilere baktığımızda böyle bir şeyin olmadığını görüyoruz. Bunun da tek sebebi, o zaman elde olan özellikle tarım ürünlerinin yurt dışına satılması. Eldeki malların satılması sebebiyle böyle yüksek ihracat rakamları varmış gibi gözüküyor ama bu doğru bir konu değil.

Küresel İnovasyon Endeksi’yle ilgili bir eleştiri oldu. Biz Küresel İnovasyon Endeksi’ndeki yerimizi yükseltmek için kapsamlı bir çalışma yaptık ve bu manada bu göstergedeki konularla alakalı 80 kamu kurum ve kuruluşuyla bir çalışma gerçekleştirip bu göstergedeki yerimizi yükseltmek istiyoruz. Biliyorsunuz, bu göstergelerdeki en önemli konulardan bir tanesi raporlamayla ilgili sıkıntılar. Bazen bir verinin güncellenmemiş olması bu sıralamalarda bizi aşağı çekebiliyor. Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kuruluyla birlikte biz, aslında dünyadaki bütün endekslerde nasıl bir çalışma yapabiliriz bunun da hazırlıklarını şu anda yapıyoruz ve bütün göstergelerde ülkemizi hak ettiği yere taşımak için bu çalışmaları gerçekleştireceğiz.

Tabii, burada biz sırayla gitmiyoruz, burada Erhan Bey'in soruları olduğu için en çok da onun ismini geçirmiş gibi oldum ama bir Samsunlu Vekilimiz daha konuyu gündeme getirmişti, İYİ PARTİ'liydi gene. Bahadır Bey mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Bedri Bey, Bedri Yaşar.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Evet.

Tabii, ben, Samsun'u yakından takip ediyorum, Samsun'un konularıyla da yakından ilgileniyorum. Burada Bafra Karma ve Medikal İhtisas OSB'nin yaklaşık 100 hektarlık alanını Samsun'daki medikal üreticiler için ayırdık; buraya yatırım yapmalarını bekliyoruz. Samsun'da OSB'lerimizdeki doluluk oranı yüzde 55 civarında. Özellikle ilçe OSB'lere Samsun'daki yatırımcı gitmek istemiyor ama biz buna rağmen -söylediğim gibi- tersane bölgesinde yeni bir sanayi alanı açmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Biliyorum, SAMPA yatırım yapmak istiyor, CANİK silah sanayi yatırım yapmak istiyor. Oradaki alanı da onlara kazandıracağız.

Tabii, şu konuda bir itirazım var: Burada medikal bir kümelenme var ama burada bir yapı oluşturulmaya çalışılmış, özellikle büyükşehir belediyesinin ortak olduğu bir yapı. Ben, özellikle piyasa ekonomisi şartlarında büyükşehir belediyelerinin böyle işlere girmesini açıkçası doğru bulmuyorum. Sanayici orada kendi kümelenmesini yapmalıydı ve kendi şirketini -biz elimizden gelen desteği verecek şekilde- kendi kendine yönetmenin yoluna gitmesi lazımdı. Bu işler, belediyelerin yapabileceği işler değil bence.

Tabii, TOGG konusunda çok soru geldi. Türkiye'nin otomobili gerçekten -söylediğim gibi- vatandaşlarımız tarafından oldukça beğenilmiş bir proje. Burada şöyle eleştiriler görüyoruz, işte, şu parçası şuradan gelecekmiş, bu parçası buradan gelecekmiş diye. Değerli arkadaşlar, çok açık ve net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Bu, Türkiye'nin otomobili projesi. Burada tasarımından mühendislik çalışmalarına kadar kendi kararımızı verdiğimiz bir otomobil projesinden bahsediyoruz ve tabii söylediğimiz gibi bu, sadece bir otomobil projesi değil, Türkiye'deki otomotiv endüstrisini dönüştürecek bir proje. Eğer bizim burada yabancılarla çalışmamız gerekiyorsa biz bundan çekinmeyiz. Dünyadaki en iyi teknolojiyi getirip kendi tasarımımıza entegre edebiliriz. Tüm dünyada bu işler böyle oluyor. Rekabetçi olmak istiyorsanız, dünyada rekabet etmek istiyorsanız aracınızda kullandığımız teknolojinin önemi yok. Ama şunu da ifade edeyim: Aracımız piyasaya çıktığı anda yüzde 51 yerlilikte çıkacak -bu bize verdikleri taahhüt- ve 2026 yılında aracımızdaki yerlilik oranı yüzde 68 seviyesine çıkacak.

Dünyada elektrikli otomobillere baktığımızda bunların tamamında şu anda elektrik motorlarının birkaç firmadan geldiğini, pil teknolojilerinin birkaç firmadan geldiğini görüyoruz. Ama ben Almanya'da hiç şöyle bir eleştiri duymadım: "Yani biz yüz yıldır araba üretiyoruz. Bunun içindeki piller niye Çin'den geliyor?" diye soran bir Almanla ben karşılaşmadım.

CAVİT ARI (Antalya) – Almanlar yapıyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Aynı zamanda şunu da ifade etmek istiyorum: Biliyorsunuz, Tesla yakın zamanda Almanya'da bir fabrika kurmak üzere çalışmalarına başladı. Tam ormanın ortasında bir araziyi aldı, oradaki ağaçları keserek bir otomotiv fabrikası kuracak. Hiçbir Alman şunu sormuyor: "Tesla, bizim gibi yüz yıldır araba üreten bir ülkeye gelip neden burada yatırım yapıyor?" diye sormuyor. Dolayısıyla biz yerli otomobil projemizde Türkiye'deki otomotiv endüstrisini dönüştüreçimize inanıyoruz ve bu projede Türkiye'nin hiç duymadığı "start-up"ları, filiz girişimleri bulduk, bu otomotiv projesinin içine dâhil ettik. Onların teknolojilerini tüm dünyaya satmaya başlayacağız. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, tamamlasın Bakanımız lütfen.

Lütfen değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Almanları örnek...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Niye örnek alalım? Ben sana örnekten... Ben sana bir örnek veriyorum, ben örnek aldım demiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Lütfen, süremiz kısıtlı.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Evet, rahmetli Ziya Karabulut döneminde başlatılan SAN-TEZ projelerini de şu anda TÜBİTAK eliyle devam ettiriyoruz. Bunun da bilgisini vermek istiyorum.

Tabii, bazı milletvekillerimiz şunu söyledi: “Bize burada verileri sıralamayın, dünyadaki diğer ülkelerle karşılaştırmalar yapın. O ülkelerle karşılaştırdığınızda Türkiye ne aşamada? Üretimde ne aşamada, ekonomide ne aşamada?” Ben de size şunu ifade etmek istiyorum: O ülkelerle bir de Türkiye’yi kıyaslayın, bizim on sekiz yıllık iktidar dönemimiz vesayetle mücadeleyle geçti. O kıyaslamaya çalıştığımız ülkelerin hangisinde darbe teşebbüsü oldu, hangisinde e-muhitiralar yaşandı? Biz bunlarla mücadele ederken ekonominin savaşını verdik, ülkemizi büyötmeye çalıştık, ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine getirmeye çalıştık. Dolayısıyla biz ülkemizde yaptığımız işlerden gerçekten gurur duyuyoruz, o ülkelerle kıyasladığımızda da çok daha başarılı olduğumuzu ben ifade etmek istiyorum.

Tabii, burada yine “Dijital dönüşümle ilgili, özellikle Endüstri 4.0’la ilgili neler yapıyorsunuz?” diye bir soru soruldu. Biliyorsunuz, aslında Endüstri 4.0 Almanya’nın patentli bir teknolojisi, yani siz Endüstri 4.0’la kendi sanayinizi dönüştürdüğünüzde Alman teknolojisine bağımlı hâle gelmiş oluyorsunuz. Biz burada sadece Endüstri 4.0’la bir planlama, sanayimizi dönüştürmek istiyoruz. Biz “4’üncü Sanayi Devrimi” dediğimiz özellikle sanayideki dijital dönüşümle ilgili çok önemli projeleri bu dönemde uygulamaya aldık. Model fabrikalar, “Öğren Dönüştür” projeleri ve teknoloji merkezleriyle sanayinin ihtiyaç duyduğu hem dijital dönüşüm anlamında insan kaynağını yetiştirmeye çalışıyoruz hem de bu teknolojileri öğrenip uygulayacak şekilde üreticilerimize danışmanlık veriyoruz. Burada Dünya Ekonomik Forumu’yla birlikte Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezini de biz yakın zamanda ülkemize kazandırdık. Model fabrikalarımızın dediğimiz gibi iki tanesini açtık. Diğer model fabrikalarımız da açılışa hazır hâlde. Gaziantep, Konya ve Kayseri’de bunların açılışlarını gerçekleştireceğiz. Bununla birlikte İzmir ve Mersin’de de hem model fabrikalar kuracağız hem de teknoloji merkezleri kuracağız.

Tabii, insan kaynağı çok önemli, bunu biliyoruz. Zaman da hızlı geçiyormuş. Burada özellikle tersine beyin göçüyle ilgili sorular geldi. Ben burada şu açıklamayı yapmak istiyorum: Sanırım ilk bütçe görüşmemizde biz “Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı” diye bir program uygulayacağımızı kamuoyuna ilan etmiştik. O zaman buradaki sayın milletvekillerimiz biraz da müstehzi ifadelerle “Türkiye’ye kim geri gelir, Türkiye’de kim bilim yapar?” diye burada çeşitli söylemlerde bulundular. Biz, Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı’mızı devreye aldık, özellikle çok kritik teknolojilerde yüksek düzeyli araştırma yapan ve oldukça zor şartları taşıyan... Nedir bunlar? Dünyanın ilk 100 üniversitesinde çalışmak, dünyada en fazla AR-GE harcaması yapan şirketlerde çalışmak, en fazla atıf yapılan makaleler listesinde yeri olan araştırmacılardan olmak gibi. Bu şekilde 127 uluslararası lider araştırmacımızı ülkemize kazandırdık. Şu anda dünyanın her tarafından bu programa başvuran araştırmacılarımız var “Lütfen, bu programı tekrar çağrıya açın, biz dönmek istiyoruz.” diyorlar. Şu anda

100 araştırmacımızı daha Türkiye'ye geri getirmek için bu programı önümüzdeki yıl tekrar uygulamaya alacağız. Dolayısıyla Türkiye'deki AR-GE ekosisteminin, bilim ve araştırma yapma ekosisteminin gayet verimli olduğuna, özellikle son dönemde tüm dünyanın ilgisini çektiğine inanıyorum.

Tabii, Almanya'daki 2 bilim insanımız aşıyla ilgili önemli bir buluş yaptılar, biz gerçekten gururlandık, mutlu olduk. Ama burada, emek sömürüsünden bahsedildi. Bu bilim insanlarımız Almanya'ya niye gitmişlerdi? Anne babaları çalışmak için Almanya'ya işçi olarak gitmişti, onun için oraya gitmişlerdi. Dolayısıyla burada "emek sömürüsü" diye demagoji yapmak doğru değil.

TULAY HATIMOğULLARI ORUÇ (Adana) – Ne alakası var ya!

SANAYİ VE TEKNOLOğI BAKANI MUSTAFA VARANK – Biz, bilim insanlarımızın yurt dışına gitmesinden de asla rahatsız değiliz. Bilim insanlarımız yurt dışına gidebilirler, çalışma yapabilirler yeter ki memleketlerini unutmasınlar. O bilim insanlarımızla da biz en başından itibaren -Hasan Hocamız devamlı irtibattaydı- beraber çalışmalar yaptık, Türkiye'ye karşı gösterdikleri iyi niyetten trt de ben kendilerine teşekkür ediyorum. Dolayısıyla burada yurt dışına gitmek, gelmek asıl mevzubahis değil, memleketini unutmamak mevzubahis. Eğer Türkiye'ye kazandırırıyorsanız dünyanın neresinde olursanız olur, Türkiye'ye kazandırabilirsiniz ve bu manada da bilim insanlarımıza ben çok teşekkür ediyorum.

Burada borç verme kalemleriyle ilgili bir soru oldu, bunun sonunda olduğu için söylüyorum.

TULAY HATIMOğULLARI ORUÇ (Adana) – Konuyla cevabın alakası yok Sayın Bakan.

SANAYİ VE TEKNOLOğI BAKANI MUSTAFA VARANK – Müsaade eder misiniz, ben konuşabilir miyim. Ben size cevap vermedim.

BAşKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen Sayın Bakanı dinleyelim. Lütfen karşılıklı... Böyle bir usulümüz yok, lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOğI BAKANI MUSTAFA VARANK – Bizim borç verme kalemlerimiz sanayi bölgelerine verdiğimiz uzun vadeli düşük faizli kredilerin borç vermeleri, dolayısıyla bu borç vermeleri orada kullanıyoruz.

Tabii, milletvekillerimizden çokça SEGE'yle ilgili eleştiriler geldi, bazı milletvekillerimiz ilçe bazlı teşvik sistemiyle ilgili teşekkürlerini ilettiler; anlaşılmayan noktalar olduğunu gördüm. Bu SEGE konusuna özellikle burada değinmek istiyorum. SEGE yani Sosyoekonomik Gelişmişlik Sırası araştırmaları Türkiye'deki illerin ve ilçelerin sosyoekonomik gelişmişliklerini nesnel olarak ölçmek ve karşılaştırmak amacıyla yapılmaktadır. Bunlar da son SEGE çalışmalarımız, aslında biz bunları geçen senenin sonunda yayımlanmıştır. Ülkemizde daha önce de SEGE alışmaları yapılmış. İlçe SEGE alışmaları daha önce 6 kez yapılmış. İl SEGE çalışmalarımız daha önce 9 kez yapılmış ya da bununla beraber 9 kez yapılmış. Peki, SEGE alışması neden önemli? İl ve ilçe çalışmaları birçok kamu kurumu tarafından aslında kullanılan veriler. Yani toplamda 16 kanun, 7 yönetmelik ve 7 tebliğde SEGE çalışmalarına atf yapılmaktadır. Bu çalışmalara göre, Bakanlıklarımız uygulamalarını yapmaktadırlar. Tabii, çalışmaların güncellenmesi il ve ilçelerin mevcut sosyoekonomik gelişmişliklerinin politikalara ve uygulamalara doğru şekilde yansiyabilmesi açısından da önemli. Biz burada tamamen bilimsel verilere dayalı bilimsel bir çalışma gerçekleştiriyoruz, asla siyasi bir değerlendirmemiz olmuyor. Bize vekillerimizden böyle talepler geliyor yani "Bu ilçe ile şu ilçeyi karşılaştırdığımızda biz bir fark görmüyoruz." diyorlar ama dediğim gibi biz, tamamen bilimsel bir metodolojiye dayanan ve veri kaynakları kayıtlı bir çalışma sonucunda bu illeri ve ilçeleri sıralıyoruz ve buna göre de teşvik sistemimizi güncellemiş olduk. Önümüzdeki dönemde il SEGE'mizi tekrar gncelleyeceğiz, ilçe SEGE'mizi tekrar gncelleyeceğiz. Biz bu çalışmaları yayınladığımızda özellikle bakanlıklarımıza

çağrıda bulunduk, dedik ki: “Burada kullanılmasını istediğiniz veriler, buraya girmemiş veriler varsa lütfen gelin, bizimle görüşün; biz modelimizi güncelleyelim. Bu manada da en doğru sistemi oturtalım.” Onun için ben şunu söylemek mecburiyetindeyim: Yani bizim 1 ilçeyi tekrar tek başını değerlendirip sıralamasını değiştirmemiz ya da kırılımdaki yerini değiştirmemiz gibi bir konu mevzubahis olamaz. Biz bu güncellemelerimizi yaptıktan sonra da diğer çalışmalarımızda güncellememizi yapacağız, oradaki neticelere göre eğer değişiklik oluyorsa da biz tabii ki bu değişiklikleri diğer çalışmalarımıza da yansıtacağız.

Tabii, burada kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleriyle ilgili de sıkça sorular geldi, eleştiriler geldi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, süreniz doldu, bir beş dakika ek süre veriyorum, lütfen tamamlayınız.

Eksik kalanları yazılı olarak cevaplayabilirsiniz. Komisyonumuza iletirseniz biz onları bir hafta içinde ilgili arkadaşlarımıza iletiriz.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANİ MUSTAFA VARANK – İnşallah, ben hepsini tamamlayacağım Başkanım.

Tabii, aslında bölge kalkınma idarelerinin asıl görevi izleme yapmak yani diğer yatırımcı kuruluşların bölgelerinde yapacağı yatırımların izleme faaliyetini gerçekleştirmek ama zamanla bölge kalkınma idareleri de bölgelerinde etki oluşturacak ekonomik aktivitelere katkı sağlamışlar. Bu manada kalkınma ajanları da bölgelerindeki potansiyeli ortaya çıkarmak için -özellikle buradaki yetişmiş insan kaynağı- en doğru projeleri tespit edip buralara proje bazlı destekler vermek üzere kurgulanmış bir yapı. Ben, bu yapıların bu dönemde verimli bir şekilde çalıştığını düşünüyorum. Bunların Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmış olması da gerçekten farklı bir hava oluşturdu. Bu manada, hem diğer bakanlıklarla ilişkilerde daha sağlıklı bir yapıyı kurmuş olduk hem de bunların burada özellikle istihdam oluşturacak, ekonomi oluşturacak işlerde de proje bazlı katkı sağlaması, bütçe sağlaması da bölgelerinde gerçekten verimli sonuçlar ortaya çıkarıyor.

Ben her şehrimize gittiğimde bu manada bir projenin açılışını yapıyorum, yeni projelerimizin imzasını atıyorum. Tabii ki yatırımcı kuruluşlar, bütçe zamanında kendi bütçelerinde yatırım planlarına konulan işleri yapmakla mükellefler ama proje bazlı işler geldiğinde biz, esnek bir şekilde bunları kalkınma ajanslarıyla destekleyebiliriz. Bu manada, ben bunların bu dönemde faydalı olduğunu düşünüyorum. Biz gerçekten verimli bir şekilde bu ajanslarımızı kullanıyoruz.

Tabii, burada Sayıştay raporlarıyla ilgili eleştiriler geldi. Biz, buradaki mevzuatla ilgili çalışmalarımızı, yapmamız gerekenleri, bu dönemde hazırlıklarımızı yapıyoruz; Meclisimize getirmemiz gerekenler varsa grubumuzda milletvekillerimizle görüşmelerimizi yapacağız. Toplanmayan kurullarla ilgili gerekli adımlarımızı attık, bunların bu dönemde toplanmasını sağlayacağız. Sayıştay raporlarında bazı verimsiz projelerle ilgili ya da başarısız projelerle ilgili bulgular vardı. Bunlarla ilgili cezai sorumlulukları gerektirecek şekilde adımlar attık.

Belki Yeşil Yol’dan biraz bahsetmemiz gerekiyor. Değerli arkadaşlar, Yeşil Yol, Doğu Karadeniz’de yeni bir yol yapılması asla değildir. Bu, zaten tarihî olarak, insanımızın, Karadeniz insanının -ki ben de Trabzonluyum- kullandığı yolların, özellikle yaylaları birbirine bağlayan yolların güncellenmesi, düzenlenmesi ve biraz iyileştirilmesi projesidir. Burada böyle 4 şeritli asfalt yollar yapılmıyor, mevcut yolların biraz iyileştirilmesi yapılıyor, asfalt atılabilecek olanlar varsa asfalt yapılıyor ve dolayısıyla, bölge insanı, bakınız, bu yollardan asla şikâyetçi değil. Evet, doğru, Danıştay burada bir karar aldı ve

biz bu karara uyduk. Bu sene Yeşil Yol Projemizi uygulamadık ama Danıştayda davayı takip ediyoruz, arkadaşlarımız bu davayı takip ediyorlar. Bu yanlış bir proje değil, zaten Danıştayın ya da idare mahkemesinin iptal etme sebebi de şu: Yaylalar arasındaki kültür farklılıklarının birbirine karışmasıyla ilgili bir çekince den bahsediyorlar. Yani, bunu ben kamuoyunun takdirine bırakıyorum. Biz, o projeyi eğer Danıştay süreçlerinde başarılı olursak uygulamaya devam edeceğiz.

Tabii, ben daha fazla uzatmak istemiyorum. Burada çok fazla sorumuz var. Burada bize iletilen OSB'lerle ilgili talepleri gündeme alacağız. Sünger konusu geldi, bu konuda zaten tarafları topladık, burada bir yatırımla ilgili çalışmalarımız sürüyor. Ben diğer bütün konularda da cevaplarımızı sayın milletvekillerimize iletmek üzere yazılı olarak size göndereceğim.

Ben tekrar burada yapıcı eleştirilere çok teşekkür ediyorum. Biz hepsini dikkate alacağız. Biz, gerçekten, sayın milletvekillerimizle beraber çalışmak istiyoruz. Onların bize gösterdiği yanlışları -eğer yanlışımız varsa- düzeltmek için biz hiç gocunmayız, elimizden geleni yaparız. Çünkü biz ortak akılla hareket etmeyi ilke edinmiş bir partinin de aynı zamanda mensuplarıyız. Ben telefon numaramı bütün milletvekillerime dağıttım, her zaman telefonum açık, bu manada da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bende yok.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Size gelmediyse göndereyim.

Sayın vekillerimizle her türlü hususta görüşmeye açık olduğumu ifade etmek istiyor, tekrar bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, çok çok teşekkür ediyorum. Süreniz bitmeden tamamladınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, çok kısa bir söz talebiniz var.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, burası Parlamento, burada da tabii seçilmiş milletvekilleri var, siyaset kurumu yoluyla hepsi buradalar. Siyaset yapacaklar -siyaset yapmak da ayıp bir şey değil- ama siz bizden daha fazla siyaset yaptınız. Başarılar diliyoruz size.

Teşekkür ederim Sayın Başkan, bu kadardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kurum bütçeleri üzerindeki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Bilimler Akademisine söz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilimler Akademisi bağımsız bir kuruluş, söz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Programımızda yok. Zamanında...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağımsız bir kuruluş...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Programda yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sordum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Burada yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sordum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne sordun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Allah Allah ya, Bilimler Akademisi bağımsız kuruluş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Paylan, yerleşik uygulamamız, düzenleyici ve denetleyici kurumlara söz vermek. Bu kurumumuz böyle bir niteliğe sahip olmadığı için vermiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağımsız efendim, bağımsız, yasası da bağımsız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanunlarımızda düzenleyici ve denetleyici kurumlar var, onlara sadece söz veriyoruz. Böyle yerleşik bir uygulamamız söz konusu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış yapıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu sonra tekrar tartışalım.

Şimdi, değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutacağım:

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2019 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Standardları Enstitüsünün bütçesini okutuyorum:

(Türk Standardları Enstitüsü 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Standardları Enstitüsü 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Patent ve Marka Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2019 yılı kesin hesabı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimler Akademisinin bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2019 yılı kesin hesabı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Uzay Ajansının bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2021 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2019 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Bir taraftan da şunu söylemek istiyorum: Bugün bir vaka yaşandı. Yarın sabah Komisyonumuz dışından gelen arkadaşlarımızla ilgili bir karar getireceğiz sabahtan Komisyonumuza. Onu da şimdiden bilgilerinize arz ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hepinize hayırlı olsun diyorum.

Herkese hayırlı akşamlar diliyorum.

Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara, tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

17 Kasım Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.43

